

6-15

БОЛЬШЕВИЦКІ ДРУЖ

ГАЛОЎНАЕ

Ў НУМАРЫ:

Сталінскі статут—у цэнтр
ўсёй работы друку

Задачы большэвіцкага
друку і рабсельхораў

Газета не зразумела
сваіх задач

Дзве памылкі Дубровенскай
газеты

Важнейшая справа фабрыч-
на-заводскага друку

У самагубстве Чарнаўска-
вай відавата і раённая
газета

Як мы арганізавалі вучо-
бу завочнікаў

Пра пісьмы, што трапілі
ў архіў

САКАВІК

1935 г.

5-6

Выдавецтва ЦК КП(б)Б
„Звязда“

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

З М Е С Т

Перадавы: Сталіноўскі статут— у цэнтр усёй працы дру-	2
ку	
Задачы большавіцкага друку і рабсельжораў (з даклада тав. Коўска)	5
Апозва III усёбеларускага з'езда рабсельжораў да ўсіх рабсельжораў Савецкай Бе-	24
ларусі	
Прывітанні з'езда ЦК ВКП(б) — тав. Сталіну, ЦО «Прав-	25
да», ЦК КП(б)Б — тав. Рыкало	
Прывітанні III усёбеларуска- му з'езду рабсельжораў ад працоўных а-за грамадзян	27
Мае найбольшыя задаткі	28
Новыя песні спявае калгас	30
Будзем іравацца многі дзён чым да з'езда	32
Аліксей Осіпаў Санета	34
Яку дзівагае і кіруе ім партыйная арганізацыя	36
На мале калгаса — селькор Левчанка	37
На кватэры рэдактара на- сценгазеты	39
Снаборніцтва на лепшую ра- боту	40
Пасля ўсёбеларускага з'езда рабсельжораў	41
Газета не зразумела сваіх задач	42
Снаборніцтва брыгадзёраў на- чалася	43
Дзве памылкі дубровенскай газеты	45
Аб новым статуте і калгаснай брыгадзе	47
Важнейшая справа фабрычна- заводскага друку	48
У самагубстве Чарнаўскавай апакаліпс і рабская газета	50
Вонят Аршаніччыны — ва усе райны БССР	52
Н. Дамарацкі. — Як мы арга- нізавалі вучэбу заводчыкаў	53
С. Шчэрбакоў. — Што я атры- маў за два месяцы вучобы	57
Х. Белкін. — Перадавы кал- гас будзе менш лепшую ў раёне насценгазеты	58
Міх. Вераснеў. — Не пазнаць юмер нашай насценгазеты	59
Будзем змагацца за лепшы ў Саюзе лён	60
Р. Сімховіч. — Пра пісьмы, што трапілі ў архіў	61
Д. Месціцкі. — На вёсцы «Калгаснай краўдзі» я тра- чу аўтарытэт сельжора	62
Гарт. — Аб падборцы ў газе- це	63
Справа сельжора Сцяпана Шаіргі	64
Ініцыятыва, практыка, вонят (з стар. вяртальні)	

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

Большэвіцкі друн

САКАВІК 1935 г. № 5-6 (30)

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)

Адказны рэдактар А. ДЖЭЛЮК.

Выходзіць 2 разы ў месяц.

Адрас рэдакцыі і выдавецтва
МЭНСК, Савецкая 63, тэл. 22412

АБ УЗНАГАРОДЖАННІ ОРДЭНАМ ЛЕНІНА РАДУ РЭСПУБЛІК, КРАЕУ І АБЛАСЦЕИ

З ПАСТАНОВЫ ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАўЧАГА КАМІТЭТА САЮЗА ССР.

ЗА ВЫДАТНЫЯ ПОСПЕХІ НА ПРАЦЯГУ РАДУ ГАДОУ У ГАЛІНЕ СЕЛЬСКОЙ ГАСПАДАРКІ, А ТАКСАМА І У ГАЛІНЕ ПРАМЫСЛОВАСЦІ ЦЭНТРАЛЬНЫ ВЫКАНАўЧЫ КАМІТЭТ САЮЗА ССР ПАСТАНАўЛЯЕ:

УЗНАГАРАДЗІЦЬ ОРДЭНАМ ЛЕНІНА

БЕЛАРУСКУЮ ССР, А ТАКСАМА ПЕРШАГА САКРАТАРА ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ тав. ГІКАЛО Н. Ф. І СТАРШЫНЮ СОўНАРКОМА БЕЛАРУСКОЙ ССР тав. ГАЛАДЗЕДА Н. М.

СТАРШЫНЯ ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАўЧАГА КАМІТЭТА САЮЗА ССР
М. КАЛІНІН.

САКРАТАР ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАўЧАГА КАМІТЭТА САЮЗА ССР.

Масква, Мрэмль. 15 сакавіка 1935 г.

І. АНУЛАЎ.

СТАЛІНСКІ СТАТУТ— У ЦЭНТР УСЁЙ РАБОТЫ ДРУКУ

Вялікае шчасце і гонар—працаваць у перадавой ордэнавоснай рэспубліцы. Гэта шчасце маюць прыпер большавіцкі друк і рабселькоры Савецкай Беларусі.

Пад кіраўніцтвам ленінскай партыі, пад кіраўніцтвам вялікага **Сталіна**, пры велізарнай дапамозе пролетарыята ўсяго Савецкага Саюза Савецкая Беларусь стала адной з перадавых рэспублік СССР. За выдатныя поспехі на працягу раду гадоў у прамысловасці і сельскай гаспадарцы, ЦВК СССР ўзнагародзіў Савецкую Беларусь ордэнам **Леніна**. Ордэнам **Леніна** ўзнагароджаны таксама кіраўнікі партыі і ўрада БССР тт. **Гікало** і **Галадзед**.

Вышэйшая ўзнагарода — ордэн **Леніна**, заваяван працоўнымі БССР пад кіраўніцтвам КП(б)Б, яго Цэнтральнага Камітэта на чале з лепшым сталінцам т. **Гікало**, які паказваў і паказвае ўзоры большавіцкага ажыццяўлення дырэктыв КП ВКП(б) і асабіста т. **Сталіна**.

У велізарных поспехах БССР, у тым, што БССР ператварылася ў квітнюючую ордэнавосную рэспубліку, не малую ролю адыграў большавіцкі друк і яго рабселькоры. Пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б на чале з т. **Гікало** друк і рабселькоры Савецкай Беларусі штодзённа набліжаюць і арганізуюць працоўных горада і вёскі на паспяховое вырашэнне задач сацыялістычнага будаўніцтва.

Усё гэта асабліва ярка паказваў III усёбеларускі з'езд рабселькораў. І даклад тав. **Коніка**—загадчыка аддзела культуры і прапаганды ленінізма ЦК КП(б)Б, і выступленне дэлегатаў з'езда яшчэ і яшчэ раз паказалі, што рабселькоры Савецкай Беларусі з гонарам апраўдваюць сваё званне «камандзіраў пролетарскай грамадскай думкі», «арганізатараў нас для справы сацыялістычнага будаўніцтва».

III усёбеларускі з'езд рабселькораў у сваім звароце да ўсіх рабселькораў БССР вызначыў разгорнутую праграму работы газет і рабселькораў. За рэалізацыю задач, вызначаных у гэтым зва-

роце, павінна змагацца кожная газета, кожны рабселькор.

Працаваць так, каб быць вартымі свайго ордэнавоснай рэспублікі, каб аказаць сапраўдную дзейсную дапамогу КП(б)Б у заваяванні новых небывалых поспехаў на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва,—такі абавязак друку і рабселькораў ордэнавоснай БССР.

На ініцыятыве беларускай дэлегацыі на II усесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў, ініцыятыве, адабранай бюро ЦК КП(б)Б, БССР ўступае ў сацыялістычнае спаборніцтва з ордэнавосным Заходне-Сібірскім краем і ўключаецца ў сталінскі паход за развіццё жывёлагадоўлі і ўздым ураджайнасці. Разам з гэтым БССР прадаўжае сацыялістычнае спаборніцтва і з Заходняй вобласцю. Перамога БССР у гэтым спаборніцтве вырашэцца на палях веснавой сяўбы.

Партыйнай пастаўлена задача — зрабіць сяўбу гэтага года «рэкорднай па ўсё апошняй гады. У гэтым годзе мы павінны зняць такі высокі ўраджай, якога яшчэ не ведала наша вёска». («Правда»). Ад таго як будзе вырашана гэта задача залежыць перамога БССР у спаборніцтве з Заходне-Сібірскім краем і Заходняй вобласцю. Вось чаму цэнтральным звяном у рабоце друку і рабселькораў зараз з'яўляецца разгортванне спаборніцтва паміж калгасамі, брыгадамі і ўнутры брыгад на лепшае правядзенне веснавой сяўбы, на лепшае ажыццяўленне ўмоў сталінскага паходу за высокі ўраджай і ўздым жывёлагадоўлі.

Малутнейшым вагаром разгортвання соцспабодніцтва павінен быць **сталінскі статут** сельскагаспадарчай арцелі, прыняты II усесаюзным з'ездам калгаснікаў-ударнікаў і зацверджаны партыйнай і ўрадам.

Нязмерна вялікія задачы друку і рабселькораў у сувязі з новым статутом. Першая задача—гэта прапаганда асноў сталінскага статута калгаснага замочнага жыцця. Нельга абмежывацца, як

гэта зрабілі некаторыя газеты, надрукаваннем статута і аднаго—двух артыкулаў з «Правды». Прапаганда новага статута не абмяжоўваецца паводле змяшчэннем раду артыкулаў па асноўных яго пунктах: аб арганізацыі і аплате працы; суадносінах асноўнай апрамадканай гаспадарчай калгаса і падсобнай гаспадарчай калгаснага двара (прысудзішчыя ўчасткі, колькасць жывёлы ў асабістым карыстанні калгасніка); кіраванні справамі арцелі і т. д. На вялікі жаль, пераважная большасць газет не друкуе такіх матэрыялаў. Але, паўтараем, што і такімі матэрыяламі не вычэрпваецца прапаганда новага статута. Усё справа ў тым, каб усю работу па асветленню стапавішча ў тым ці іншым калгасе, па асветленню падрыхтоўкі калгаса да сяўбы ці стапавішча па жывёлагадоўчай ферме і т. д. падпатапіць прапагандаю асноў сталінскага статута.

Возьмем такія пытанні, як арганізацыя пастаянных брыгад, расстаноўка сіл у брыгадзе, севазварот, агрытэхнічныя мерапрыемствы і іншыя пытанні падрыхтоўкі да сяўбы. Гаворачы аб стапавішчы ў калгасе, газеты абавязаны паказаць ці адпавядаюць парадкі ў калгасе патрабаванням сталінскага статута, раскажаць, як ставіцца тое ці іншае пытанне ў статуце з тым, каб пасля выступлення газеты калгас мог выйраціць падыходы з пункту гледжання патрабаванняў гэтага статута.

Або возьмем такое пытанне, як падрыхтоўка адстаючых калгасаў. Мы павінны раіць папярэджаць з адставаннем раду калгасаў, зрабіць **усе** калгасы большавіцкімі. Сталінскі статут і з'яўляецца адзінай асновай для таго, каб «**падняць усе калгасы да ўзроўню дзесяткаў тысяч перадавых, ужо стаўшых большавіцкімі, ператварыўшых ужо сваіх членаў у заможных**» (Янаўлеў). Нашы газеты павінны раіць паставіць пытанне аб адстаючых калгасах. Гаворачы аб адставанні таго ці іншага калгаса, трэба глыбока **ўскрыць прычыны** гэтага адставання, разабраць парадкі, існуючыя ў калгасе, з пункту гледжання патрабаванняў новага статута. Трэба яскрава паказаць калгаснікам, што толькі перабудова ўсёй работы калгаса па аснове новага статута забяспечыць

калгасу перадавое месца, забяспечыць усім калгаснікам заможнае жыццё.

Велізарнай дапамогай газеты адстаючым калгасам з'яўляецца перадача вопыта перадавых калгасаў. На вялікі жаль, значная частка газет яшчэ не навучылася добра і пераканаўча паказаць вопыт перадавоў. Пішуць газеты аб перадавых калгасах па падрыхтоўцы да вясняной сяўбы. Пішуць аб тым, што калгас гатоў да выезду ў поле: засяяна насенне, адрамантаваны інвентар, вывезен тной і т. д. Такі стыль «паказу» перадавоў у вялікай частцы газет. Але-ж такая інфармацыя не дапаможа адстаючым калгасам, яны нічога не навучацца з яе. Гаворачы аб перадавых калгасах, газеты павінны паказаць, як гэтыя калгасы рыхтаваліся да сяўбы. Гэта значыць, што трэба талкова раскажаць **як арганізавана праца ў калгасе, як арганізаваны вытворчыя брыгады, як распрацоўваліся вытворчыя планы брыгад і т. д.** Расказаць не толькі што зроблена ў калгасе, а як гэта рабілася, каб адстаючы калгас змог перанесці гэты вопыт у сваю работу.

У кожным раёне ёсць некалькі калгасаў, якія ўжо прынялі новы статут сельскагаспадарчай арцелі. Надрукаваць у газеце лепшыя ўзоры прынятых статутаў перадавых калгасаў, падрабязна раскажаць як абмяркоўваўся і прымаўся статут у гэтых калгасах—значыць аказаць вялікую дапамогу ўсім калгасам раёна ў абмеркаванні і распрацоўцы статута калгаса.

Вялікая частка нашых раённых і МТС-аўскіх газет дрэнна асветляюць ход прапрацоўкі новага статута ў калгасах, адрываюць гэта асветленне ад практычных задач падрыхтоўкі да сяўбы. Гэты разрыў трэба безадкладна ліквідаваць. Асветляючы ход абмеркавання статута ў тым ці іншым калгасе, газета павінна паказаць, якія практычныя мерапрыемствы памячаюць калгаснікі для ажыццяўлення кожнага пункту статута, што яны робяць для таго каб правесці сяўбу ў найкарацейшыя тэрміны і высока якасна, якія аграмерпрыемствы праводзяць, каб забяспечыць высокі ўраджай. Паказаць, якія дадаткі ўносяць калгаснікі ў статут, выходзячы з канкрэтных умоў свайго калгаса.

І разам з гэтым друж абавязан пільна

бачыць за тым, каб пры распрацоўцы статута ў кожным калгасе не было скажэнняў асноў сталінскага статута. Нельга забываць аб тым, што астатні класава-варожых, кулацкіх элементаў папрабуюць скарыстаць распрацоўку статута для таго, каб распаліць дробнабуржуазныя, уласніцкія тэндэнцыі адсталых калгаснікаў, каб супроцьпаставіць інтарэсы асобных калгаснікаў інтарэсам калгаса, хоць-бы ў такіх пытаннях як размер прысядзібнага ўчастка, як норма асабістага карыстання жылля, як плата за абслугоўванне асабістых патраб калгаснікаў калгаснымі коньмі.

Вось чаму неабходна высокай рэвалюцыйная пільнасць у работніках газет, каб свесчэсва выявіць скажэнні сталінскага статута ў тым ці іншым калгасе, ўскрыць сутнасць гэтага скажэння, яшчэ і яшчэ раз растлумачыць асновы сталінскага статута і гэтым самым дамагчы безадкладна выправіць дапушчаныя скажэнні.

Пытанні барацьбы за ўмацаванне калгаснай дысцыпліны, за сацыялістычныя адносіны да калгаснай маёмасці, за ўздым актывнасці калгаснікаў ва ўсёй рабоце калгаса па-ноўму павінны ставіцца зараз газетай. Побач з выкрыццём астаткаў кулацкіх, пекуніцкіх элементаў, раскравальнікаў прамадэкай уласнасці, дзе-ні-дзе захаваўныхся яшчэ ў калгасах, газеты павінны разгарнуць барацьбу з адміністрацыяй, з пачульнымі адносінамі да чэсных калгаснікаў, з фактам шпірававання і выключэння з калгасаў, за малейшае парушэнне калгаснай дысцыпліны. Друж павінен зараз рэзка настаіць пытанне аб ўзмацненні партыйна-масавай, выхавальчай работы ў калгасах. Значэнне партыйна-масавай работы цяпер, у сувязі з новым статутам, асабліва ўзрастае. Шырокае асяяццё лепшага жыццёва партыйна-масавай работы ў калгасах, работы па сацыялістычнаму выхаванню калгаснікаў, павінна заняць вялікае месца ва ўсёй рабоце нашага друку.

Зараз газетай па-ноўму павінны ставіцца і пытанні культурнага будаўніцтва ў калгасах.

Трэба ўмець спалучыць барацьбу за ўдарнае правядзенне сяўбы з барацьбой за культурную калгасную хату, двор, вуліцу, за ўтульную і чыстую калгасную

канцэлярыю, за добрую работу калгасных дзіцячых яслей і пляцовак, за разгортванне работы літаратурных гурткоў і т. д. Трэба навучыцца самой газеце, навучыць калгаснікаў бачыць і разумець значэнне на першы погляд нібы «дробязяй», як добрая калгасная лазня, як садок і кветнік у кожным калгасным двары, як расчышчаныя сажалкі з рыбай, для ўздыму ўсёй работы калгаса і добрабыту калгаснікаў. Значна больш увагі, чым раней, абавязаны зараз газеты аддаваць пытанням культуры ў калгаснай вёсцы.

І зусім зразумела, што ўсе гэтыя пытанні нельга тесці адарываю ад жывых людзей, будаўнікоў большавіцкіх калгасаў, заможнага калгаснага жыцця.

Наш друк, у сувязі з падыходзячай сяўбай, у сувязі з сацыялістычным саборніцтвам з Заходне-Сібірскай краем і Заходняй вобласцю, вядзе зараз ўсебеларускае саборніцтва брыгадзіраў, абвешчанае па ініцыятыве знатнага чалавека калгаснай вёскі—дэлегата II ўсеагульнага в'езда калгаснікаў-ўдасцікаў—**Тараса Гарая**, вядзе сталінскі паход за ўздым жыллагадоўлі і высокай ўраджай, паход імя тав. **Гінало** за лён.

Поспехі гэтага разгорнутага саборніцтва, а значыць і поспехі веснавой сяўбы, рапнаюць жывыя людзі—калгаснікі-ўдасцікі. Гэтыя жывыя людзі—старшыні калгасаў, брыгадзіры, загадчыкі жыллагадоўчых ферм, інспектары якасці, калгасны-ўдасцікі—павінны быць у цэнтры ўвагі газеты, павінны быць акаружаны ле клопатамі і любоўю. Трэба навучыцца гаварыць не «пагоўт» з калгасам, з яго праўленнем, а з жывымі людзьмі, з калгаснікамі-будаўнікамі і гаспадарамі калгаснай гаспадаркі. Трэба навучыцца паказваць па сваіх старонках лепшых людзей калгаснай вёскі так, каб у іх матлі вучыцца і раўняцца па іх дзесяткі тысяч калгаснікаў. Вось што з'яўляецца адной з галоўных задач большавіцкага друку БССР.

Зрабіць цэнтрам сваёй работы рэалізацыю сталінскага статута калгаснага заможнага жыцця, па-сапраўднаму разгарнуць сацыялістычнае саборніцтва на палях веснавой сяўбы, яшчэ вышэй узняць сваю рэвалюцыйную пільнасць—значыць быць друкам, вартым сваёй ордэнаноснай рэспублікі.

ДА ВЫНІКАЎ ІІІ УСЕБЕЛАРУСКАГА
З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАЎ

ЗАДАЧЫ БОЛЬШЭВІЦКАГА ДРУКУ І РАБСЕЛЬКОРАЎ

З даклада загадчыка аддзела культуры і прапаганды ленінізма ЦК КП(б)Б
тав.Д. Ю. Коніка на 3-ім усебеларускім з'ездзе рабселькораў.

Таварышчы! Наш з'езд лавінен абмеркаваць і наметыць практычныя задачы работы друку і рабселькораў для забеспячэння нашай большэвіцкай барацьбы палкіраўніцтвам КП(б)Б, за рэалізацыю рашэнняў VII усеаюзнага і XI усебеларускага з'ездаў саветаў.

РОСТ ДРУКУ І ЯГО ЦЭНТРАЛЬНАЯ ЗАДАЧА

У БССР у 1934 г. налічвалася 256 друкаваных газет, з іх 11 цэнтральных, 75 раённых, 6 транспартных, 44 шматтыражкі МТС і саўгасаў, 56 фабрычна-заводскіх, 36 шматтыражак ВНУ, дарожных і т. д.

Калі ў 1931 г. у БССР налічвалася каля шасці тысяч насценных газет, то ў канцы 1933 г. іх было ўжо каля 12 тысяч. Цяпер на прадпрыемствах, у калгасах і ўставах налічваецца 22.000 насценных газет, з іх каля 8 тысяч выходзяць у калгасных брыгадах і каля 2-х тысяч непасрэдна ў брыгадах на прадпрыемствах.

У гэтым росце друку знаходзяць сваё канкрэтнае ажыццяўленне ўказанні прывадчыра партыі таварыша **Сталіна** аб

тым, што «друк павінен расці не па днях, а па гадзінах. Гэта самая вострая і самая моцная зброя нашай партыі».

Калі ў 1912 г. на ўсёй тэрыторыі царскай Расіі выходзіла толькі 252 газеты, то цяпер, к III з'езду рабселькораў, толькі ў адной БССР выходзіць больш як 256 друкаваных газет.

Наша партыя падкіраўніцтвам таварыша **Сталіна** ажыццявіла завет **Леніна** аб тым,

што «мы павінны ператварыць і мы ператворым прэсу з органа сенсаций, з простага апарата для паведамлення палітычных навін, з органа барацьбы супроць буржуазнай хлусні—у зброю эканамічнага перавыхавання масы, у зброю азнаямлення масы з тым, як трэба наладжваць працу па-новаму» (**Ленін**, т. XXII, стар. 415). Клапатлівы догляд за парасткамі **комунізма** стаў першачарговым абавязкам нашых газет. Гэта павінна быць і далейшай цэнтральнай задачай у рабоце друку і рабселькораў.

Усе вы ведаеце, што асноўнай палітычнай задачай другой пярэгодкі з'яўляецца канчатковая ліквідацыя капіталістычных элементаў і класаў наогул, поўнае звышчэенне прычын, параджаючых класавую рознасць і эксплуатацыю, і пе-

памаганне перажыткаў капіталізма ў эканоміцы і свядомасці людзей, ператварэнне ўсяго працоўнага насельніцтва краіны ў свядомых і актыўных будаўнікоў бяскласавата сацыялістычнага грамадства. Гэта задача з'яўляецца галоўнай у рабоце ўсяго большэвіцкага дру-

дзел у органе; паадварот, орган будзе жывым і жыццёвым толькі тады, калі на пыток кіруючых і пастаянна лішучых літаратараў будучы 500 і 5.000 работнікаў нелітаратараў».

(Ленін, т. VI, стар. 374).

Выходзячы з гэтага ленінскага ўка-

У прэзідыуме III усебеларускага з'езда рабселькораў.

ку. Друк—мацнейшая зброя ў справе перакоўкі свядомасці людзей.

«Газета,—гаварыў Ільіч,—не толькі калектыўны прапагандыст і калектыўны агітатар, але таксама і калектыўны арганізатар».

Наша задача—ўсе гэтыя якасці газеты ўзняць на значна вышэйшую ступень. Для гэтага трэба рашуча палесці арганізацыйна-практычную работу друку і рабселькораў.

Наш друк з'яўляецца астрэйшай зброяй барацьбы за пабудову сацыялізма. На ўсіх этапах свайго развіцця наша партыя аддавала выключна вялікую ўвагу друку і рабочым карэспандэнтам, як асноўнаму звяну ва ўсёй рабоце газеты. Наша газета з'яўляецца газетай саміх працоўных мас і робіцца гэтымі масамі пад кіраўніцтвам партыі. У гэтых адносінах наша партыя кіруецца ўказаннем Леніна, даным у «Ісцеме к таварышам» аб арганізацыі газеты «Вперёд». У гэтым ісцеме Ленін пісаў:

«Гэта непаразуменне, быццам-бы іменна літаратары і толькі літаратары (ў прафесіянальным сэнсе гэтага слова) здольны з поспехам прымаць

заванні, наш большэвіцкі друк кланатліва вырашчвае, выходзіць і арганізуе рабочых і сялянскіх карэспандэнтаў».

Рабселькоры—актыўныя праваднікі генеральнай лініі нашай партыі, ўдзельнікі сацыялістычнага будаўніцтва.

Іменна таму, што большэвіцкая газета ёсць сродак завязаць сувязі з працоўнымі масамі нашай краіны для згуртавання іх вакол партыі і савецкай улады, і выпякае неабходнасць абавязковага прыцягнення мас да ўдзелу ў нашым друку. Большэвіцкая газета павінна быць без пырoka ўдзелу ў ёй рабочых і калгаснікаў.

Вось чаму кіраваць рабселькорами, выходзіць іх, ведаць іх у практычнай рабоце на вытворчасці—першачарговая задача большэвіцкай газеты.

ДРУК І РАБСЕЛЬКОРЫ У ПЕРШЫХ РАДАХ БАРАЦЬБЫ ЗА СОЦЫЯЛІЗМ

Наш друк і яго вялікая армія—рабселькоры прарабілі вялікую работу ў правядзенні масавага вытворчага пошуку імя VII усесяюзнага і XI усебеларускага з'ездаў саветаў.

На вялікую прытцыловую вышыню нашым друкам узнат масавы рух за аўладанне тэхнікай. Аб гэтым сведчаць праведзеныя з вялікай палітычнай актыўнасцю злёты зотаўцаў, выдатнікаў лёгкай прамысловасці ў Віцебску і цяжкай прамысловасці — у Гомелі.

Нізавы друк і рабкоры — гэта перадавая частка зотаўскага руху. Узнялася якасць работы непасрэдна нізавога, на-ценнага друку.

Узяць хоць-бы насценную газету «Ста-лінец» падсобнага цэха Менскага пара-вознага дэпо. У цэху працаваў токарам малады рабочы Левін. Дрэнна працаваў. Варштат быў заўсёды брузны. Сам ха-дзіў неакуратным, выпускаў пядобра-касную прадукцыю. Рэдакцыя цэхавай насценгазеты (рэдактар т. Меляшкевіч, мае 23-гадовы вытворчы стаж) напісала пісьмо бацьку Левіна, у якім прасіла па-ведаміць прычыны некультурных адно-сін сына да работы. Пісьмо было зме-нчана ў газеце. Газетай у доме Левіна было праведзена абмеркаванне пісьма. Рэдактар насценнай газеты ўзяў шэф-ства над маладым Левіным. Цяпер Левін з'яўляецца ўдарнікам.

Арганізуючая роля друку і рабселько-раў у паказе асабістым прыкладам со-цыялістычных адносін да працы, ба-рацьба за ўзорную паставоўку работы, за выкананне і перавыкананне вытвор-чых паказальнікаў, асабліва якасных — цяпер штодзённа расце.

Вось прыклады:

Рабкоры механічнага цэха камбіната імя Гікало (Гомель) дабіліся змяншэння паўторных рамонтаў.

На лесадэху рабкоры дабіліся зніжэн-ня браку з 20 да 3 проц. Цэх сістэма-тычна перавыконвае план.

Другі калектыў мэблевага цэха заво-да імя Молатава (Менск) сістэматычна затрымліваў выкананне цэхам промфін-плана.

Шматтыражжа пачала выдаваць на-сценны бюлетэнь. Арганізавала рабко-раўскія пасты ў другіх брыгадах, і ра-боты калектыў пачаў замест 270-280 крэслаў рабіць у дзень 300-302 крэслы.

Характэрны прыклад, як рабкоры сваёй большэвіцкай настойлівасцю да-сягаюць намечанай мэты.

У брыгадзе торфзавада «Свабода», Асіпавіцкага раёна, з ліпеня 1934 г. па-чала выходзіць рэгулярна брыгадная на-сценгазета.

У залу пасяджэнняў III усавяршанага з'езда рабселькораў. Ля вітрыны міжне-роднай сувязі рабселькораў.

□ □ □ □ □

Газета сумесна з парторгам паставіла перад сабой задачу вывесці жаночую брыгаду па торфаздабычы і па сущы торфу ў перадавыя рады.

Насценгазета павязала ранішнюю бараць-бу з лодырамі і прагульнячыкамі. Паказ-ваючы на старонках брыгаднай газеты вопыт лепшых работніц, газета падцяг-нала адстаючых.

Праводзячы так работу брыгада за-яяла першае месца на торфзавадзе па выкананню промфінплана. Так павінен працаваць наш друк, так павінны пра-цаваць нашы рабселькоры.

У чым сіла нашага друку?

У тым, што ім кіруе партыя Ленін-Сталіна. У тым, што ён друк саміх пра-цоўных. У тым, што ствараецца ён ру-камі лепшых людзей, ударнікаў, паказ-ваючых асабістым прыкладам, як трэба змагацца за справу сацыялізма.

Вось твар нашага рабкора. Назаву толькі некаторых.

Тав. **Жур**—зватны чалавек торфа-прамысловасці, працуе на заводзе імя Гея (Смалявічы). На торфе працуе 10 гадоў. Пачаў з чорнай работы, потым быў брыгадзірам. Вельмі добра арганізаваў працу. Яго брыгада выконвала план на 160-170 проц. Датэрмінова закончыў сезон у мінулым годзе. Не раз прамяраваўся. Цяпер вылучан начальнікам змены. Імя брыгадзіра Жура шырока вядома па ўсёй БССР. Тав. **Жур**—адзін з актыўных рабкораў нашага друку.

Тав. **Аляксееў** прышоў на завод імя Кірава (Менск) у 1924 г. Зараз—брыгадзір брыгады тарфяных вагонаў. Комсамалец. Яго брыгада з'яўляецца сцэльна-тэхнічна-граматнай, прамфінплан 1934 г. выканала 29 лістапада, студзенскі план 1935 г. выканала 28 студзеня. Брыгада ў сваёй рабоце не ведае браку і з'яўляецца кандыдатам на пераходны сцяг імя гаркома ЛКСМБ. Тав. **Аляксееў**—актыўны рабкор і рэдактар насценгазеты слясарна-зборачнага цэха.

Такіх рабкораў у нас тысячы. У гэтым і сіла нашага друку.

Цяжка ацаніць усю тую велізарную работу, якую праводзіць наш друк са сваёй арміяй рабселькораў ва ўсіх кутках, па ўсіх участках нашай грандыёзнай сацыялістычнай будоўлі. Прыклад некаторых факты аб рабоце нашых селькораў.

Вельмі адставала апрацоўка ільну ў калгасе «Новы шлях», Асіпавіцкага раёна. Наміж брыгадамі і транспартчыкамі не было ніякага спаборніцтва. Селькоры арганізуюць насценную газету. Рэдкалегія арганізуе вакол насценгазеты актыў у брыгадах і разгортвае спаборніцтва. Газета паказвае метады работы лепшых, палупярызуе перадавікоў, бічуе адстаючых, а, галоўнае, добра ведае тую справу, за якую яна змагаецца.

У рэзультате справа палепшылася. За некалькі дзён выпрацоўка ільну павысілася з 20 да 80 проц.

На малацьбе брыгада № 2 калгаса «Чырвоны барэц», Лельчыцкага раёна, адставала. За дзень намалочвала ўсяго 7 тон, у той час, калі лепшая брыгада—13 тон.

8 Селькоры **Дашкевіч, Заяц, Грыцкевіч** у адстаючай брыгадзе пачалі выпускаць насценную брыгадную газету.

Газета паставіла перад сабой задачу—дагнаць перадавую брыгаду № 1.

Выкрылі зодыраў, паказалі ўдарнікаў, дабіліся правільнай растановаўкі сіл і ў рэзультате праз 2-3 дні брыгада № 2 стала намалочваць не 7, а 13 тон.

Насценгазеты жітаральна перавыхоўваюць людзей. Насценгазета калгаса «Звязда» (Копыскі месцасвет, Аршанскага раёна, рэдактар **Гілін Іосіф**) перавыхавала недyscyплінаваных калгаснікаў **Мільто, Кандроўскага** і бракаробаў **Рыбакова, Халецкага** ў добра працуючых, чэсных.

Насценная газета ў калгасе імя Леппа (Якаўлевіцкі сельсовет, Аршанскага раёна) па паказе работы лепшых, на бічаванні адстаючых з прымяненнем індывідуальна-выхаваўчай работы дабілася таго, што 10 калгаснікаў, парушаўшых працоўную дысцыпліну, сталі ўдарнікамі. У рэзультате работы газеты калгас датэрмінова закончыў хачу дзяржапельну, мяса, малака, датэрмінова закончыў хлебазакупкі.

Вялікую работу праводзяць селькоры ў барацьбе за калектывізацыю.

Рад актыўных селькораў газеты «Віцебскі пролетарый» з'явіліся першымі застрэльнікамі ў рэалізацыі прапановы т. Постыпіваа аб арганізацыі хата-лабараторый. Па ініцыятыве селькораў тт. **Цярэшчанка, Генеральчанка і Нейдліна** калгаса «Чырвоная армія», Ялагінскага сельсовета, у дзень друку 5 мая 1934 г. была арганізавана хата-лабараторыя—першая ў раёне і першая ў БССР. Хата-лабараторыя на вопытным участку правяла каштоўныя доследы па атрымання высокага ўраджаю гародніх культур і бульбы. Зараз у хата-лабараторыі рэгулярна праводзяцца заняткі агразоатэхгуртка, у якім займаецца 40 чалавек. Цяпер гурток выпускае першых зотцаў сельскай гаспадаркі. Гэты вопыт павінен стаць агульным здабыткам усяго нашага друку, усіх нашых селькораў.

ДРУК У БАРАЦЬБЕ ЗА КУЛЬТУРУ І ВЫХАВАУЧУЮ РАБОТУ З РАБСЕЛЬ- КОРАМІ

Справа разгортвання барацьбы за сацыялістычную культуру, справа ўкаранення культуры ў быт працоўных мас горада і вёскі наш друк узмацніў увагу, але яна яшчэ далёка недастатковая. За культурную хату калгасніка, узорна па-

стаўленую работу ў чырвоным кутку, каўбе, хаце-чыталі, за павышэнне сваіх ведаў у галіне мастацкай літаратуры, за развіццё шахматна-шашачнай ігры, за добры хор у калгасе і на прадапрыемстве—тэтыя пытанні, у рэзультат шырокага прамажнення вытворчых паходу імя з'езда саветаў, сталі займаць на старонках друку і ў арганізацыйнай рабоце рэдакцый газет некаторае месца але яшчэ зусім недастатковае.

Прывяду асобныя факты з работы друку па барацьбе за культуру і рост селя, калгаса і т. д.

Па ініцыятыве насценгазеты калгаса «Полымя», Заслаўскага раёна (рэдактар газеты комсамолец Кузін) у хатах 10 калгаснікаў наклеены новыя папюгі

прачыталі «Дрыгву», «Поднятую целину», «Опалух на загонах».

У 27 гуртках прачыталі «Мать»—Горькага.

Праведзены 2 канферэнцыі кіраўнікоў гурткоў і слухачоў гурткоў па чытцы мастацкай літаратуры

Барацьба за падняцце культуры і аршанскім раёне дзе найлепшыя накаральнікі. Вось некалькі ўзораў

Зубоўскі сельсавет (старшыня Дзяржынскі), які доўга памятаўся ў звычайнай сялянскай хаце, з рускай печчу ў сярэдзіне паміжканым, у канцы 1934 года прынята перабудавацца. Руская печ вынесена; выдзелены асобныя кабінеты і старшыні і сакратару, выдзелена зала для наведвальнікаў, там жа знахо-

Тры пакаленні рабселькораў. злева направа: М. Я. Харлаўн—піонер; М. І. Гур'ва—стары рабочы; М. В. Паравозніков—комсамолца, рэдактар насценгазеты.

адрамантаваны вокны. Пры дапамозе газеты ў калгасе арганізаваны і працуюць 4 чырвоныя куткі

Вялікую работу па культуры паходу праводзіць аршанская раённая газета «Лезнінскі прызыў». Зараз у раёне дзейнічаюць 172 гурткі па чытцы мастацкай літаратуры, у якіх прымае ўдзел больш 5.000 слухачоў

Да канца года казектыўна будуць праправаваны наступныя кнігі: «Мать»—Горькага, «Поднятая целина»—Шолахава, «Железный поток»—Серафімовіча, «Дрыгва»—Коласа, «Опалух на загонах»—Галавача. У 52 гуртках ужо

дзітка і чыталіня. У зале стоў пакрыт чырвоным палатном, пагтаўлены вевскія крэслы, лаўкі. Сцены і стоў абклеены новымі абоямі, па сценах вывешаны партрэты Леніна, Сталіна, Мазатава, Калініна, Варашылава, Будзёнага. Палатна чыстая, вымытая.

У кожным калгасе Зубоўскага сельсавета па ініцыятыве рабселькораў былі створаны камісіі па правядзеньні стаяч хат калгаснікаў.

Калі гэтыя камісіі знаходзілі брудную калгасную хату, члены камісіі разуваліся і пачыналі надмятаць і мыць падлогу. Гаспадыня хаты чырванела, упрашвала

не раб.ць гэтага, гаварыла, што яна сама зараз вымые падлогу. Але камісія была няўмоўна і выходзіла толькі тады калі падлога была чыстай. Пасля гэтага калгасніца ўжо не дапускала, каб у яе хата была брудная.

Усямерна вітаючы гэтыя факты канкрэтнай барацьбы за культуру, мы павінны даюцца таго, каб гэта барацьба стала штодзённым дзеяннем усёго вясёлага друку і рабселькораў.

У нашай выхавальнай рабоце з рабселькораў мы павінны кіравацца наступным указаннем тав. Сталіна:

«Навучаць рабочых і сельскіх карэспандэнтаў некатораму мінімуму тэхнікі журналістыкі з'яўляецца зусім неабходна. Але асноўнае не ў гэтым. Асноўнае заключаецца ў тым, каб рабочыя і сельскія карэспандэнты навучаліся ў ходзе сваёй работы і выпрацавалі ў сябе такое чуйце журналіста—грамадскага дзеяча, без якога карэспандэнт не можа выконваць сваю місію і якая не можа быць прычэплена якімі-небудзь штучнымі мерамі навучання ў тэхнічным сэнсе гэтага гюва». (Са зборніка «О пролетарской печати»).

Найбольш пашыралыя формы выхавальнай работы з рабселькораўмі прымяняліся друкам БССР.

Гэта, па-першае, **нарады рабселькораў** (раённых, сельсавецкіх і галінных вытворчых).

Наш друку такія нарады склікае даволі часта. Але недахоп гэтых нарад заключаецца ў тым, што рэдакцыі захапляюцца скліканнем нарад на тэрытарыяльнаму прывычку. Мала склікаецца нарад рабселькораў па вытворчым прызначэнні (конюхаў, свінаводаў, абутнікаў, гарбароў, швейнікаў). Між тым, іменна нарады апошняга тыпу найбольш дзейны і эфектыўны.

Другі недахоп гэтых нарад—слабы ўдзел у іх кіруючых работнікаў, што безумоўна зніжае дэлавітасць і ролю гэтых нарад.

Добрай падрыхтоўчай работы—вось чаго, па-другое, не хаме пры скліканні гэтых нарад.

За перыяд падрыхтоўкі к III з'езду рабселькораў па БССР праведзена 1.114 нарад рэдактароў пасёльных газет і 128 сельсавецкіх і раённых нарад рабселькораў. Як бачыце, гэта форма выхавальнай работы з рабселькораўмі стала ў нас ма-

садай. Гэта форма кіравання рабселькораўмі павінна быць захавана.

Другім відам выхавальнай работы з рабселькораўмі з'яўляюцца **рэіды друку**.

Гэта вялікая і сур'ёзная школа для рабселькораў.

На Украіне многія ўдзельнікі 10-ці тысячных рэідэў, якія праводзіліся «Правдой», былі вылучаны на кіруючую рэспубліканскую работу.

На жаль, у нас у практыцы працягваецца пераходнае пярэдняе састраканне.

Нярэдка выпадае, калі рэдакцыя газеты ператварае рабселькораў, удзельнікаў рэідэ, у простых пастаўпчыкоў матэрыяла, г. зн. у рэпарыёраў.

Бываюць выпадкі, калі брыгады друку, пасты, штабы ў тых ці іншых месцах падмяняюць месцавае гаспадарчае кіраванне, самі пачынаюць аддаваць загады і інш.

Трэцім відам выхавальнай работы з рабселькораўмі з'яўляецца **перапіска рэдакцыі газеты з рабселькораўмі**. Чулае індывідуальнае пісьмо рэдакцыі, своечасова пасланае рабселькору з указаннем, як яму прабесці тую ці іншую справу, як напісаць аб гэтым у газету—такое пісьмо адзінае выключнае ролю. У нас-жа ў перапісцы з рабселькораўмі многіх газет нярэдка выпадае загарадніцтва і трафарэты, і масавым маштабе трафарэты. У рэдакцыі звычайна пішуць: «Дробязь. Не пойдзе». Або «Аб гэтым пісалася ўжо». У лепшым выпадку паведамляюць, што «пісьмо будзе надрукавана ў бліжэйшым будучым». Трафарэт і шаблон у перапісцы з рабселькораўмі мае месца яшчэ ва многіх газетах.

Вось адзін з прыкладаў такога роду шаблона.

Нярэдка калі рэдакцыя газеты задаецца гэтай данамайчы рабселькору лепш пісаць заветку. Але гэта добрае жаданне з'яўляецца да апашлевання, бо кожны рабселькор атрымаў ад рэдакцыі нарады будаваць заветку так.

1. Пява калгаса і сельсавета, і іншы даная жыгелатодучая ферма.

2. З чаго складаецца гаспадарка

3. Хто адказвае за даную гаспадарку і ў якім стане яна знаходзіцца.

4. Што патрабуецца для палепшэння не сталі ў выпадку, калі там дрэзна. Можна наказаць і добрыя бакі, калі яны ёсць»

Увогуле, наўрад ці можна было пры-

думаю, што-пабудзь большае з гортнае
я такому шабзону.

Або вось былы работнік цэнтральнай
газеты **Ястрэмскі** напісаў сельжору па
прыслай ім верш наступнага асца:

«Ваш верш мо пойдзе, бо ён напісан
глыбымі словамі. Для таго, каб напісаць,
патрабен падбор моцных слоў, тады мы
вымажаме дужку, якую хацелі».

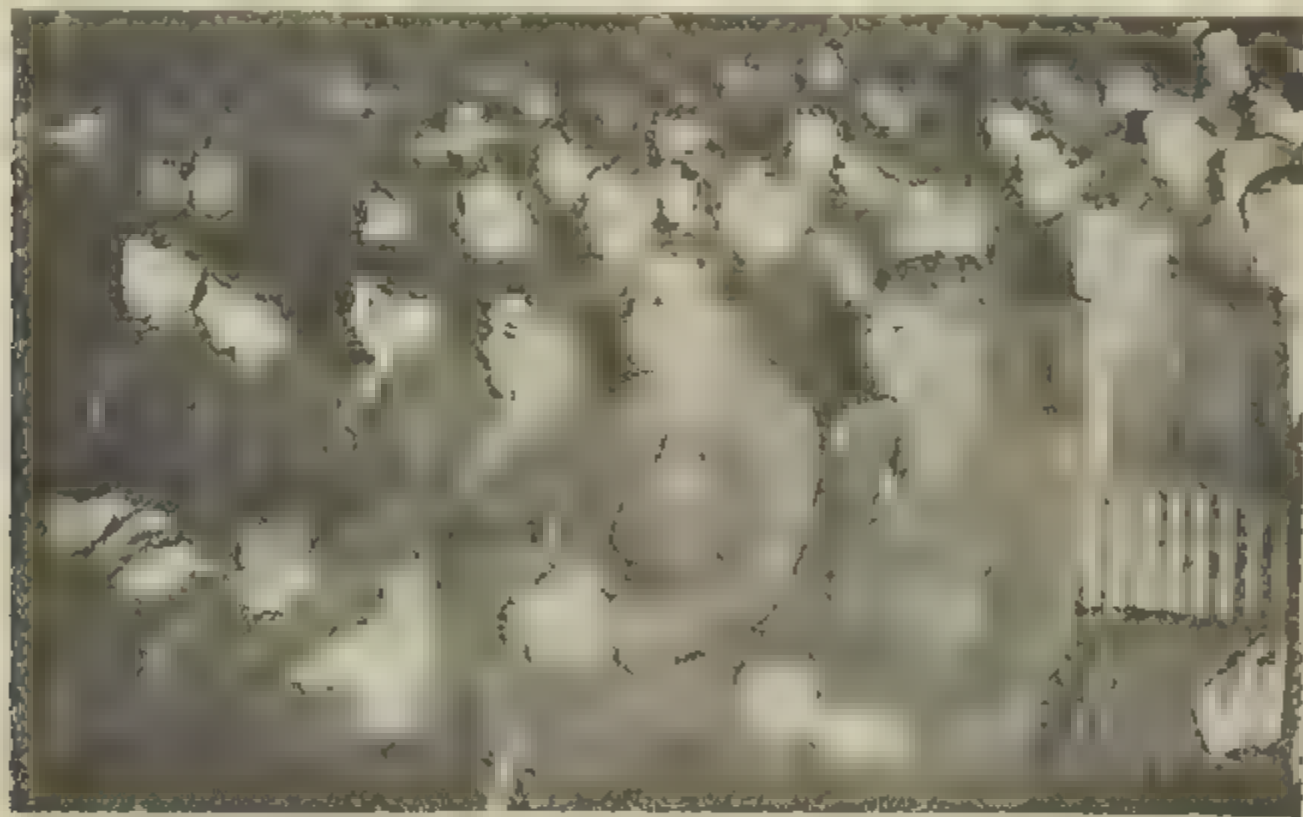
У пасылцы такіх пісем праяўляецца
няведаанне рэдакцыямі сваіх сельжораў і
няўменне дапамагчы ім у рабоце.

Чацверты від выхадаўчай работы з
рабсельжораў гэта **стацыянарныя формы
вучобы**. Сярод іх першае месца павінна
замаць рабсельжораўскія семінары. У
1934 годзе па ўсёй БССР былі пра-
дзелы 5-дзёныя курсы-семінары раб-

сельжораў.

Асноўнае і галоўнае—гэта прапрадоў-
жа з рабсельжораў рашэнняў партыі і
ўрада, абмеркаванне ў гэтай сувязі задач
рабсельжораў. Усё гэта павінна быць вы-
сокапрымыслова і ў той-жа час сугуба-
кампартна паднесена. Апрача таго, у се-
мінарах трэба вывучаць з рабсельжораў
асновы марксісцка-ленінскага вучэння
аб дрэву. І, нарэшце, у семінарах трэба
рабсельжораў вучыць мінімуму журна-
лісцкай тэхніцы.

Пятым і адным з найбольш сур'ёз-
ных відаў вучобы рабсельжораў з'яў-
ляецца **рэдакцыя-школа**. Нешта падоб-
нае на гэты тып вучобы мы маем у
«Звяздзе», дзе актыў рабсельжораў на

У зале пасяджэнняў III ўсебеларускага з'езда рабсельжораў.

сельжораў. Курсы гэтыя адтрымліваюць
найбольшую ролю ў мабілізацыі і арганіза-
цыі рабсельжораў на лепшае правядзенне
сельска-гаспадарчых работ. Гэта буйнае
масавое мерапрыемства праведзена было
ў разгледжанне спецыяльнага рашэння ЦК
КП(б)Б па гэтым пытанню. Але калі за-
кончыліся гэтыя курсы-семінары, то ў да-
лейшым па сутнасці спынілася (калі не
лічыць Менска, Віцебска і некалькіх ра-
ёнаў) — семінарная вучоба рабсельжораў.
Зразумела, гэта дрэнна.

Рабсельжораўскія семінары павінны
быць створаны ў буйных калгасах і соў-
гасах, пры рэдакцыях раённых і шмат-
тыражных газет. Гэтыя семінары павін-
ны быць забяспечаны выкладчыцкімі кад-
рамі вучэбнымі дапаможнікамі і т. д.

грацягу радзі месяцаў праходзіць журна-
лісцкую вучобу паралельна з журналісц-
кай практыкай.

Падобная форма вучобы прывіліжыцца
зараз і ў Гомелі.

Рэдакцыяй «Палескай праўды» ство-
раны трохмесячныя курсы рабжораў, раз-
лічаныя на 60 чаз. Разам з тэарэтыч-
най вучобай курсанты вучацца і прак-
тычнай рабоце.

Семінары працуюць на 21 прадпрыем-
стве і ахапляюць 435 чалавек. Калі тут
добра паставіць вучобу з рабжораў,
«Палеская праўда» і гомельская пачат-
ражскі ўзбагаціцца новымі кадрамі га-
зетных работнікаў.

Трэба сказаць, што ў Гомелі гэтыя

кадры ўжо вылучаюцца і надрупа пра-
цуюць.

На заводзе «Пролетарый» імя Кірава
рэдактарам шматтыражка «Чырвоная ва-
гранка» вылучаю рабочы-фрэзероўшчык
рабкор т. Міхлін. З рабкора, рабочага-
ўкладчыка лесазавода вырае і стаў квалі-
фікаваным рэдактарам т. Генкін, як
папер рэдактарам шматтыражка «Ста-
нец» (лесазавод імя Сталіна). На заво-
дзе «Сельмаш» імя Кагановіча намесні-
кам рэдактара шматтыражка «Сельмаш-
нац» працую былы рабочы гэтага заво-
да Г. Прышко.

Большавіцкі друк—гэта вялікая шко-
ла, выхоўваючая і вырашчваючая роз-
настайныя кадры для нашага сацыялі-
стычнага будаўніцтва.

За час сваёй работы газета «Рабо-
чы» вырае і выхавала вялікую
колыскаю актывістаў-рабкораў, папер
працуючых на адказных пасадах.

Тав. Любін—былы рабочы гомельскай
шчотачнай фабрыкі з рабкора вырае ў
рэдактара шчотачнай фабрыкі, дырэктар
завода па шчоткамбінатах, дырэктар
завода Белшчотавы, а зараз працую дзі-
рэктарам фабрыкі «Камунары», які
трымае пераходны сяг Менгаркома
ВК(б)Б і Менгорсовета.

Тав. Мехавіцкі—рабочы фабрыкі
«Аскод»—вырае з рабкора ў старшыню
фабкома гэтай-жа фабрыкі, потым вы-
лучаецца інструктарам у ЦШ саюза гар-
бароў, а зараз працую сакратаром парт-
кома Менскага хлебакамбіната. Такіх
многа.

Я ўжо не гавару аб тым, што знач-
ная частка апарата раённых і шматты-
ражных газет укамплектавана на дзі-
лейных рабселькораў.

Наводзе даных раёнаў за 1934 год
вылучаны на газетную работу ў раённых
і фабрычна-заводскія газеты 62 рабсель-
коры. Гэта лічба безумоўна недастатко-
вая. Рабселькораў на іншыя работы вы-
лучана каля 400 чал.

Пытанню вылучэння рабселькораў
далейшай работе неабходна будзе ад-
даць большую ўвагу. Вучыць і вылучаць
дзейных рабселькораў на адказныя ра-
боты—гэта адна з чарговых і галоўных
задач раённых і ўсёх партыйных арга-
нізацый у галіне вырашчвання і выхаван-
ня новых кадраў.

Вельмі цікавай, але пакуль вельмі сла-
ба пашыраючай формай выхавання і вы-

лучэння рабселькораў з'яўляецца інсты-
тут сумяшчальнікаў у рэдакцыях. Такі
інстытут упершыню ў БССР створан пры
газете «Окцябр».

Вельмі важнай формай выхавання
работы з рабселькорамі з'яўляецца за-
вочнае навучанне.

Са студзеня 1935 года вучэбны кам-
ітат «Крестянской газеты» сумесна
ВК(б)Б Беларусі рэагавуе ў завожную ву-
чобу рэдактароў калгасных і брыгадных
газет.

У даны момант у Беларусі ёсць 29
агнорных пунктаў завожнага навучання
завочніка.

Вялікае значэнне гэтага завожнага на-
вучання зусім відавочна. Задача закла-
даецца ў тым, каб усе гэтыя формы вы-
хавання работы з рабселькорамі былі
максімальна скарыстаны нашым друкам.

Мы павінны арганізаваць людзей та-
кім чынам, каб упорна і пастойліва па-
вышаць іх узровень як палітычны, так
агульны. Мы павінны арганізаваць вучо-
бу. Паміпен вучыцца рэдактар раённых
газет, рэдактар шматтыражка, рэдак-
тар наццентазеты і кожны рабселькор.
Майце на ўвазе—той, хто пралічвае ву-
чобу тыдзень і месяц, ён адстае, жыццё
гэта пакідае назад. Вучоба зараз—
агульна асноўным сродкам для таго, каб
агулаць складанейшую тэхніку, каб
створана нашым сацыялістычным бу-
даўніцтвам. Мы ўкзалі мільярды рублёў.
Гэтыя мільярды рублёў пашлі на ўдаска-
наленне тэхнікі. Усё гэта пашло на
тэхнічнае аснашчэнне нашых калгасаў,
нашых трактарных станцый, нашых
фабрык і заводаў. Гэтымі лавяляжым
наштоўнасцям трэба ўмець распара-
джацца, берагчы іх.

Возьмем трактар. У самым трактары
закладзены вялікія рэзервы. Нягледзячы
на зробленая падцяжка падшыпнікаў
і шынны асталіўкі. А колькі марна пра-
падае бензіна з-за таго, што трактары
нядобра кірую трактарам. Усё гэта па-
трабаванне вывучэння і ведання трактара.
Кім мы кіруем. Ды хіба справа толькі
ў трактары? Куды ні павернемся, та-
кой-бы работе вы ні працавалі—усё гэта
патрабаванне беражлівых адносін да сацы-
ялістычнай уласнасці і ведання гэтай
справы. Таму зараз больш чым калі-
небудзь стаіць задача перад усім рабо-

чым класам і калгасным сялянствам, у асабліваці перад вамі, рабселькормі, задача вучобы, задача павышэння свайго ідэйнага і агульнага ўзроўню.

ЗА СТОПРОЦАНТНУЮ ДЗЕЙСНАСЦЬ РАБСЕЛЬКОРАУСКІХ ЗАМЕТАК

Расце і мацнее сувязь нашага цэнтральнага і раённага друку з найшырэйшымі масамі працоўных. Аб гэтым сведчыць вялікі рост лісьем працоўных у рэдакцыі цэнтральных і раённых газет БССР.

ЦО КП(б)Б «Звязда» атрымала за 1934 год 17.662 лісьем. Колькасць паступаючых лісьем расла з месяца ў месяц. Калі ў студзені 1934 года «Звязда» атрымала 980 лісьем, то ў снежні было атрымана 2.037 лісьем.

Газета «Калгаснік Беларусі» ў студзені 1934 г. атрымала 900 лісьем калгаснікаў, а ў снежні—1.328.

Газета «Рабочий» у пачатку 1934 года атрымлівала ў сярэднім у месяц 630 каляндэраў, а ў снежні—910.

Чырвоная змена з 1-га красавіка па кастрычнік 1934 г. атрым. калі ў сярэднім па 294 лісьем ў месяц, а ў апошнім месяцы 1934 г.—па 406 лісьем.

Раёныя газеты БССР за 9 месяцаў 1934 г. атрымалі 183.300 каляндэраў. Іх лісьем зменшана 117.342. Паслана на расследаванне 39 тысяч. атрымана адказаў аб рэагаванні 25 тысяч. Праўда, не ўсеякая карэспандэнцыя патрабуе рэагавання, бо нашы рабселькоры зараз не толькі ўскрываюць тая і іншыя аднасіці, а запісваюць і лепшыя ўзоры работ лепшых зводзей, шматлікіх карэспандэнтаў па палітычных тэмах, маючыя апрамадавае значэнне ў справе выхавання працоўных мас. Але ўсё-ж трэба з усёй ідэяй патрабавання, што справа рэагавання, справа палепшэння дзейнасці рабселькорскіх матэрыялаў у радзе месі паставлена выключна дэма.

З аднаго боку засеўшыя дзе-ні-дзе бюракраты не выконваюць функцыі партыі аб своєчасовым рэагаванні, яны не жадаюць прыслухоўвацца да сігналаў мас. З другога боку, некаторыя рэдактары па-бюракратычнаму аддэсваюцца ад лісьем, лічачы справу закончай п. для таго, як адпраўлена лісьмо з рэдакцыі або яшчэ горш таго—марыруюць лісьмо ў сталах загадчыкаў аддзелаў.

Гэта мае месца ў рэдакцыі газеты «Налеская праўда», дзе, пачынаючы ад рэдактара тав. Бутрова і канчаючы другімі работнікамі, к лісьмам рабселькораў адносіцца абурваюча.

Каптыўнейшыя лісьмы залежваюцца і ідуць у кошыкі, а рэдакцыйныя чыноўнікі запаўняюць, у пагоні за гонарарам, старонкі газеты сваім матэрыялам.

Дрэнная справа і ў армянскай газеце. На дадзеных рэдактара тав. Дамарацкі, з атрыманых рэдакцыяй 2.578 каляндэраў і лісьем зменшана 1.900 і паслана на расследаванне 180, а поўтысачы кінуты на сметнік.

Падобныя атносіны да працы рабселькора, які хварэе душой за вялікую сацыялістычную справу, з'яўляюцца злычынствамі. Трэба сказаць, што наша пракуратура, на жаль, не ўважвае гэтай справы. Наша пракуратура не дастаткова прыцягвае да адказнасці тых бюракратаў, якія не лічацца з заветамі нашых рабселькораў. Наша пракуратура павінна больш пісьла займацца гэтым важнейшым пытаннем, бо гэта адна са зброй барацьбы нашай партыі за трыумф сацыялізма.

Разам з гэтым трэба ўзмацніць прапаганду і да рабселькора, які кожную заметку павінен старанна падрыхтаваць і ўсебакова правярыць факты з тым, каб заметка, якая пападае ў наш друк, у нашу газету, была праўдзівай і дзейспай. Калі ў першы перыяд былі даравальны рабселькору недакладнасці і нацвярджэнне некаторых фактаў, то ў цяперашні час мы прад'яўляем больш павышаныя патрабаванні. Напта жыццё ўскладнілася. Мы павінны ад рабселькораў патрабаваць, каб яны нам давалі матэрыял правяраны, старанна падрыхтаваны. Гэта абавязкова неабходна ў барацьбе за 100-процэнтную дзейнасць рабселькорскіх заметак.

Дзейнасць заметак залежыць і ад саміх рэдакцый газет. Нам трэба вучыцца гэтаму ў нашай большэвіцкай «Правды». Мы павінны прама сказаць, што варта толькі, каб з'явілася заметка ў «Правде», хоць-бы ў 2-3 радкі, і на гэту заметку неадкладна рэагуюць як партыйныя арганізацыі, так і савецкія.

Гэта тлумачыцца не толькі тым, што вялікі аўтарытэт нашай большэвіцкай «Правды». Гэта тлумачыцца яшчэ і тым, што «Правда» з вялікай пісьласцю ад-

воінца і кожную друкуемую заметку і дабіваецца даведзення справы на кожнаму факту да канца. У рэзультате няма такога факта, каб-б заметка «Правды» асталася без увагі і без рэагавання.

На жаль, не так справа стаіць у нашых цэнтральных газетах. «Звязда», «Рабочы» пішучь, але самі не тастуюць змагаюцца за тое, каб ажыццявіць правесці ў жыццё і давесці да канца тэмы пытанні, якія ставяцца рабочымі. Нашы газеты часта абмяжоўваюцца змяшчэннем матэрыяла, а самі не праглядаюць дзейнасці гэтага матэрыяла.

Кабі такое становіцца ў нашым цэнтральным органе ЦК КМЧБ «Звязда», кабі такое становіцца ў газеце «Рабочы» і «Калгасніку Беларусі», то яшчэ горшчае ў раённых газетах, шматтыражках і ў пасцельных газетах.

Зразумела, што нам патрэба неадкладна дзейна рашучага пералому ў барацьбе самых гэтакх газет за дзейнасць заметак. Нам трэба вучыцца і гэтай справе ў нашай дэмакратычна-савецкай «Правды». (Апладысменты).

НАВУЧЫЦЦА УЛАДАЦЬ СТЫЛЕМ І МОВАЙ ПІСЬМА ЛЕНІНА-СТАЛІНА

Шырока вядомы, асабліва ўдарлівым друку, наступныя ўказанні Леніна-Сталіна.

«Друк—адзіная зброя, пры дапамозе якой партыя штодзённа, штогадзінна гаворыць з рабочым класам на сваёй, патрэбнай ёй мове» (Сталін).

«... Комуністычная партыя... абавязана ўмець і прапагандаваць, і арганізаваньне, і агітаваць найбольш даступна, найбольш зразумела, найбольш ясна і жыва...» (Ленін).

Значыць, нельга гаварыць аб газеце, як агітатары, прапагандысты і арганізатары і забываць аб яе мове. Мова большасці газет—мова большасці партыі.

Змагацца за якасць мовы нашых газет—значыць змагацца за партыйнасць газетнай мовы.

Цэнтральны орган нашай партыі «Правда» не раз указвала на неабходнасць абвяснення паходу за ачыстку газетнай мовы ад бюракратычнага хламу і

ЛУКАШЭВІЧ МАТРОНА — дэлегат з'езда, лепшая свінарка ўдарніца (Тураўскі раён).

за ператварэнне яе ў безумоўна зразумелую і даступную мільёнам, сапраўды народную мову.

Ленін бачыў у чысцё мовы, якой зрук гаворыць штодзённа, штогадзінна і мільённымі масамі, перш за ўсё больш верны спосаб уплыву на гэтыя масы. Неахайная, выдбайная, засмечаная газетная мова затrudняе наш уплыў на масы.

Няма горшага віду газетнага бюракратызма, чым забыванне таго, што газета заклікана абслугоўваць чытача.

Навучыцца выражацца пра-сталінску, аўладаць стылем пісьма Леніна і Сталіна—выразнасцю, праэстотай, яснасцю і сілаю выкладання, нястомна весці барацьбу з бюракратычным газетным знааіствам і чванствам—першачарговая задача кожнага работніка друку.

Нельга ні на адну мінуту забываць таго, што аб якасці той ці іншай газеты, аб сувязі яе з масамі, аб ступені выканання газетай пастаўленых перад ёю задач чытач можа ве толькі па колькасці надрукаваных артыкулаў і заматак, а перш за ўсё па тэму, на якой мова газета з ім размаўляе.

Вось чаму работнікам друку з усёй настойлівасцю трэба аўладаць у дасна-

надаці роднай мовы, памятаючы што газета выходзіць, вучыць.

Чытач павінен вучыцца мове ў газеце. Нашым настольным кіраўніцтвам у гэтай справе павінны быць творы Леніна і Сталіна.

Усесаюзная нарада работнікоў праўды «Правда» пісала ў сваім п'ятым к таварышчу Сталіну:

«На тых артыкулах і прамовах мы вучымся, як змагацца за гонар партыі, як авалоўваць тэхніку нашай газетнай справы, як ісці ў газету, як сцісла і ясна, вобразна і проста фармуляваць нашы мыслі, каб яны былі даступны мільёнам рабочых і сялян».

Гамбока вывучаць творы Леніна і Сталіна—вось што патрабавалася для работнікаў друку. (Апладысменты).

Мова нашых газет яшчэ вельмі змяшчаецца бюракратычным хзмам.

Часта ў газетах бывае абуральная няграмацкасць.

Звернемся да прыкладаў:

Вось даслоўны стыль асабных артыкулаў газеты Латыскага раёна «Чырвоная Латышчына»

«Калгаснікі ка нас «Ударнік».

Швабежскага сельсавета, рашуча працягваюць змагацца з сабам сельскагаспадарства. Навіцлага і супраць нечалавечых перадаў над калгасным племлем «жарабцом» (Смех).

Гэта—ўзр бюграмацкасці і безмастотнасці. За няграмацкасць газеты ЦК ВКП(б) з работы рэдактара Чангінскага, з забаронай яму працаваць у органах друку. Гэта—сур'ёзная перасца-

Селькоры-ударнікі менскай раённай газеты «Шлях соцыялізма». У першым радзе (злева направа): ІВАНОВСкі В. І., КУЛІНЧЫК У. О., БЕЛЬСКІ Г. С., ГАРАЧКА І. Ф., Стаяць ззаду: ЯЧЭЙКА А. Ф., СКАРАБАГАТЫ І. В., ВАЛЬКОВІЧ А. Я., КАЛЕЙНІК Л. С.

мага для работнікаў друку

У нумары «Комунар Заслаўшчыны» ад 10 кастрычніка 1934 г. пры падліку аказалася 203 граматных і 48 стылістычных памылак.

У газеце «Ударнік», Суражскага раёна, у артыкуле «Расце сацыялістычная культура» (у нумары за 7 лістапада) памылка.

«Дыялектыка разглядае рэч, з'явіўшыся і знікшы, гэта значыць як рэзультат пераходнага і прадназначэння для далейшага развіцця».

Што зразумее з гэтага чытач раённай газеты? Абсалютна нічога.

У газеце «Шлях соцыялізма», Чангінскага раёна, дан такі змаловак да замечы:

«Заганяюць у бутылку фанды стымулявання» (смех).

У нумары суражскага газеты «Ударнік» за 26 снежня на першай наласе такі ашплат:

«Узятая самаабавязальнасць перагварыць у катэратную барацьбу дзеяння». (Відаць хацелі сказаць у «канкрэтную праграму дзеяння»). На жаль, у пазным друку такіх фактаў яшчэ многа.

Задача заключаецца ў тым, каб рашуча змагацца за чыстату мовы нашых газет. Трэба не забываць, што чым грамацей будзе наша газета, тым лепш яна будзе параждаць нашых ворагаў.

Работа нашых газет патрабуе ад грамадзян работнікаў асабліва вялікай рэвалюцыйнай пільнасці. Забыванне рэвалюцыйнай пільнасці ў рабоце друку—ёсць найвялікшае злачынства перад партыяй.

Ніж тым, гэта яшчэ не ўсвядомлена часткай нашых работнікаў, і на старонках газет іранікае часамі тое, што з'явілася на млын класавога перагана. Пільна дастановай адказнасці за кожнае слова, пускаемае ў друк, а гэта самае зрабас прывітальнае рэвалюцыйнай пільнасці з боку работніка друку.

З А Ч Ы С Т Р А Т У РАБСЕЛЬКОРАУСКІХ РАДОУ

Трэба штомінутна памятаць, таварышчы, што з ростам нашай сацыялістычнай рэвалюцыі і з ўмацаваннем нашай пролетарскай дыктатуры не аслабляецца, а змацвяецца супраціўленне алошых атакіў паміраючых класаў. Іменна таму, што яны паміраюць і джываюць апошнія дні, яны пераходзяць ад ад-

ных форм наскакаў да другіх, больш розных форм наскакаў.

Класавы вораг шкодзіць нам яшчэ на многіх участках сацыялістычнага будаўніцтва. Класавы вораг не спываецца перад забойствам найбольш актыўных барацьбітоў за сацыялізм. Вы ведаеце, што за гэты перыяд наша партыя і рабсельжораўская армія ўтраціла многіх лепшых таварышоў, загінуўшых ад рук класавога ворага. Яны загінулі на сваіх адказных пастах у барацьбе за сацыялізм. Надрыхтоўка да нашлага з'езда рабсельжораў таксама не абышлася без ахвяр. Напярэдадні нашлага з'езда быў зверскі забіт дэлегат III ўсебеларускага з'езда рабсельжораў Крывіцкі Дзмітрый Васільевіч, былы батрак, старшыня перадавога калгаса, стойкі большэйшк, актыўнейшы рабсельжор. Сваю ўдарную арганізатарскую работу ён сумяшчаў з гэстрым рабсельжораўскім пярком. Ён раскрыў кулацкую дзейнасць сына былога валакога сядзі Раматкевіча Ермілая, выкрыў бандыта Грыпмана Барыса, пралезлага ў нашу партыю і атрымаўшага партбілет. І вось гэтымі ворагамі народа быў зверскі забіт рабсельжор таварыш Крывіцкі.

Я прапаную ўзнаваць яго памяць ўстааннем. (**Усе ўстаюць, арганістр выношае жалобны марш**).

Я думаю, што выкажа думку ў адрас прэсутных тут дэлегатаў з'езда. Калі ат нашлага імя нямешу тав. Дзмітрый Васільевіч—нашага перадавога таварыша, каб як можна хутэй была разгледжана гэта справа і самым рашучым чынам былі прыцягнуты да адказнасці класавыя ворагі—забойцы тав. Крывіцкага (**Апладысменты**).

Астатні педабітых класавых-чужых элементаў працягваюць пават у рады рабсельжораў, каб «ціхай сапай» падрываць нашу работу, закідваючы газеты заведама ілжывымі, кляўзнымі карэспандэнцыямі. Даволі назваць адну жыху. За 1934 г. на раённых газетах БССР такіх прымазаўшыхся адрэва каля 400 чалавек. Гэта безумоўна зусім не запачыць, што зараз ужо ўсё ў парадку, што нашы рады ідэаліна чыстыя, што класавы вораг ужо складаў зброю. Наадварот, мы павяны з кожным днём павышаць класавую ілжывасць. Мы павінны ведаць кожнага рабсельжора, бязлітасна выкрыва-

ючы класавых ворагаў, працягваючы і рабсельжораўскія рады.

Пры правярцы радоў рабсельжораў брагінскай газеты аждалася, што в 209 рабсельжораў 18 чалавек класавых-чужых элементаў хаваліся пад маскай сельжораў. Там былі і бандыты, і кулакі, асуджаныя не раз зладзеі і т. д.

Можна прывесці цэлы рад фактаў, калі асобныя варожыя нам аэменты, пралезшыя ў «рабсельжоры», потым нам шкодзяць, пішучь заметкі для таго, каб адцягнуць нашу ўвагу ад асноўнай нашай работы, для таго, каб не дапамагаць, а шкодзіць нашай вылікай справе.

Вось прыклады.

Каласоўскі (Шклоў)—сын жудака, пісаў у газеты хлусню і паклёпы, прыкрываючы ўсё гэта чужым прозвішчам. Ён нават пралез быў у раённую газету, але ципер выкрыт.

У калгасе «Чырвоны баец», жоны Большэніцкай МТС (Менск) на работу рэдактара калгаснай наццены газеты працаваў кулак аэнт **Ал. Герасімовіч**. Ён развалаў работу наццены газеты. Пасля таго, як яго выкрылі і выключылі са складу рэдкасці, ён стаў на шлях тэрарыстычнай расправы над сельжорами-ўдарнікамі калгаса.

Прыведзеныя факты сведчаць аб тым, што многія з газет яшчэ не ведаюць твару кожнага свайго рабсельжора, а таму не заўсёды своєчасова выкрываюць ілжэсельжораў і адкрытых класавых ворагаў, якія імкнуцца выкарыстаць другіх у сваіх контрэвалюцыйных мэтах.

Не заўсёды ў нас яшчэ па вышнім партыйнае кіраўніцтва газетай, асабліва наццёнай.

У калгасе «Чырвоная зорка», Міхееўскага сельсовета, Крывіцкага раёна, адказны рэдактар наццёнай газеты рахувкавод **Бераснёў** і калгаснік **Агеенка** лічаць, што «наццёная газета роўнец толькі шкоду ў калгасе і ўвасіць сварку сярод калгаснікаў і аслабіва сярод жанчын».

Так сам «рэдактар» заяўляе аб наццёнай газеце. Мы ўправе запытаць, а дзе-ж раёныя арганізацыі, якія адкагаюць і за наццёную газету, якія даручылі Бераснёву справу арганізатара грамадскай думкі ў калгасе? За гэта безумоўна адкажае раённая партыйная арганізацыя.

Заняткі семінара делегатів III усебеларускага з'езду рабселькорів.

Нам треба патрэбаваць зарыз, каб рай-
ком партыі, райвыканком, райпрофсовет,
райком кожнамола больш увагі аддавалі
дружку. Нам треба па-большэвідску арга-
заваць работу не толькі друкаваных, але
і маючыхся ў нас 22.000 рукапісных—
гэта значыць насценных газет. Патрэбна
суп'язка і сістэматычна займацца рабо-
тай з рабселькорамі, як асноўнай апо-
рай нізавога друку. На сутнасці справы,
вапн непасрэдна кіраўнік—гэта «Звяз-
да». Згодна рашэння ЦК партыі, на
«Звязду» ўскладзена адказнасць па кі-
раўніцтву рабселькорскім рухам у
БССР. На жаль, катэгорыяй работы з
рабселькорамі па лініі «Звязды» яшчэ
мала.

Мы повинны зараз у гэтых адноснах
прыняць цэлы рад практычных мера-
прыемстваў з тым, каб гэты ўчастак у
нашай газеце «Звязда» значна палеп-
шыць. Таксама не можа зняць з сябе
адказнасць за кіраванства гэтым участ-
кам газета «Рабочий». Там Хейфец мала
займаецца работамі, а яго-ж газета, па
сутнасці, з'яўляецца рабочай газетай.

«Календарнік Беларусі» і яго рэдактар тав. Шастанюў таксама дэранна займаецца селькорамі, а яго задача—дапамагаць з дзя ў дзень кожнаму селькору, ведаць асноўныя акты ў сваіх селькораў і працаваць з ім так, каб гэта адтывала ўся рабселькоравая арганізацыя.

Да работы з рабселькорамі нам трэба
будзе прыцягнуць адказных таварышоў
з цэнтральнага друку, уключаючы сю-
ды ўсіх нашых рэдактароў. Трэ-
ба, каб яны асабіста ўзяліся за гэту
работу. Трэба будзе прыцягнуць рад ад-
казных работнікаў нашых партаргава-
цый да гэтай справы, каб сапраўды сі-
стэматычна ўзнімаць ідэйна-палітычны
ўзровень нашай вялікай рабселькораў-
скай арміі.

АБ ЧАРГОВЫХ БАЯВЫХ ЗАДАЧАХ РАБСЕЛЬКОРАУ

1935 год повинен быць годам вялікага росту прадукцыйнасці працы, годам рэзкага палепшэння якасці прадукцыі на нашых фабрыках, заводах і транспарце.

Той факт, што на асобных нашых заводах і фабрыках якасць прадукцыі высокая, сведчыць аб тым, што друк і рабселькоры на месцах недастаткова займаюцца гэтай справай. Вазьміце найбольшую прамысловасць. Яна мае цэлы рад дасягненняў у параўнанні з тым, што было. Але, на жаль, гэтыя дасягненні яшчэ вельмі малыя ў параўнанні з тым, што нам трэба. Нам зараз патрэбен касцюм такі, які сапраўды любя было-б апрануць, каб на ім гучэлі трывалыя моцы, каб касцюм быў з добрага сукна і па размеру добры, і прыгожа пашывы. У нас-жа ёсць вышывы, калі рукавы прышываюцца к касцюму так, што цяжка зразумець, хто іх прышываў — кравец ці думачы вучыцца кравецтву.

Нам трэба якасць нашай прадукцыі ў 1935 г. ўзяць на такую вышыню, каб наша Савецкая Беларуская Рэспубліка была на першым месцы ў нашых вялікіх Савецкім Саюзе. Добра было-б, калі-б селькоры суцесна з рабкорамі заключылі сацыялістычныя дагавары на павышэнне якасці. Рабкоры павінны змагацца за добрую фабрычна-заводскую прадукцыю, а селькоры за лепшае правядзенне веснавой сяўбы і за высокі ўраджай.

Важнейшай палітычнай і практычнай праграмай рабселькораў з'яўляецца прыняты на ўсесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў новы статут сельгасарцелі.

Рабселькоры абавязаны гэты статут як можна хутчэй давесці да кожнага калгасніка, калгасніцы, рабочага, работніцы і моладзі. Усе да адзінага ў нашай рэспубліцы павінны ведаць гэты важнейшы палітычны дакумент, які адкрывае новую яркую паласу нашаму калгаснаму будаўніцтву па шляху да заможнага і культурнага жыцця.

Гэты дакумент ставіць канкрэтныя задачы перад кожным калгаснікам, кожным і раўніком, кожным членам партыі, перад кожным рабселькорам. Задачы, якія трэба змагацца за завяршэнне справы большавізацыі калгасаў, за поўнае таржакства заможнага і культурнага калгаснага жыцця. Таму вывучэнне гэтага дакумента і барацьба за ажыццяўленне пастаўленых ім задач з'яўляецца зараз асноўнай справай усіх нашых рабселькораў.

Вялікая задача стаіць перад нашымі

рабселькорамі ў галіне развіцця жывёлагадоўлі. На XVII з'ездзе нашай партыі таварыш **Сталін** сказаў, што справу жывёлагадоўлі павінна ўзяць у свае рукі ўся партыя, усе нашы работнікі — партыйныя і беспартыйныя. Таварыш **Сталін** ўказаў, што праблема жывёлагадоўчай з'яўляецца цяпер такой-жа першачарговай праблемай, якой была ўчора ўжо вырашаная ў поспехам праблема зернавая. Прапоў год, але ці можам мы сказаць, што ў нас, у Беларусі, гэта праблема ажыццяўляецца паспяхова. На жаль, не. Нельга гэтага сказаць. У развіцці жывёлагадоўлі мы грываўна адстаем. Калі возьмем па буйнай рагатай жывёле, то ў 1934 г. мы ў Беларусі атрымалі прырост у 2,1 проц. у адносінах да 1933 г., а па Савецкаму Саюзу прырост склаў 10,4 проц. Па каровах, свінях і асабліва авечках і козах у Беларусі быў не прырост, а паніжэнне, тады як па СССР у цэлым было павышэнне пагалоўя ў 1934 г. у параўнанні з 1933 г.

Трэба сказаць, што нашы рабселькоры на гэтым участку недастаткова зацікаўлены. Гэты недастаткова ўскрывае тры асноўныя элементы, якія працягвалі сваю падрыўную работу па гэтым участку. Зразумела, цэлыя прычыны затрымання росту жывёлагадоўлі цяпер тлумачыцца толькі ілюзіям кулака.

У цяперашніх умовах, калі класавы перагорт разгромае і калгасны лад перажоў кавчаткова і беспаваротна, калі арганізацыйны перыяд у сельскай гаспадарцы закончыўся, кулак можа шквель тэлы па нашаму ўласнаму папярэджанню, толькі па бяздзейнасці мясцовых работнікаў і недастатковай пільнасці. У канчатковым выніку ўсё залежыць ад нас і толькі ад нас.

Вось чаму вы, таварышы рабселькоры, павінны самакрытычнай аднесціся да таго, як вы змагаліся за жывёлагадоўлю і зрабіць кожны для сябе аднаведны вывад.

Наступнай асноўнай і на сёння самай баявой задачай рабселькораў з'яўляецца барацьба за лепшую падрыхтоўку да веснавой сяўбы.

Вясна ў гэтым годзе будзе ва ўсіх адносінах асаблівай. Калгасы рыхтуюцца і таму, каб у 1935 г. заваяваць новыя буйнейшыя перамогі і атрымаць найлепшы ўраджай. Гэта патрабуе та-

ной падрыхтоўкі к пачатку сельскагаспадарчага года, якой ніколі не было.

Пытаннем падрыхтоўкі да весняной сяўбы наш Цэнтральны Камітэт і асабіста тав. Гікало аддае выключную ўвагу.

Усе нашы перамогі, дасягнутыя КІМ(Б) пад кіраўніцтвам тав. Гікало за апошнія гады, з'яўляюцца лепшай заручкай таго, што ў гэтым годзе мы можам і павінны заявляць найлепшы ўраджай, пакончыць в адстаўаннем многіх калгасаў і дабіцца заможнага жыцця для мільёнаў тружавікаў калгасных паляў.

Між тым факты з месц гавораць аб бяспрынасці і дэмабілізацыі раду змешаных органаў, буйных недахопах у рабоце на мясцах. Людзі чакаюць цыркульяраў, а некаторыя казённа іх выконваюць і не бачаць таго, што робіцца ў калгасах. І рабселькоры яшчэ не пускаяць у ход свайго вострага пярэ на барацьбу за арганізаваную сустрэчу сяўбы.

З чаго зараз складваецца падрыхтоўка да сяўбы. Завоз, засыпка, ачыстка і сартаванне насення. Поўнае скажэнне ремонту трактароў і сельскагаспадарчага інвентару. Клопаты аб рабочым цягле, аб нані і нармах для яго. Правільная арганізацыя калгасных брыгад. Падрыхтоўка тэхнічных кадраў. Вось галоўнае, без чаго нельга гаварыць аб поспеху пасейнай кампаніі. За гэта павінны зараз змагацца, аб гэтым павінны зараз пачаць рабселькоры.

Цяпер як ніколі патрэбна гібкасць і прамаўляць краінаю. Ум вы змагліся. Гэтака ішо не столькі аб зышцы насення, колькі аб яго ачыстцы і сартаванні. У машына-трактарных майстэрнях галоўнае цяпер на ўменні арганізаваць справу і культурна працаваць. Словам, за што не вазьміся, усюды на першым месцы стаяць людзі, роўна кіраўнікоў і арганізатараў узнялася як ніколі.

Вось чаму, вы, рабселькоры, бліжэй за ўсіх звязаныя з газетай — актыўным агітавалам, шыягаандыстам і арганізатарам мас, — пачынае мабілізаваць на падрыхтоўку да весняной сяўбы, як ніколі. Паслухайце, таварышы, што чым лепш мы правядзем веснавую сяўбу, тым большым будзе нашы далейшыя перамогі.

ЦЯСНЕЙ ЗГУРТУЕМСЯ ВАЧОМ НАШАГА ВЯЛІКАГА СТАЛІНА

А, таварышы, заканчваю

Нашы грамадзянныя перамогі, перамогі нашай краіны з'яўляюцца рэзультатам таго, што нам штодзённа, штогадзіна і кожную хвіліну наша вялікая камуністычная партыя. Мы гапарымся гэтымі перамогамі, яны натхняюць нас, усяляюць упэўненасць у канчатковы перамогу справы камунізма на ўсім з. м. ным шары. І ўсім гэтым абавязаны мы напхам вялікаму правадніку, арганізатару нашых перамог — Іосіфу Вісарыё-

Тав. НОНИК і тав. КАВАЛЬЧУК сярод дэлегатаў III усёбеларускага з'езда.

навічу Сталіну. (Апладысменты). Тав. Сталін распрацаваў, абараніў і ажыццявіў палітыку індустрыялізацыі нашай краіны, ператварыўшаі наш Савецкі Саюз у непрыступную крэпасць. Таварыш Сталін распрацаваў, абараніў і ажыццявіў палітыку ліквідацыі кулацтва як класа на аснове сучаснай калектывізацыі, забеспечыўшую поўную перамогу калгаснага ладу.

Распрацаваны і прыняты пры асаблівым удзеле правадыра нашай партыі новы статут сьвязасарцелі, з'яўляюцца найвялікшымі дакументамі эпохі, і гэты дакумент з'яўляецца перш за ўсё творчасцю розуму нашага правадыра і настаяніка тав. Сталіна. (Апладысменты).

Але нашы дасягненні і поспехі не пачынаюць нас супакойваць. Мы павінны быць зараз пільны больш, чым каалі-б там ні было. Той факт, што вораг палі-лаўжае весці супраць нас барацьбу, той факт, што зусім нядаўна зладзейскі ла-біт дзешы большэвік, саратнік нашага правадыра тав. Сталіна, дзешы ўдар-нік, паслядоўны левінец Сергей Уржа-нэ Кіраў, той факт, што падонкі былой іноўдэска-трацкіскай апазіцыі пад-польна падрыхтоўвалі гэты стрэл у гру-дзі т. Кірава і ажыццявілі сваю бела-бандыцкую справу, гаворыць і патрабуе ад усіх нас **ўзняць рэволюцыйную піль-насць на ўсіх участках нашай работы.** Вораг яшчэ прабуе ўдарыць, патрымаць справу сацыялістычнага будаўніцтва. Зьдзіўляе забойства тав. Кірава яшчэ раз паказала, што намераная ў прах контррэволюцыйная ідэя яшчэ можа выпускаць сваё жала. Гэта глумілае зла-чыства яшчэ раз нагадала паказала, што пакуль існуе капіталістычнае акру-жэнне, яно фашысцкая агенцтва, поў-ная нянавісці да новага, сацыялістыч-нага ладу, яно акрыляе контррэволю-цыйнае атрап'е ў нашай краіне, у тым ліку і прыкрываючае партыйным б-летам, у мэтах забойстваў і замахаў на вялікіх правакацыі і шкідніцтва.

Класавы вораг прабуе і яшчэ не раз будзе прабаваць выкарыстаць малейшае аслабленне рэволюцыйнай пільнасці для сваёй падрыўной контррэволюцыйнай работы.

Вы — ўдарнікі нашага слаўнага б-л-павіцкага друку, — вы лепшыя з тых, хто да канца і поўнасцю аддаў нашай партыі і нашай радзіме, вы заўсёды г-товыя аддаць справе Маркса—Энгель-са—Левіна—Сталіна не толькі свае сі-лы, але, калі патрэбуецца, то і ўсё жыццё, вы павінны зорка ахоўваць свае рады ад іранікнення ў іх класаво-варожых і антыпартыйных элементаў, ад іранікнення падлых двуруднікаў.

Ад імя Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б, ушпачальваемага лепшым і стойкім б-л-рніком т. Пікала (апладысменты), я выказваю ўшпачальнасць, што вы, рабочы-кормы, вы, камандыны грамадскай про-летарскай думкі, яшчэ пясней згурту-ецеся вакол Цэнтральнага Камітэта ча-шай вялікай большэвіскай партыі і вя-лікага правадыра сучаснага пралета-рыята тав. Сталіна. (Апладысменты).

Я выказваю ўшпачальнасць, што вы а-яшчэ большай рашучасцю і самаадда-ласцю будзеце змагацца за давадзенне справы наступлення камунізма да поў-лага і канчатковага знішчэння класаво-варожых сіл і выкаранення іх контр-рэволюцыйных спроб.

Найвялікшы вучань Маркса—Левіна тав. Сталін магучым пражэктарам асваціў рабочаму класу і жалённым ма-сам калгаснікаў далейшы шлях да ко-мунізма. У гэтым наша шчасце, у гэтым наша гордасць, у гэтым заручка таго, што мы пераможам ва ўсім свеце. З дня ў дзень тав. Сталін аддае ўсе сілы свай-го геліяльнага розуму, ўсю пажасць свайго сэрца на барацьбу за вызвален-не працоўных, за канчатковую іх пера-могу.

Няхай жыве большэвіскае друж — са-мая магучая, моцная і вострая зброя нашай большэвіскай партыі! (Апла-дысменты).

Няхай жыве вялікая камуністычная партыя і яе Цэнтральны Камітэт! (Апладысменты).

Няхай жыве вялікі арганізатар і нат-хніцель нашых перамож—вялікі, мудры, любімы наш правадыр, наш настаўнік і друг таварыш Сталін!

(Бурныя апладысменты, усё ўстаюць, арганестр выконвае «Інтэрнацыянал»).

АДЗВА ІІІ УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАЎ

да ўсіх рабселькораў Совецкай Беларусі!

Дарэнія таварышчы! Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі большавікоў і геніяльнага правадыра народаў вялікага Совецкага Саюза і працоўных усяго свету таварыша Сталіна наша сацыялістычная радзіма — СССР дасягнула грандыёзных сусветна-гістарычнага значэння перамог у будаўніцтве сацыялізма.

Совецкая Беларусь — пераможца ў сацыялістычным фарпост на заходнім рубяжы з капіталістычным светам, неадрыўная і неадлучная частка СССР — ператворала ў рэспубліку разв'язанай індустрыі, у рэспубліку высокай сацыялістычнай культуры.

Камуністы лад у БССР, як і ва ўсім Савецкім Саюзе, перамог канчаткова і беспаваротна. Ліквідавана ў асноўным кулацтва як клас. Індустрыя БССР стала вядучай галінай ва ўсёй народнай гаспадарцы.

Грамадская ўдаснавада перамагла ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, у годзе і ў пэсцы. Сацыялістычны ўклад стаў «некадзельна пануючай і адзіна камандуючай сілай ва ўсёй народнай гаспадарцы». Пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна асноўны завет Леніна выкалілі — «Расія нэпаўская стала Расіяй сацыялістычнай».

Гэтыя сусветна-гістарычныя перамогі дасягнуты ў абвостранай класовай барацьбе з ворагамі пролетарыята, у непрымірым барацьбе з правамі і «левымі» шпартуістамі, з контррэвалюцыйным трацкізмам, з права-«левацкімі» выдэкамі.

Класавы вораг разбіты, ізаляваны, але ён, цоўны палёнай пяціліці, карыстаецца любой зброяй. Зладзеіскі бел-гартзейска-фашысцкі стрэл у Сергоя Міронавіча Бірава гаворыць аб тым, што афіцыйна астацкі паміраючых класоў, падлых падполкі двуручніцкай зінюўска-трацкісцкай контррэвалюцыйнай групы, найміты контррэведы імперыялістычных дзяржаў прапавалі навярнуць назад кола гісторыі. Беладзей-

най амазалася гэта спроба! На галаву падлых зраднікаў сацыялістычнай радзімы стаў знішчальны меч пролетарскай дыктатуры.

Рабочы клас і працоўнае сялянства БССР пад кіраўніцтвам ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)Б і ўрада БССР разграмлілі контррэвалюцыйны беларускі нацыянал-дэмакратызм, кулацка-нацыяналістычныя элементы, якія сваю дзейнасць накіроўвалі на адрыў БССР ад Савецкага Саюза, імагуючы сарваць пераможны рух сацыялізма.

Таварышчы рабселькоры! Ні малейшай супакоенасці! Вышэй рэвалюцыйную пільнасць, непрымірымасць і бязлітаснасць у барацьбе за канчатковае выкарчаванне астацкаў паміраючых класоў і контррэвалюцыйнай агентуры.

Вораг рыхтуецца да контррэвалюцыйнай вайны супроць Савецкага Саюза, не пераключае рукі да савецкай свабоды і падатыкальнай дзячці. У адказ на гэта мы, рабселькоры, бязмежна аддадзены нашай вялікай сацыялістычнай радзіме, павінны дабіцца таго, каб мы з нас стаў ударнікам абарончай работы, вараншалаўскім стралком, прапагандыстам і арганізатарам асабістых асабай работ.

У гэтым дзелу рабселькоры, пад кіраўніцтвам КП(б)Б будзем і ў далейшым ваяваць і разбіваць прадаўжальца барацьбы з буржуазным беларускім нацыяналізмам, вялікабуржуазным шавінізмам і шавінізмам ўсіх масцей, будзем з усёй бязлітаснасцю выкарчоўваць падлых падполкі трацкісцка-зінюўскай контррэвалюцыйнай групы будзем і ў далейшым нястомна працаваць пад кіраўніцтвам нашай большавіцкай партыі над ператварэннем савецкай індустрыяльна-калгаснай Беларусі — неадрыўнай часткі вялікай сацыялістычнай радзімы СССР — у краіну сацыялістычнага багачства.

Рашэнні VІІІ усесаюзнага з'езда савету — баявая праграма работы друку і рабселькораў за канчатковую перамогу

іскрасавага сацыялістычнага прамаіс-
тва ў нашай краіне. Будзем дастойнымі
правадніцкамі ў жыццё гэтых гістарыч-
ных рашэнняў.

ЗА ВЫСОКУЮ ЯКАСЦЬ СЯЎБЫ

Таварышы рабселькоры! Высокая
якасць сяўбы гэтага года павінна даць
самы высокі ўраджай. Гэта падраоўе ад
нас, па-першае, правядзення сяўбы ў
падобным скарачэннях тэрмінаў, па-дру-
гое, стараннай амыскі і пратручэння
насення, па-трэцяе, глыбокага ворыва
зямлі, па-чацвёртае, доўгага высеву і
стараннай запраўкі насення, поўнага і
рацыянальнага выкарыстання машын.

Італьянскі статут сельскагаспадарчай
амерыкі, выпрацаваны дружным усесяюзным
з'ездам калгаснікаў-ударнікаў і зацвер-
джаны Саюзарксам СССР і Цэнтраль-
ным Камітэтам ВКП(б), дае ў рукі ўсім
калгаснікам мацнейшы сродак для ўз-
няцця ўсіх калгасаў да ўзроўню замож-
нага і культурнага жыцця.

Задача кожнага рабселькора-ўдарніка,
калгасніка зараз заключаецца ў тым,
каб змагацца за ажыццэўленне сталы-
скага статута сельскагаспадарчай арце-
лі, каб кожны калгас стаў большавіц-
кім, а калгаснікі — заможнымі.

Галоўнае цэнтр у барацьбе за атры-
манне рэкорднага ўраджаю — гэта на-
сенне. Неаходна зараз-жа ўсюды пра-
ворыць, ці гатова насенне. Патрабуна
сапраўды адраць для высеву лепшыя
насенне, ачышчанае ад пустазелля, неад-
кладна закончыць правядзенне абмену
гатункаў, праверку насення на ўсхо-
дзіць. Трэба забяспечыць найбольшай-
шую захаванасць насення ад раскрат-
вання і павяжання. Прывесці ў поўную
гатоўнасць інвентар (плугі, бораны, ся-
варкі, вупраж і т. д.). Правільна ра-
ставіць рабочую сілу ў пастаянных паля-
водных брыгадах, забяспечыць поўнае
выкарыстанне машын, трактароў, уста-
навіўшы ўзорнае іх утрыманне. Добра
падрыхтаваць цягавую сілу — коней,
валоў.

Мы павінны так працаваць у гэтым
сельскагаспадарчым годзе, каб па тэм-
пах росту вывесці сельскую гаспадарку
на ўзровень тэмпаў росту нашай сацыя-
лістычнай прамысловасці.

Выключная ўвага павінна быць нам

аддана пасеву ільну, канопель і штані-
цы. Пад гэтыя культуры адвадзем леп-
шыя палявыя і палявыя!

Лён пасеем на канюшынішчах, цалі-
ных землях і на добра ўгноеных буль-
бянішчах і жытнішчах, зазыхаючых по-
сенню ўзнулага года. Каноплі засеем на
старых канюшынішчах, сядзібах і
прысідзібных участках, на добра высу-
шаных тарфянішчах. Ранняя сяўба —
зэрка высокая ўраджаю, але
яна павінна быць спалучана з высокай-
каснай апрацоўкай глебы, глыбокім во-
рывам, культывацыйнай цяжкай і зацёр-
кай глеб, з высевам высагатаўна-
каснага насення. У 1935 годзе мы павінны
атрымаць з кожнага гектара засеянага
ільня, не менш трох цэнтнераў ва-
лажна, якасцю не ніжэй 10 нумара.
Ніякімі мы павінны атрымаць не менш
4,5 цэнтнера з гектара і першагату-
нкавай якасці.

Трэба не толькі пасеяць лён у раннія
тэрміны і на добра падрыхтаванай гле-
бе, але і забяспечыць стараннае догляд
насеваў, добрую праполку, не дапусціць
ні малейшых страт ва ўборцы і перша-
пачатковай апрацоўцы. Высокі ўраджай
і высокая якасць валажна будуць толькі
пры своєчасовай і высокай якаснай пра-
полцы насеваў, пры перапрацоўцы ільну ў
ранняй жоўтай спекаліцы, пры сартаван-
ні спекаліцы па даўжыні і таўшчынні,
пры выкарыстанні жывёльскіх рог для
вытэскі ільну па спекаліцах, пры бяг-
спрэчным выкананні аграмічных пра-
віл у часе сінкі, мяцця і трапання іль-
ну.

За лепшы ў свеце лён, за атрыманне
рэкорднага ўраджаю на сацыялістыч-
ных палях Беларусі ў 1935 годзе — мы
абвешчаем усебеларускі паход імя тав.
Гікало. Мы заклікаем усіх рабселькороў,
усіх калгаснікаў і калгасніц актыўна
ўключыцца ў гэты паход.

Захаванне сеназавароту — важнейшая
ўмова павышэння ўраджайнасці. Таму
трэба нам дапамагчы праўдзешным калга-
сам правільна прызначыць брыгадным
участкі ў палях сеназавароту, замаца-
ваўшы іх з брыгадай на ўвесь перыяд
сеназавароту. Своечасова і ў дастатковай
колькасці вывезці на поле ўгнаенне.

Таварышы рабселькоры! За паспяхо-
вае большавіцкае правядзенне пасевнага

зусм усебеларускае спаборніцтва нацыянальных калгасных, брыгадных і соўгасных газет на лепшае ажыццяўленне задач, пастаўленых партыяй па развіццю жыгавёлагадоўлі.

ЗА ГОНАР СВАІГО ПРАДПРЫЕМСТВА, ЗА СЛАВУ ФАБРЫЧНАЙ МАРКІ

Таварышы рабкоры прамысловасці! Своёчасовае выкананне плана другой пяцігодкі як па колькасных, так і па якасных паказальніках у прамысловасці — першачарговая задача ўсіх рабкораў.

Асаблівую ўвагу мы павінны аддаць справе пашырэння і палепшэння работы лёгкай прамысловасці.

Прадукцыя нашых прадпрыемстваў павінна быць высокакаснай, моцнай і прыгожай.

Фабрычная марка прадпрыемстваў павінна таварыць спажывцу аб культурнай рабоце прамысловасці.

Будзем з усёй большавіцкай упорнасцю змагацца за ўзяцце на многа раз якасці прадукцыі нашай лёгкай і харчовай прамысловасці, за сур'ёзнае ўзяцце прадукцыйнасці працы і ліквідацыю сабекоперу.

Кожны рабкор павінен ведаць, што выкананне плана 1935 года азначае новы і важны крок наперад па шляху выкавання аднаго з асноўных заданняў пяцігодкі — паскоранага развіцця сродкаў спажывання з тым, каб забяспечыць паселічэнне спажывання ў 2-3 разы.

У 1935 годзе мы павінны працаваць так, каб БССР па выкананню плана вышла ў рады самых перадавых рэспублік і абласцей СССР.

На аснове практычнага ажыццяўлення ўдзяння тав. Сталіна аб тым, «што галоўнае цяпер — у людзях, аўладаўшых тэхнікай», будзем змагацца за тое, каб 1-га мая сустрэць ператварэннем нашых прадпрыемстваў у прадпрыемствы сучаснай тэхнічнай прамысловасці. Кожны рабкор — зотавец. Кожны рабкор павінен здаць на «выдатна» дзяржтэхэкзамен!

Таварышы рабкоры, мабілізуем усе сілы, прывідзем у рух усе ваганы, каб пад кіраўніцтвам нашай камуністычнай партыі паспяхова выканаць промфінплан прамысловасці як бягучага года, так і другой пяцігодкі ў цэлым.

ПЕРАТВОРЫМ ТРАНСПАРТ У ПЕРАДАВУЮ ГАЛІНУ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ

Рабкоры чыгуначнага транспарта! 1935 год каардынаваў быць годам сапраўднага пералому ў рабоце чыгуначнага транспарта.

На аснове ажыццяўлення гістарычных рашэнняў VIII з'езда саветаў з новай сілай разгорнем спаборніцтва станцыяў за ўкараненне перадавых метадаў работы, для забеспячэння карэспанданцыі работы транспарта ў бягучым годзе.

Кожны рабкор чыгункі павінен быць зотаўцам, работнікам вышэйшага класа. Кожны рабкор-чыгуначнік павінен здаць дзяржаўны экзамен на «выдатна».

Рабкоры-чыгуначнікі! Будзьце астыўнымі праваднікамі рашэнняў партыі і ўрада аб транспарце.

Вышэй сімг саўспраборніцтва на лепшым вузел, лепшую станцыю!

Таварышы рабкоры прамысловасці і чыгункі, арганізуем усебеларускі паход за выкананне промтрансфінплана, за ўзорную работу на вытворчасці, за аўладанне тэхнікай, за ператварэнне чыгуначнага транспарта ў перадавую, узорную галіну народнай гаспадаркі.

На паспяховае ажыццяўленне ўсіх намечаных мерапрыемстваў мы выкажам на сацыялістычнае спаборніцтва рабсельскораў спаборнічаючай з БССР Заходняй вобласцю.

Рабсельскоры! Арганізавым і правядзем усебеларускага промтрансфінпаходу за рэкордны ўраджай, арганізавым сацыялістычнае спаборніцтва на лепшую работу саўгасаў, калгасаў, прадпрыемстваў і транспарта — усё гэта шапрабуе вялікай аператыўнасці ў рабоце друку. Справа гонару кожнага рабсельскара, калгаса, МТС, саўгаса, прадпрыемства — быць пераможцам у спаборніцтве. Задача кожнага рабсельскара сістэматычна паказваць на стронках друку лепшых ўдзяльнікаў і ўдзяльніц нашай гераічнай сацыялістычнай будоўлі.

Таварышы рабсельскоры! XV з'езд КП(б)Б, кіруючыся ўказаннем тав. Л. М. Кагановіча, падкрэсліў, што «няма больш ганаровай задачы для большзвіка, чым барацьба за палепшэнне матэ-

рыльнага ўзроўню рабочых». Мы павінны так пабудавать работу друку і рабселькораў у справе масавага кантролю, каб рашуча выкрываць у практыцы работы мясцовых органаў праўдзены бяздушных, сапоўна-панскіх, бюракратычных адносін да шатрэб і запатрабаў працоўных мас, спробы падмяніць упорную дзелавую работу славеснай дэкларатыўнасцю. Работа друку і рабселькораў, у якасцёвым кіраванні партызанскіх, павялічана іскі пад знакам нашча большага разгортвання большавіцкай і макрытыкі і масавага кантролю з боку, на аснове хуткага рэагавання на псыхыя працоўных і сігналы рабселькораў.

Адной з асноўных палітычных задач у другой пярэгодцы з'яўляецца перамога перажыткаў капіталізма ў эканоміцы і свядомасці людзей. Аўладанне рэвалюцыйнай тэорыяй Маркса - Энгельса-Леніна-Сталіна, глыбокае вывучэнне гісторыі нашай камуністычнай партыі большавікоў, шматаснае вывучэнне матэрыялаў, змяшчаемых у «Правде», аўладанне вышэйшай сацыялістычнай культуры — у гэтым цяпер цэнтр цяжару палітычнай і ідэйна-выхаваўчай работы сярэд рабселькораў.

Рабселькор павінен павышаць і сваю агульную грамадзянскую. У гэтай справе асабліва вялікую дапамогу «Крестьянская газета» арганізацыяй завожнага павучання рэдактароў брыгадных і кал-

гасных газет. Задача кожнага рабселькора — быць ударнікам вучобы.

Вучыцца, вучыцца і вучыцца — баявая задача кожнага рабселькора.

Там, дзе рабселькоры! Шырэй разгортвайце агульную і спецыяльную культуру і вытворчасці, у тым ліку і калгасніка за калгасніка і чароўніка. Асабліва калгасніка, за аўладанне мастацкай літаратурай. Шырэй разгорнем сацыялізму насценяе і рабселькораў і зямную арганізацыю і правядзенне культурнага паходу.

Рабселькоры! Пад кіраваннем нашай большавіцкай партыі панясем у шырокія масы працоўных рашэнні VII з'езда саветаў, які атрымлівае сабой новую эпоху савецкай замяшчэння, эпоху далейшага амалявання дыктатуры пролетарыята і далейшага павышэння росквіту нашай радзімы.

Няхай жыве тварэц і кіраўнік большавіцкага друку і рабселькораўскага руху — усеагузная камуністычная партыя большавікоў!

Няхай жыве натхніцель рабселькораўскага руху і большавіцкага друку, зодчы сацыялістычнага грамадства — наш вялікі Сталін!

Няхай жыве кіраўнік рабселькораўскага руху Савецкай Беларусі — Цэнтральны Камітэт КП(б)Б на чале з лепшым сталінцам — тав. Гікало!

— Няхай жыве перамога сацыялізма ва ўсім свеце!

ПРЫВІТАННІ З'ЕЗДА

ЦК ВКП(б) — ТАВ. СТАЛІНУ

Дарэгі і гарача любімы Іосіф Вісарыёнавіч!

Першая мысь і першае слова наше, ударнік большавіцкага друку, удзельнік III усебеларускага з'езда рабселькораў, накіроўваюцца к табе — вялікаму правадыру ўсіх працоўных Савецкага Саюза і прыгнечаных тусю свету, к табе — мудраму і прызорліваму кіраўніку, вядучаму вялікую краіну Саветаў ад перамогі да перамогі.

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі большавікоў Беларусі сабраў нас, рабселькораў, для вывучэння і абмеркавання выніках VII усеагузнага з'езда саветаў і II з'езда калгаснікаў-ударнікоў, у рашэннях якіх увасоблены вялікія ста-

лінскія задачы работы ўсёй краіны, большавіцкага друку і арміі рабселькораў. Гэтыя рашэнні будуць прапрамай і сцягам нашай далейшай барацьбы, пад кіраўніцтвам большавіцкай партыі, за ажыццяўленне задач другой пяцігодкі, пяцігодкі пабудовы бясплывага сацыялістычнага грамадства.

Контррэвалюцыйныя паследкі антысавецкай зноўеўскай групы, якія самкнуліся з белагвардзейшчынай і фашыстамі, вырвалі з нашых радоў любімага ўсёй партыі і працоўных, аднаго з лепшых лідэраў, друга і саратніка таварыша Сталіна — Сяргея Міронавіча Мірава. У адказ на гэты гнусны стрэл працоўных Савецкай Беларусі яшчэ цяжэй згуртаваліся

вакоп цябе, наш родны вялікі Сталін, вакоп сталінскага ЦК, вакоп большэвіцкай партыі, а жалезнай рашымасцю бяспітасна і да канца выкарачаваць астаткі імпэрыскага ворага, якія прабуюць ў бласільнай злобе затармазіць наш пераможны рух да сацыялізму.

Ад імя 50-тысячнай арміі камандзіраў пролетарскай грамадскай думкі Савецкай Беларусі плянемся, што мы гатовы на першаму клічу партыі і ўрада са зброяй у

ЦО „ПРАВДА“

Цэнтральнаму органу — нашай роднай і любімай ленінскай «Правда» адрабсельнікаў Беларусі палнае большэвіцкае прывітанне.

Сабраўшыся з усіх нуткоў нашай пагранічнай квітнеючай савецкай рэспублікі на свой з'езд, мы падводзім вынікі нашай барацьбы на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва і вызначаем практычныя мерапрыемствы на рэалізацыі рашэнняў партыі і ўказанняў вялікага Сталіна.

Ва ўсім нашым кіпучым жыцці мы штодзённа адчуваем кіраўніцтва і клопаты любімай «Правды» аб арміі камандзіраў пролетарскай думкі.

«Правда» для нас з'яўляецца ўзорам таго, як трэба змагацца за генеральную лінію партыі, за ленінскую нацыянальную палітыку. Заўсёды, у гады царскага падполля, у гады грамадзянскай вайны, у гады мірнага будаўніцтва, у гады разгортвання наступлення сацыялізму на ўсяму фронту, «Правда» высока несла сцяг марксізма-ленінізма, рашуча з уласцівай ёй большэвіцкай непрымырмасцю змагалася з контррэвалюцыйным трацкізмам, з правым опартунізмам, з «плавацкімі» згібамі, з усямага роду адхіленнямі ад ленінскай нацыянальнай палітыкі.

На баявых традыцыях ленінскай «Правды» расце і загартоўваецца армія рабсельнікаў.

ЦК КП(б)Б—ТАВ. ГІКАЛО

Арганізатару і кіраўніку нашага большэвіцкага друку БССР—ЦК КП(б)Б ад арміі рабсельнікаў III усебеларускі рабсельнікаўскі з'езд шле палнае большэвіцкае прывітанне.

Пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта на чале з першым сталінцам тав. ГІКАЛО, ажыццяўляючы ўказанні нашага любімага вялікага СТАЛІНА, БССР дасягнула вы-

руках абаронцаў нашую іроўную справу сацыялістычнага будаўніцтва, за якую мы беззаветна змагаемся, змагаемся і будзем змагацца ў інтарэсах працоўных і прыгнечаных усяго свету.

Няхай жыць наша большэвіцкая партыя!

Няхай жыць сталінскі ЦК!

Няхай жыць наш родны, наш любімы вялікі Сталін!

«Правда» была, ёсць і будзе пераможным барацьбітом за пабудову сацыялізму ў СССР. «Правда» ўзор, як большэвіцкая газета робіцца мільёнамі працоўных, актыўных будаўнікоў бяспітаснага сацыялістычнага грамадства. «Правда» з'яўляецца найважнейшым арганізатарам інтэрнацыянальнага выхавання шырокіх працоўных мас. Недарма, на ўдарных прадпрыемствах, напгасах і саўгасах змагаюцца за сцяг «Правды», як за сімвал славы, доблесці і геройства. Сваю асабістым прыкладам на рабоце, агнём большэвіцкай непрымырмасці і самекрытыкі мы і ў далейшым, следуючы спаўным традыцыям «Правды», будзем вернымі памочнікамі партыі ў барацьбе за перамогу справы Леніна—Сталіна, у барацьбе супроць контррэвалюцыйнага, даурушніцкага, здрадніцкага інтарэсам працоўных.

Не шкадуючы сваіх сіл, будзем змагацца за выкананне вытворчых планаў на прадпрыемствах і напгасных папях, будзем выкрываць і знішчаць усё тое, што перашкаджае нашай вялікай сацыялістычнай будоўлі.

Няхай жыць наша родная большэвіцкая «Правда»!

Няхай жыць ЦК ВКП(б) і правядыр партыі і працоўных усяго свету таварыш Сталін!

ключнае вялікіх поспехаў. Савецкая Беларусь стала квітнеючай рэспублікай вялікага СССР. Нашы поспехі ёсць рэзультат трыумфа генеральнай лініі партыі, трыумфа ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі. Нашы поспехі ёсць рэзультат упорнай барацьбы супроць класавога ворага і яго агентуры. У барацьбе з усямага роду адхіленнямі ад лініі партыі, ад ле-

міненей нацыянальнай палітымі распа-
ўмоцоўваецца і загартоўваецца армія раб-
селькораў і ўся большэвіцкая прэса.

Мы бясмежна шчаслівы, што жывем і
працуем у эпоху вялікага Сталіна, у эпо-
ху найвялікшага эканамічнага і культур-
нага росту нашай краіны. Мы бясмежна
шчаслівы тым, што нас вядзе ад перамо-
гі да перамогі вялікі Сталін, арганізатар і
натхніцель сацыялістычнага будаўніцтва.

Мы бясмежна шчаслівы тым, што наша
партыя стварыла такі друк, які з'яўляец-
ца сапраўдным агітатарам, прапаганды-
стам і арганізатарам мас у барацьбе за
пабудову бясклассавога сацыялістычнага
грамадства.

Мы, дэлегаты III з'езда рабселькораў ад
імя ўсёй рабселькорскай арміі клянемся
Цэнтральнаму Камітату КП(б)Б яшчэ
больш павысіць класавую пільнасць, яшчэ
больш рашуча змагацца за выкарыстан-

не аэстэтычна разгромленага класавога во-
рага і яго агентуры.

Мы клянемся яшчэ вострай адтачыць на-
ша пяро, каб яшчэ мацней паражалі клас-
савога ворага і яго агентуру. Мы клянемся
напружыць усе сілы для паспяховага за-
варшэння задач другой п'яцігодкі, п'яці-
годкі пабудовы бясклассавога сацыялістыч-
нага грамадства.

Мы клянемся, што па першаму закліну
нашай партыі і ўрада аддамо ўсё, а калі
патрэбуецца і жыццё, для абароны на-
шай сацыялістычнай радзімы.

Няхай жыве наша любімая камуністыч-
ная партыя і вялікі прэвадыр усіх пра-
цоўных таварыш Сталін!

Няхай жыве наш большэвіцкі друк і
яго рабселькоры!

Няхай жыве КП(б)Б на чале з лепшым
сталінцам таварышам Гікало!

ПРЫВІТАННЕ III УСЕБЕЛАРУСКАМУ З'ЕЗДУ РАБСЕЛЬКОРАЎ АД ПРАЦОУНЫХ З ЗАГРАНІЦЫ

British Labour Esperanto Association

Internationale

Union, Socialiste

ШВЕЦЫЯ (Сведэлен).

Усебеларускаму з'езду рабселькораў —
горэчае баявое прывітанне з горада Свед-
Алене!

Няхай жыве эсперанта, які інтерна-
цыянальная зброя для рабочай і сялян-
скай пералічкі. СЛЕДУЕ 20 ПОДПІСАЎ.

ЧЭХАСЛАВАКІЯ.

Дарагія таварышы! Вашаму з'езду раб-
селькораў, які адкрыўся 25 лютага, па-
сылую шчырае прывітанне і жадаю паспе-
хаў у вашай рабоце.

З ТАВАРЫСКІМ ПРЫВІТАННЕМ

Р. ВЕЙНЕР.

ФРАНЦЫЯ.

Дарагія таварышы! Нядаўна мы дзедаліся пра беларускі з'езд рабсельнораў у Менску. Вітаем і жадаем поўнага поспеху вашаму з'езду. Ён яшчэ мацней узброіць вас на гэтай вярне. Ён яшчэ больш расшырыць шлях для падтрымання сусветнага пролетарыята і яго рэвалюцыйнай барацьбы.

Якраз у гэты момант мы павінны як ніколі ўмацоўваць інтэрнацыянальныя адносіны сярод рабочых. Лес іспанскага про-

летарыята вельмі цікавіць нас. Добрамыце маральна інтэрнацыянальнаму рабочаму класу, які вядзе барацьбу з феадызмам і вайной. Перэмога над капіталізмам адбудзецца пры аб'яднанні ўсіх супроцькапіталістычных сіл.

Для вас, дарагія таварышы, мы жадаем поўнага поспеху і пасылаем вам, дэлегатам з'езда, ад імя французскага пролетарскага эсперанцкага камітэта Паўночнай вобласці чырвона-бразовае прывітанне.

ДЭЛЕГАТЫ З'ЕЗДА

МАЕ БЛІЖЭЙШЫЯ ЗАДАЧЫ

Гутарка з рэдактарам газеты «Чырвоная акулярыца» тав. Піруцінай—дэлегатам і ўсебеларускага з'езда рабсельнораў.

III ўсебеларускі з'езд рабсельнораў даў мне вельмі многа карысці.

У маім блок-воде я ўзяў са сабой шэраг задач, якіх я павінен будзець выконваць у асобных выступленнях. Яны датычаць праблемна-заводскіх газет і рабочых.

На секцыі па прамысловасці я ўзяў на сябе задачу папраўдзіць нашы задачы ў барацьбе за якасць прадукцыі.

Наша газета і да гэтага часу ўважала рад вытворчых пытанняў. Нямала мы пазналі аб тэхнафізіцы, тэхнічнай вучэбна-адукацыйнай праблемы. Але зараз, на з'ездзе мне стала ясна, што мы яшчэ вельмі слаба і паматажніча падымалі гэтыя пытанні на старонках газеты.

Наша фабрыка атрымала вельмі важнае заданне для агляда прамысловасці. Асабліва ў гэтых справах мы павінны быць перадавымі. Гэта вельмі галоўная справа. Яна толькі прыступіла на фабрыцы. У нашых старонках газеты пытанне аб якасці работы. На прыкладу газеты «Профінтэрнавец» правядзем запланаваную канферэнцыю майстроў, брыгадзіраў, інжынераў тэхнікаў і рабочых-ударнікаў па пытаннях якасці. Работнікі павінны быць асведчаны і прапанаваць свае прапановы нашай штодзённай рэдакцыі па гэтаму пытанню.

На прыкладу газет завода імя Варахніна і фабрыкі «Сцяг індустріялізацыі» мы арганізуюем выпуск тэхнічнай газеты,

прызначенай для гэтага інжынерна-тэхнічных работнікаў, зотаўцаў. Гэта безумоўна многа дасць для палепшэння якасці прадукцыі.

Для механічнай майстэрні падрыхтаваць нагляднік трамваёва-тэхнічных праектаў.

На секцыі і ў гутарцы з рэдактарам фабрычна-заводскіх газет я вельмі цікавіўся пытаннем барацьбы газет за мадэрацыю ўнутраных рэсурсаў. Пытанне гэтае вельмі важнае. У нас на фабрыцы гэтае пытанне вельмі важнае. З-за адсутнасці крокуса бываюць простыя. Часам іныя крокусы можна быць другімі. Часам для работы пры падатках і апрацоўцы і мыслі яго. Такія аперацыі можна быць і іншымі. Над гэтым наша газета не думала. Яна аб выкарыстанні апрацаванага крокуса не падымала. Зараз я думаю, што гэты пытанне па прыярытэту. Наша газета павінна стаць перадавай у гэтых справах і дабра выкарыстання апрацоўка крокуса. Гэтым пытаннем павінна быць проста і звыклі ра-
боты.

Не менш важнае пытанне нашай газеты з'яўляюцца пытанні тэхнікі.

У спрэчках па з'ездзе з іншымі рэдакцыямі падарэлі пытанне аб пашырэнні тэматыкі і сапраўды, калі паглядзім на старонкі «Чырвонай акулярыцы».

цых бачым, што яны прысвечаны шы-
льняму кругу пытанняў. Вытворнае жыц-
цё, работа палесных цэхаў, брыгад, за-
метны ао розных непаладках, пытанні са-
тавога аўслугоўвання рабочых — а по-
ралік пытанняў, асвятляемых нашай га-
зетай.

по, історія водгукі робітних аб працят-
ній гвизе, арганізуем дыскусію і т. ц.
Такім-жа метадам думаю арганізаваць
і кінокарцін, тэатральных паста-

НОВЫЯ ПЕСНІ СПЯВАЕ КАЛГАС

Пачалося з таго, што ў насценгазете «Калгасны ўдарнік» з'явіўся артыкул, некалькі незвычайны па зместу. Называўся артыкул «За ўзорнасць і чыстату хат калгаснікаў». У артыкуле было напісана аб тым, што калгаснікі калгаса «Ленінскага шляха» жывуць непараўнальна лепш, чым раней, што працаваць цяпер важыць куды больш, чым у мінулыя гады, што большасць калгаснікаў «Ленінскага шляха» становіцца заможнымі.

Але ў артыкуле было напісана і аб другім. Газета паведавала, што хаты калгаснікаў, якімі былі раней, такімі і асталіся, што ў многіх хатах яшчэ брудна, падлогу мыюць рэдка, сцены не белены, закураны.

Нітаўно аб чыстаце калгаснай хаты насценгазетай было ўзнята ўпершыню, таму артыкул выклікаў жывую зацікаўленасць у калгаснікаў і калгасніц. Пайшлі па хатах і ўспомнілі, што было перад вайною і культурнае. Большасць калгаснікаў і калгасніц асталіся з насценгазетай у тым, што жывуць яны яшчэ некультурна, што заможнаму калгасніку зусім не падабае жыць у бруднай закуранай хаце. Але знайшліся праці.

Калгаснік Сідар Шабейна з жоўткаю, напрыклад, наадрэз атмавіліся прывесці сваю хату ў культурны выгляд, славаўся на тое, што пры малых дзесятах, хоў, вельга трымаць хату ў чыстаце. Таксама разважаў і калгаснік Сяргей Пілюкоў і некаторыя іншыя. Такіх набралася каля дзесятка.

Тым часам рэдактар насценгазеты і селькоры не слязелі, склафішы рукі. Было вырашана праз некалькі дзён правесці рэйд па правярцы хат кожнага калгасніка. Аб рэйдзе шырока паведамілі калгаснікі.

Рэйд пачаўся аб усе гэтых падзеях, рэдактар насценгазеты «Калгасны ўдарнік» дзелатат 3-га ўсебеларускага з'езда селькораў тав. Рудзько Аляксандр адказаў ім, як да спраў даўно мінуўшых дзён, хоць прайшло з таго часу толькі некалькі месяцаў. Наступныя месяцы пасля першага выступлення насценгазеты ўнеслі вялікія змены ў жыццё калгаснікаў «Ленінскага шляха».

Рэйд селькораў рашуча пасунуў уперад ішоў за чыстую, культурную хату. Як толькі стала вядомым, што рыхтуецца рэйд, у хатах калгаснікаў закіпела работа. Жыячыны і дзяўчаты дзень і ноч былі на нагах. Вымяталі смецце, мылі падлогі, бялілі і ўпрыгожвалі сцены. Кожная сям'я імкнулася як можна лепш, прыгажэй ўбраць хату, каб не сорамна было, калі прыйдуць правяраць.

Настаў дзень рэйда. Рэдкалегія «Калгаснага ўдарніка» асабліва ўважліва падыйшла да падбору рэйдавай брыгады.

Правяраць чыстату і культурнасць калгаснай хаты — гэта адказная справа, — гаворыць тав. Рудзько, — не трэба даручаць самым лепшым калгаснікам і калгасніцам, якія самі паказваюць прыклад барадбы за культурнае жыццё.

Так і зрабілі селькоры калгаса «Ленінскага шляха». Першай вылучылі ў правярачую брыгаду калгасніцу-ўдарніцу Зою Латушкіну — у яе ў хаце ўзорная чыстата і парадак. Аб гэтым ведаюць усе ў калгасе. Увайшлі ў брыгаду і калгаснік Даша Пілюкоў і настаўніца Мірановіч. Узначальваў брыгаду т. Рудзько.

У большасці хат нас чакалі і сустрачалі з радасцю, — расказвае далей т. Рудзько. — Сям'і калгаснікаў паказвалі нам усё тое новае, што яны занялі ў хаце за апошні час. Многіх хат мы непазнавалі, усюды мы бачылі чыстату, парадак. Не было ў хатах ранейшага напрамджання рэчаў, кожная рэч знаходзілася на сваім месцы.

Брыгада абыходзіла ўсе хаты. Селькоры гутарылі з калгаснікамі аб тым, як яны думалі яшчэ лепш упарадкаваць хату, якія рэчы набыць, давалі парады, тав. Рудзько і іншыя патрабавалі рэчы.

Так і працягвалася да хаты Шабейна Сідара. У хаце Шабейка на-ранейшаму палавалі бруд і беспарадак. Брудныя, недагледжаныя дзеці. Закураныя сцены і на падлозе пласт граці.

Сідарава жонка стотрала брыгаду, што называецца, у штыхі.

— Ходзяць тут, правяраюць, — крычала Сідарыха. — Не ваша справа правяраць, як я жыву. Абы я добра працавала ў калгасе. А аб чыстаце і парадку ў хаце, дык вось возьміце папрабуй-

це трымаць чыстату пры малых дзецях

— Мы ведалі,—таворыць тав. Рудзько,—што гутарка і тлумачэнні тут не дапамогуць. Трэба было дзейнічаць не так інакш. Тут-жа мы прынялі рашэнне і заявілі гаспадыні: «Ну што-ж, давайце папрабуем, глядзі, што-небудзь і выйдзе».

І брыгада селькораў праявіла свавольства суботнік па ачыстцы Шыбейкавай хаты. Насілі ваду, мылі і скрэблі падлогу, выграбалі смецце з падпечку, прывоілі ў парадак печ. Гаспадар і гаспадыня спачатку естайлі ў бакі і пасмейталіся. Потым раздумалі і пачалі дапамагаць селькорам. Работа пайшла спарней. Праз пару гадзін хату нельга было пазнаць. Проводы селькораў з хаты Шыбейка былі зусім іншымі, чым сустрача. Сямялі дзякавала селькорам, гаспадыня абяцала трымаць хату ў чыстаце і запрасяла ідзельнікаў брыгады наведаць яе хату праз некалькі дзён.

— Пасля гэтага выпадку я некалькі раз быў у т. Шыбейка, — таворыць Алесь Рудзько, — гаспадыня цвёрда трымае сваё слова. Магу сказаць, што хата Шыбейка цяпер адна з найбольш чыстых, культурных хат у нашым калгасе.

З таго часу прайшло толькі некалькі месяцаў. Селькоры не спынялі сваёй барацьбы за чыстую, культурную хату. У насцягазеве «Калгасны ўдарнік» часта пісалася пра лепшых гаспадыняў, якія ўзорна ўтрымліваюць сваё хаты, перадаваліся іх вопыт. Газета пісала пра пераможцаў сцен, пра фіранкі, пра плавацельніцы. І вось рэзультаты. У пераважнай большасці хат цяпер падлогі мыюцца рэгулярна раз у тыдзень. Сцены пабелены ва ўсіх хатах, а ў некаторых хатах нават выклеены абоямі. Амаль у кожнай хаце з'явіліся фіранкі на вокнах. У хатах Друтакова Пракопа і Спалашэнь Сыся ўжо з месяц паказаліся плавацельніцы, а цяпер плавацельніцы ёсць у многіх хатах.

— Невядома, лепш сталі жыць і тады калгаснікі, — заяўляе далей тав. Рудзько. — Гаворыць ён тым, што калгаснікі зразумелі, што змоглі жыццё гэта не толькі багацце прадуктаў, а і культурная, чыстая хата, гэта павышэнне пачытнага і культурнага ўзроўню калгаснікаў і калгасніц. Тое, што з дапамогай селькораў ужо зроблена ў гэ-

тым напрамку, гэта яшчэ толькі пачатак справы, але мы не спыняемся на поўдарозе і надалей адной з нашых галоўных задач будзе ўкараненне сацыялістычнай культуры, новых сацыялістычных адносін і звычак у калгасны быт.

Гутарка пераходзіць на пытанні палітычна-выхаваўчай і культурнай работы ў калгасе. І тут т. Рудзько пры-

мяе многа цікавых і важных фактаў. Па ініцыятыве селькора ў калгасе «Лінінскі шлях» створаны тры гурты па чытцы мастацкай літаратуры. Гурток, якім кіруе тав. Рудзько, паводзіць 60 калгаснікаў і калгасніц. Прачыталі і абгаварылі «Поднятую целину», «Над рэкою Арэсай», «Железный поток» і «Дрыгву». Зацікаўленасць велізарная. Калгаснікі і калгасніцы не толькі ўважліва слухаюць, але і актыўна абмяркоўваюць прачытанае.

Тав. Рудзько расказвае выпадак, які адбыўся ў калгасе пядальна:

Ёсць у нас калгаснік Макар Песту. У вострым мінулым Песту ведаў і працаваў гультая і прагульшчыка. Сямейныя справы ў Песты былі не лепшымі: вечныя сваркі з жонкаю, якія даходзілі да боек. І вырашылі мы ўцягнуць яго ў гурток па чытцы мастацкай літаратуры. Спачатку ўпіраўся, але ўсё-ж аднойчы прышоў. Памятаю, чытаў тады я калгаснікам купалаўскую паэму «Над рэкою Арэсай». Макар уважліва слухаў выдатную аповесць пра тое, як у мінулым прамыя, забітыя сялянне Палесся праз калгас прышлі да лепшага сцяглага жыцця. Копылі чытку і са свежымі ўражаннямі пачалі абмеркаванне. Вось тут калгаснікі і ўзяліся за Макара. Напомнілі яму і пра яго гультаяцтва, і пра тое, што ў сям'і паналады. Калгаснікі ўказвалі Макару на вобразы з купалаўскай паэмы, а Макар адпавядаў на іх сацыялістычнымі ўважаннямі да калгаснікаў і новых адносін да сацыялістычнай працы, якая стварае калгас. Макар Песту тут-жа прызнаў, што рабіў ён раней няправільна і абяцаў пачаць зусім іншае жыццё. Чыткі з таго часу паводзіць акуратна. Для Макара адкрыўся як-бы новы свет, ён з прагнасцю ловіць кожны новы вобраз, кожную новую думку з мастацкага твору. Не скажу, што Макар Песту ўжо цяпер стаў зусім новым чалавекам, але ён становіцца ім. Вось факты: на работу выходзіць аку-

Висока насценгазеты групууюцца каласамі, пачынаюць лісаць вершы, частушкі, фельетоны. Лепшыя вершы і фельетоны змяшчаюцца ў насценгазете ў спецыяльным «літаратурным кутку» і «кутку гумару». Сярод іх ёсць досыць трапныя.

Пілюючу — загадчык фермы —
Дзіўны напісаў загад,
І яму хто спужыць вярне,
Той і сам не будзе рад.
Вось і пункт тая пастакова —
Яго трэба адмяніць:
Перш ідуць даць каровы,
А тады ўжо карміць.
А напі ў якой каровы
Малака зусім няма,
То гласіць і пастакова:
Не даць есці ёй дарма».

Гэты і радасна жывуць іграшныя
дзіцячыя іграшкі. Вечаром, сніпа-
малі, іграшкі іграшкі аянткаў гурт-
ка, іграшкі іграшкі, грае гармонь,
маліць іграшкі.

БУДЗЕМ ПРАЦАВАЦЬ
МНОГА ЛЕПШ, ЧЫМ ДА З'ЕЗДА

Шукає, щоб не вважався за рабця сеп-
та

32

«На калгаснае на поле
Ідзе ззяно ды за ззяном.
Мы засеем усё поле
Добравкасным зярном.
Як хадзіла я заўчора
На чытанне кніжэк ў клуб,
Кажэ цётка мне Хадора:
Парастаў белаць і зуб.
Як пасыпаўся гарох
Па беламу блюду...
Не любіла гультая
І любіць не буду.
Не маюшцы дзве кукушкі
А на кусце сапавей.
У калгасе жыць вясёла
І работа ідзе спарней».

Карысна і весела праходзіць вольным
і залатавікаў калгаса «Ленінскі шлях»
і брая селькорэўскай заўважка, і сель-
скае рэйд за чыстату калгаснай ха-
ты і новыя песні і частушкі — усё гэта
служыць адной вялікай мэце — выхо-
ваваю з калгаснікаў культурных і сьвя-
тоных членаў бяскласавага сацыялістыч-
нага грамадства.

М1-
НН-
АА-
АВ-
ОЦ-
НА-
НН-
КВ-

6
45
50
55

6. ИМ
 ЯХ •
 376-
 2а-
 974
 1х3-
 7Б1-
 1Б4-

1. 1-
 2. 2-
 3. 3-
 4. 4-
 5. 5-
 6. 6-
 7. 7-
 8. 8-
 9. 9-
 10. 10-
 11. 11-
 12. 12-
 13. 13-
 14. 14-
 15. 15-
 16. 16-
 17. 17-
 18. 18-
 19. 19-
 20. 20-
 21. 21-
 22. 22-
 23. 23-
 24. 24-
 25. 25-
 26. 26-
 27. 27-
 28. 28-
 29. 29-
 30. 30-
 31. 31-
 32. 32-
 33. 33-
 34. 34-
 35. 35-
 36. 36-
 37. 37-
 38. 38-
 39. 39-
 40. 40-
 41. 41-
 42. 42-
 43. 43-
 44. 44-
 45. 45-
 46. 46-
 47. 47-
 48. 48-
 49. 49-
 50. 50-
 51. 51-
 52. 52-
 53. 53-
 54. 54-
 55. 55-
 56. 56-
 57. 57-
 58. 58-
 59. 59-
 60. 60-
 61. 61-
 62. 62-
 63. 63-
 64. 64-
 65. 65-
 66. 66-
 67. 67-
 68. 68-
 69. 69-
 70. 70-
 71. 71-
 72. 72-
 73. 73-
 74. 74-
 75. 75-
 76. 76-
 77. 77-
 78. 78-
 79. 79-
 80. 80-
 81. 81-
 82. 82-
 83. 83-
 84. 84-
 85. 85-
 86. 86-
 87. 87-
 88. 88-
 89. 89-
 90. 90-
 91. 91-
 92. 92-
 93. 93-
 94. 94-
 95. 95-
 96. 96-
 97. 97-
 98. 98-
 99. 99-
 100. 100-
 101. 101-
 102. 102-
 103. 103-
 104. 104-
 105. 105-
 106. 106-
 107. 107-
 108. 108-
 109. 109-
 110. 110-
 111. 111-
 112. 112-
 113. 113-
 114. 114-
 115. 115-
 116. 116-
 117. 117-
 118. 118-
 119. 119-
 120. 120-
 121. 121-
 122. 122-
 123. 123-
 124. 124-
 125. 125-
 126. 126-
 127. 127-
 128. 128-
 129. 129-
 130. 130-
 131. 131-
 132. 132-
 133. 133-
 134. 134-
 135. 135-
 136. 136-
 137. 137-
 138. 138-
 139. 139-
 140. 140-
 141. 141-
 142. 142-
 143. 143-
 144. 144-
 145. 145-
 146. 146-
 147. 147-
 148. 148-
 149. 149-
 150. 150-
 151. 151-
 152. 152-
 153. 153-
 154. 154-
 155. 155-
 156. 156-
 157. 157-
 158. 158-
 159. 159-
 160. 160-
 161. 161-
 162. 162-
 163. 163-
 164. 164-
 165. 165-
 166. 166-
 167. 167-
 168. 168-
 169. 169-
 170. 170-
 171. 171-
 172. 172-
 173. 173-
 174. 174-
 175. 175-
 176. 176-
 177. 177-
 178. 178-
 179. 179-
 180. 180-
 181. 181-
 182. 182-
 183. 183-
 184. 184-
 185. 185-
 186. 186-
 187. 187-
 188. 188-
 189. 189-
 190. 190-
 191. 191-
 192. 192-
 193. 193-
 194. 194-
 195. 195-
 196. 196-
 197. 197-
 198. 198-
 199. 199-
 200. 200-
 201. 201-
 202. 202-
 203. 203-
 204. 204-
 205. 205-
 206. 206-
 207. 207-
 208. 208-
 209. 209-
 210. 210-
 211. 211-
 212. 212-
 213. 213-
 214. 214-
 215. 215-
 216. 216-
 217. 217-
 218. 218-
 219. 219-
 220. 220-
 221. 221-
 222. 222-
 223. 223-
 224. 224-
 225. 225-
 226. 226-
 227. 227-
 228. 228-
 229. 229-
 230. 230-
 231. 231-
 232. 232-
 233. 233-
 234. 234-
 235. 235-
 236. 236-
 237. 237-
 238. 238-
 239. 239-
 240. 240-
 241. 241-
 242. 242-
 243. 243-
 244. 244-
 245. 245-
 246. 246-
 247. 247-
 248. 248-
 249. 249-
 250. 250-
 251. 251-
 252. 252-
 253. 253-
 254. 254-
 255. 255-
 256. 256-
 257. 257-
 258. 258-
 259. 259-
 260. 260-
 261. 261-
 262. 262-
 263. 263-
 264. 264-
 265. 265-
 266. 266-
 267. 267-
 268. 268-
 269. 269-
 270. 270-
 271. 271-
 272. 272-
 273. 273-
 274. 274-
 275. 275-
 276. 276-
 277. 277-
 278. 278-
 279. 279-
 280. 280-
 281. 281-
 282. 282-
 283. 283-
 284. 284-
 285. 285-
 286. 286-
 287. 287-
 28

БТЛ
УЛ
ЖБ.

A black and white portrait of a man with a mustache, wearing a suit and tie, looking slightly to the left. The image is a high-contrast, grainy reproduction, possibly a photocopy or a stylized print. The man has short, dark hair and a prominent mustache. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a dark tie. The background is plain and light-colored. The overall style is reminiscent of a vintage identification photo or a formal portrait from the early 20th century.

1 2 3 4 5

Мы знаем, что своё слово т. Ру-
днителю стрямае.

АЛЯКСЕЙ ОСІПАЎ САПЕГА

У 1929 г. селькор Аляксей Осіпаў Сапега арганізаваў у Лёзненскім раёне калгас «Чырвоны Кастрычнік».

Кулацтва павяло палёную барацьбу супроць арганізаванага калгаса. Прабраліся ў калгас, у яго праўленне, сталі распітваць маёмасць, давалі калгас да

АЛЯКСЕЙ САПЕГА, дэлегат III усебеларускага з'езда рабселькораў, старшыня калгаса «Чырвоны Кастрычнік»

развалу. Палова сенажаці зазімала на скошанай. У калгасе — расхлябанасць. Больш паловы калгаснікаў не выходзілі на работу. Кулацтва агітуе за нявыхад на работу. Асабліва праявіў сябе ў гэтым напрамку кулак Балак Іван, які раней меў 60 дзесяцін зямлі. На яго віне затінудзі караньплоды з 4 га зямлі.

Такім быў калгас у 1930 годзе.

Тав. Сапегу выклікалі ў райком партыі і сказалі:

— Пакажы, што ты ўмееш не толькі арганізоўваць, а і ўмацоўваць калгасы. бярыся сам за кіраванне — і паслалі старшынёй калгаса.

— З чаго пачаць работу? — думае т. Сапега.

— Трэба ачысціць калгас ад кулакоў, падняць дысцыпліну, стварыць актыў, а ў гэтым лепшым памочнікам будзе газета.

— Трэба арганізаваць насценную газету.

Тав. Сапега сабраў актыў калгаснікаў, наставіў пытанне аб стварэнні калгаснай насценгазеты. Абмеркавалі склад рэдкалегій і хутка ў калгасе рэгулярна пачала выходзіць насценная газета.

Газета пачынае бытаваць лодыраў, ўскрывае, што прычына дрэннай работы ў тым, што ў калгасе абязлічэна, няма хісельшчыны, няма працоўнай дысцыпліны.

Тав. Сапега рэагуе на сігналы газеты, наладжвае масавую работу сярод калгаснікаў, згуртоўвае вакол сябе актыў. Газета дапамагае выкрыць класава-варожых элементаў, якія развальваюць калгас. Кулак-шкоднік Балак Іван і іншыя выключэнцы з калгаса.

Ускрыўшы і знішчыўшы прычыны дрэннай работы, ачысціўшы калгас ад класава-варожых элементаў, шырока разгортнуўшы крытыку і самакрытыку, асабліва праз насценгазету, тав. Сапега думавы таго, што веснавою сяўбай 1932 года калгас ужо правёў добра, нядрэнна правёў і ўборку ўраджаю. 15 гаспадарак, калгасных было з калгаса, вярнуліся назад у калгас, заявіўшы:

— З кулакамі, як Балак, мы не маглі быць у калгасе, цяпер-жа зусім іншая справа.

Пасля таго, як у калгасе «Чырвоны Кастрычнік» была наладжана работа, т. Сапега перакідаецца на работу загадыкам вытворчага ўчастка Лёзненскай МТС, дзе ён валаджае апэратыўнае кіраванства 11 калгасамі. Сапегз кожны дзень бывае ў калгасах, канкрэтна к-роўе ім.

Добра рыхтуюцца да веснавой сяўбы 1934 г. ўсе калгасы яго ўчастка. Адстае толькі калгас «Інтэрнацыянал». Гэты калгас праваліў пасевную кампанію 1933 года, дрэнна скончыў 1933 гаспадарчы год.

Палітэдзел пасылае тав. Сапегу старшынёй калгаса «Інтэрнацыянал» з заданнем вывесці калгас з прарыву, якім у 1934 г. правосці па-большэвіцку.

Тав. Сапега пачаў сваю работу ў калгасе «Інтэрнацыянал» з таго, што вивучыў кожнага калгасніка, хадзіў да іх у хаты, вивучаў іх запатрабаванні, вы-

слухаў і ажыццяўляў іх прапановы. Ён стварыў у калгасе моцны альянс, на які і апраўся ў сваёй рабоце. Ён дапамог настаўніку Фогелю арганізаваць пазасенную газету «Калгасны прамень», якая і да гэтага часу з'яўляецца адной з лепшых газет у раёне.

Тав. Сапега рашуча стаў ачышчаць калгас ад гультаяў і раскравальнікаў калгаснай маёмасці. Усе да яго ведалі, што калгаснік Капцов Міхаіл крадзе калгаснае жыта і маёмасць, але жер не прымаў, хоць многія калгаснікі, заявіўшы, што са злодзеям прадаваць не будуць, вышлі з калгаса. Сапега рэзка паставіў пытанне пра Капцова і яму падобных, і яны былі вычышчаны з калгаса.

Праводзячы велізарную падрыхтоўча-масавую работу, ён дабіўся моцнай калгаснай дысцыпліны. Калгас узяўся за падрыхтоўку да сяўбы. Дзяржае насенне абмяшлі на добрае, частку насення, якога не халала, пазычылі ў суседніх калгасаў, частка насення была адпущана, як дзяржаўная пазыка, калгас атрымаў крэдыты — усё гэта і забяспечыла тое, што самы адсталы ў раёне калгас «Інтэрнацыянал» добра праводзіў веснавую сяўбу, ўборку, своєчасова выкапаў абавязкі перад дзяржавай. Калгас здаў дзяржаве 206 цэнтнераў ільнотрасты. Прычым уся траста была высокай якасці — турбінная. Ільновалокна было яла на 22 цэнт.

Тав. Сапега яшчэ з восені ўзяўся за падрыхтоўку да веснавой сяўбы 1935 г. Засыпала, ачышчана і добра захоўваецца насенне. Прычым звернута асабліва ўвага на насенне ільну. Працэнт ўсхожасці насення ільну — 98,8, аўса — 97,8 проц. Адрамантован увесь інвентар. Дабіўшыся гэтых поспехаў, Сапега воніт сваёй работы праз раённую газету перадае ўсім калгасам. А перадаваць яму ёсць што. Вось некалькі прыкладаў.

У многіх калгасах колькасць інвентару не адпавядае колькасці коней. Тав. Сапега выступае ў раёльнай газеце з такою прапановай: калі ёсць у калгасе 80 коней, то трэба каб было столькі плугаў, калёс, боран і іншага інвентару, каб пры неабходнасці, у залежнасці ад становішча пагоды, на алгой рабоце можна было скарыстаць усіх коней.

«А ў нас, — піша тав. Сапега, — бывае так, што калі няма магчымасці

скародзіць, а можна толькі араць, дык частка коней гуляе, бо не халае плугаў. Такого становішча ў калгасе «Інтэрнацыянал» няма, бо падрыхтавалі вялікі запас інвентару. Мы можам усіх коней апрагчы ў плуг, або толькі ў борані ці калёсы».

Прэўзвешні многіх калгасаў лічаць недатыкальнымі фуражным фондам тры кармы, якія падчас знаходзяцца ад брыгад і калгаса за дзесяткі кілометраў. Тав. Сапега арганізаваў справу так, што ў калгасе «Інтэрнацыянал» кармы ўжо зараз падвезены да канюшань.

— А калі падвезіць кармы ў часе веснавой сяўбы, калі калёсы па трубах у празі, — пісаў ён у насеннай і раёльнай газетах, — то выводзяцца са строю не адна пара коней у гарачую веснавую пару.

Калгаснікі любяць сваё старшынню т. Сапегу за яго распарадкае, за яго настойлівасць, за яго большэнцкую работу.

Тав. Сапега не дарма быў пасланы на III ўсебеларускі з'езд рабсэлякораў, не дарма займаў на ім ганаровае месца — члена прэзідыума з'езда.

Прымаючы ўдзел у рабоце секцыі ільну, ён з большэнцкай прамай паставіў пытанне:

— Ці ёсць у нас магчымасць узяць уралжай ільну? — і адказаў:

— У нас гэтыя магчымасці не абмежаваны. Мала яшчэ зроблена ў параўнанні з тым, што трэба зрабіць.

Тав. Сапега ўзяў абавязальства, прыехаўшы са з'езда, ліквідаваць ўсе недаробкі ў падрыхтоўцы да веснавой сяўбы, дапамагчы адстаючаму калгасу з 1 мая выйсці ў рады перадавых, правесці веснавую сяўбу на выдатна, дабіцца большага ўраджаю, асабліва тэхнічных культур, чым у мінулым годзе.

І тое, што кіруючы ім калгас «Інтэрнацыянал» ужо адрамантаваў інвентар, вывез на поле гной, падрыхтаваў высокакаснае насенне, з поспехам праводзіць збор попелу і т. д., ёсць заручка таго, што гэта абавязальства ён выка-
рас.

ЯМУ ДАПАМАГАЕ, ІМ КІРУЕ ПАРТЫІНАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ

У калгасе «Прамень комуні», Чапляўскага сельсовета, Старобінскага раёна, рыхтуюцца да веснавой сяўбы. Поўнаспло засыпаны, ачышчаны насенныя і страхавыя фонды, адрамантаваны інвентар, вывозіцца гной на калгасныя палі. Калгаснікі змагаюцца за ажыццяўленне лозунга:

«У 1935 г. дабіцца, самае малое, 3 кіло зернавых і 7 кіло бульбы на працадзень. Першымі ў раёне выканаць абавязкі перад дзяржавай».

З захвапленнем расказвае дэлегат III Усебеларускага з'езда рабселькораў, рэдактар насеннай газеты калгаса «Прамень комуні», комсамалец Цярушкін Павел Ісакаў аб рабоце калгаса, падрыхтоўцы да вясны. Расказвае ён аб тым, як новае змагаецца са старым, з перажыткамі старога ў адносінах да калгаснай работы, грамадскай маёмасці, як перамагае новае, якую ролю ў гэтым адыгрывае насенная газета.

У калгасе «Прамень комуні» насенныя фонды засыпаны, ачышчаны. Насенне з насеннем вісіць замок, ля свірпа стаіць вартаўнік. Усё яшчэ быццам у парадку. Але вока селькораў сочыць там, дзе здавалася-б усё абстаіць добра. Рэдактар калгаснай насеннагазеты «За большэвіцкі ўраджай» тав. Цярушкін атрымлівае заветку, што вартаўнік Барыша Павел пасля работы нешта пасіць у мяшок, хоць ключ ад свірпа не ў яго замок у парадку.

Піша ўдарнік-калгаснік, якому веда не верыць. Тав. Цярушкін ідзе к члену партыі тав. Холаду Сямёну, раіцца з ім, як дабіцца ісціны.

— Змясціць гэту заветку — ведазіцца, не правэрана, а не верыць і таксама не вядзе.

— Ну, так давай правэрым, — кажа тав. Холад, — не пасіпа некалькі пачэй і ўсё выяснім.

Рэдактар-комсамалец і член партыі тав. Холад запрашаюць яшчэ члена рэвізійнай камііі тав. Мацюкевіча і ноччу сочаць за вартаўніком, правяраюць правільнасць заветкі. 20 лютата ўся справа стала для іх яснай.

Яны ўбачылі, як досвіткам «вартаў-

нік» Бабарыка падлез з мяшком пад свірп, як ён адкрыў прасвідраваную ім калісці ў падлозе дзірку, як такім чынам насыпаў мяшок жыта... Ён быў злоўлен на месцы злачынства і аддан пад суд.

Гэта адбылося з ярых эпізодаў барацьбы насеннагазеты за ахову сацыялістычнай маёмасці.

А колькі было такіх выпадкаў. Тав. Цярушкін і Павел Ісакаў яшчэ пра адзін з іх атрымаў ад партыі папярэджанне, што ў калгасе жаў Дубовіка і Лебедзя прымацаваныя да іх коні з кожным днём худзеюць, хоць на іх выдаецца шмат аўса. Зноў крапатлівая настойлівая правэрка, высьледжаны прычыны, чаму худзеюць коні. Выяснілася, што ўвесь аўс, як агульшчэ, ідзе к коням, Дубовік і Лебедзь раскаралі, пасілі дамоў, а коні аставаліся галодныя. Дубовіка і Лебедзя выключылі з калгаса і аддалі пад суд.

Нядрэпна змагаецца газета і за падрыхтоўку да веснавой сяўбы.

Восень. У калгаснай кузні няма вугалю і аб гэтым праўленне калгаса яшчэ не турбуецца. Газета ўзяла пытанне аб неадкладным набыцці вугалю. «Трэба рамантаваць інвентар, а вугалю няма. Калі і стаць, — піша газета і дабіваецца, што праўленне набыла вугаль агульнаму рамонту інвентару».

У студзені газета ўзяла пытанне аб вывазцы гною на поле. І хоць калгас мае вялікае заданне па лесавывацці, вывазца гною ідзе шпарка.

Па ініцыятыве насеннагазеты быў арганізаван выезд брыгады калгаса «Прамень комуні» ў калгас «Чырвоны пунілавец» для правэрки гатоўнасці яго да сяўбы.

— Мы выпівілі там, — кажа тав. Цярушкін, — што насенне прапушчана годна, праз вяртэлку, а не праз сартыроўку і ачышчана ачышчаным. Не скончан рамонт інвентару. Мы сабралі сход, паказалі на недахопы, падзяліліся вопытам, як мы рыхтуемся да веснавой сяўбы, напісалі аб выніках нашай правэры ў райгазету «Калгасны Сталінізм». На другі-ж дзень калгас «Чырвоны пунілавец» прыгучыў да ачысткі насення праз трыер. Чысцілі дзень і ноч і ачысцілі як належыць.

Тав. Цярэшкін — рэдактар наспелта-зеты з 1932 г. Ён палюбіў сваю газету, работа ў ёй стала для яго неабходнасцю. Ён стварыў вакол газеты моцны актыв, прыцягнуў у яго жанчын. Ударніцы-калгасніцы Бабарына Дуля, Кроль Вольга часта пішуць у газету, дапамагаюць яе рабоце.

Чаму наспелная газета «За большавіцкі ўраджэй» працве лепш за многія іншыя калгасныя газеты?

Таму, — кажа тав. Цярэшкін, — што мною кіруе і дапамагае мне пярвічная партарганізацыя, заслухоўвае мае справы, таму, што я не чакаю пакуль з членамі партарганізацыі, а пастаянна звязан з ёю.

НАЧАЛЕ КАЛГАСА — СЕЛЬКОР ЛЕШЧАНКА

Адным з іхні дэлегатаў 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькораў ад Мазырскага раёна быў тав. **Лешчанка Сцяпан Васільевіч** — старшыня калгаса імя Багінскага. У перапынках паміж заняткамі з'езда мы тутарымі з тав. Лешчанка. Ён расказаў нам пра работу калгаса, пра сваю сельгасгаспадарчую дзейнасць.

— За 4 гады майго сельгасгаспадарства я перайшоў добрую пакуль з членамі калгаса, — таварыць тав. Лешчанка. — Здарылася так, што мы перайшлі, і ў кіраванні калгаса «Чырвоныя зоркі» прызначылі: Камароў Аляксандр — у мінулым моцны кулак і Фурман М. — спекулянт. Вакол іх згуртаваліся ўсе варожыя нам людзі, якія ў той час працавалі ў калгасе. Камароў і Фурман пачалі трымаць у пастылю Калгасу, зраў моцна трымаць калгас у сваіх руках. Пачалося шкодніцтва. За ліпень 1931 год зацінулі 23 качкі, якія маемасць расцягвалі шатры і пазера.

У гэты час Сцяпан Лешчанка лічыў голымі злымі людзямі ў калгасе і ўступіў у кандыдаты партыі. Першым яго выбарам у раённую газету былі пачынальніцы супраць класавых ворагаў, якія працавалі ў калгасе «Чырвоныя зоркі».

Член партыі тав. Холад часта піша ў газету і дабіваецца рэагавання на заўважкі. Пішуць і другія партыйцы.

Газета выхавала такіх калгаснікаў, як Мазан Павел, Дубовік Федзя (брыгадзір) і інш., якія раней мелі значныя ведахоны ў сваёй рабоце.

— Прыехаўшы са з'езда, — кажа тав. Цярэшкін, — я з дапамогай партарганізацыі яшчэ лепш вазьмуся за работу. Выпрацую план работы газеты, распрацую з актывам і калгаснікамі паставы III ўсебеларускага з'езда рабселькораў з тым, каб зрабіць газету важнейшым вясковым паспяховага правядзення вясновай работы.

Камароў і Фурман іх падсоби каў Камароў зграў заварушылася. Пачалося прыванне тав. Лешчанка. Камароў і Фурман спробавалі аж да подкупаў, каб зрабіць яго частку.

ЛЕШЧАНКА СЦЯПАН, дэлегат з'езда, старшыня калгаса імя Багінскага, Мазырскага раёна.

калгаснікаў і дабіваецца выключэння тав. Лешчанка з калгаса і з партыі.

— Гэты ўдар на мянушку не паціснуў мяне, — таварыць тав. Лешчанка. — Я цвёрда верыў у справу сваёй справы, ведаў, што ўсё лепшае, што ёсць у

назвесе, — наступилца — ва мяне. Я быў упуўнен, што мяне абароніць кіруючыя партыйныя органы і савецкая ўлада.

Тав. Лешчанка едзе ў Мазыр. Перш за ўсё ваходзіць у рэдакцыю раённай газеты і ў райком партыі. Рэдакцыя пачынае сваёй работнікам для раскідвання справы, і праз некалькі дзён у газеце з'яўляецца старонка аб кулацкіх справах у калгасе «Чырвоны араты». Газета выступіла ў абарону сельгора Лешчанка. Яшчэ праз некалькі дзён у калгасе прыязджаюць прадстаўнікі раённай кантрольнай камісіі і інжынер. Усе факты аб кулацкай дзейнасці Казанчука і Фурмана пацвярджаюцца. Таварыш Лешчанка аднаўляецца ў партыі і ў калгасе, а кулакоў і пшоўнікаў аддаюць пад суд.

— Гэта была мая першая перамога, атрыманая з дапамогай большавіцкага друку, — гаворыць т. Лешчанка. — З таго часу я ўжо не перываю сувязь з друкам, прымаю актыўны ўдзел у «Калгасніку Мазыршчыны», вялікую ўвагу аддаю рабоце насценных газет.

Перад жніўнем 1934 года райком партыі даручае т. Лешчанка адказную работу, што пачынаецца старшынёй калгаса імя Багінскага. І ўся работа т. Лешчанка ў калгасе імя Багінскага сцвярджае ярокі прыклад таго, як селькор павінен змагацца са спекуляцыйна-гаспадарчым ўмяцаннем калгаса.

Гаспадарка калгаса к таму часу была значна аслаблена поўным адраўненнем. Тав. Лешчанка перш за ўсё пачаў вывучаць людзей і прытэны, якія прычынілі калгас да заняпаду.

— Я пачаў прыслухоўвацца, аб чым гавораць калгаснікі, — раскажае т. Лешчанка, — сачыў за выкладам на работу, за адносінамі да калгаснай работы і калгаснага добра. У многіх калгасніках быў такі погляд: галоўную ўвагу — сваёй індывідуальнай гаспадарцы, а калгасная работа, моў, дугародная справа. Мне стала ясна, што гэта і ёсць галоўная прычына, перашкаджаючая развіццю і ўмацаванню калгаса.

І т. Лешчанка пачынае вялікую работу па перавыхаванню людзей. Вылучае лепшых калгаснікаў і даручае ім найбольш адказную работу. Згрупіравае наока сябе астатніх. На яго-ж ініцыятыўе ў калгасе пачынае выходзіць насценная газета. Газета дапамагае актыўна ў пра-

кай справе перавыхавання людзей, у барацьбе з гультаямі, з прагульшчыкамі.

Да прыходу т. Лешчанка ў калгасе не было пабудавана ні аднаго грамадскага будынка. Каровы былі агромаджаны толькі на палеры, бо ўсё жалако дзялілася парожні паміж калгаснікамі. Выштылае гаспадарчае вока калгасніка сельгора т. Лешчанка не магло не наўважыць гэтых адносінаў. А ведаць, дзе шрабуй, для т. Лешчанка значыць дзейнічаць. І ён барацца за справу. Спыхае разбазіраванне калгаснага добра, малако в фермы зраецца дзяржаўна. На чынаецца будаўніцтва пасялкі для людзей і коней.

— Большасць калгаснікаў, — гаворыць т. Лешчанка, — не верыла, што мы можам за сродкі калгаса пабудавать катрэжны для жыцця будынак. І мы пачалі, што можна зрабіць, калі берэжліва адносіцца да калгаснага добра і на-сапраўды яму ўмацоўваць калгасную гаспадарку. Вялікі, светлы і цёплы хлеў быў гатовы к торжэству — в 7-му к стагада кінутага года. Мы яго пабудавалі выключна са тропы, атрыманых ад проронку дзяржаўна малака.

Пад уплывам жасавай палітычнай работы і насценнага прыкметна шавы-паецца палітычны ўдзел калгаснікаў калгаса імя Багінскага. Тав. Лешчанка прыводзіць дзесяткі фактаў, якія сведчаюць, што калгаснікі, яшчэ пачаўшы гадзеўшчына па калгаснага добра, як не чукае, сталі цвёрда лепшымі ўдаршчыкамі і пачалі цвёрда ахоўваць калгасную маёмасць. У калгасе выхоўваецца селькор-рабска асцяж. Лепшым селькорамі выштылае газеты з'яўляюцца т. т. Журавель Павел, Фінцар Алесь, Слідзеўскі Фёдар, Крупа Поля. Яны-ж лепшыя ўдарнікі ў калгасе.

Яшчэ выдаўца на ўвесь калгас імя Багінскага вылісваўся толькі адзін экзэмпляр газеты, цвёрда тавету атрымлівае кожны двор.

— Цяжка выказаць, якую вялікую дапамогу мне, як старшынёй калгаса і адзінаму калгасніку ў калгасе, аказвае насценная газета, — гаворыць тав. Лешчанка. — Яна вучыць людзей, лоская пават дробная селькор-рабская заметка, накіраваная супроць надбайнасці, разгледжана, а таксама заметкі аб добрых

нашых работнікаў сьцягаюць справе выхавання і вырошчвання дзяцей.

І людзі растуць і выхавваюцца. Мянюцца адносіны да калгаснага даора. Насценгазета асыяла яскравы прыклад, як асабліва калгасныя пед. ушчыкам выхавальнай работы робіцца зусім іншымі людзьмі.

Калгасніца Свідзеўская Вольга працуе даглядаўшай кароў. Калі на кароўніку яшчэ не было радзілыніка, т. Свідзеўская брала перадаўшыхся прыянт да сябе ў хату і даглядала іх, як дзяцей. На ферме шо было тэ аднаго выпадку жывіжу ці захворвання прыянт.

Або ўявіце копытаў Міхася і Тацяну Журавель. Яны шрыцлі на канюшню, калі не было без рон тэ аднаго каля Цяпер на коней калгаса імя Батінскага любя паглядзець.

Выбранне т. Ленчанка дэлегатам на ўсебеларускі рабселькорскі з'езд было глыбай падзеяй для ўсяго калгаса. Калгасныя дзяўчаты адзначалі адпаведна з'ездзе гаворкі і ўсё падрыхтоўкі калгаса да с'езду. Тав. Ленчанка па даручэнню ўсяго калгаса дачытае аб тым, што францызне калгаснікаў выкаваны.

— У гэты майго ад'езду ў Менск на з'езд мы вывезлі на поле апошнія вазы гною. Усяго вывезлі гною за зіму 300 вазоў. Зрабілі 15 новых вазоў і 15 плугоў. Перагледзелі ўсе пастроўкі, вупраж. Старую зноўшую вупраж замянілі новай. Добра яе падатвалі да коней. зноўш, замацавалі са шкельмі. Некалькі раз у месяц правяралі і перапуф. ўстаем насенне, праветрываем сяміны, праверылі насенне да ўсходжасць.

Неперадавальна змянялася бальшасць нашых калгаснікаў—гаворыць т. Ленчанка.—Усюды відны клопаты, рупнасць аб агульным калгасным дабы. І хоць ёсць яшчэ ў нас недахопы, многата не хачае, але мы маем ужо галоўнае: жаданне ўдарна, па-сталінску працаваць над умацаваннем калгаса. І я ўпэўнены: шраб год-два наш калгас стане цяжка пазнаць свой калгас. А пра сяўбу скажу: падрыхтаваліся мы на ўсе сто процантаў, усё аплотвалі, нічога не забылі, так што аспаноўка пакуль што толькі за вясною. У гэту вяснавую сяўбу наш калгас будзе ўмагацца за прышчэпка не толькі ў сельсавеце, а і ва ўсім раёне.

ВЫВУЧАЕМ РАШЭЧНІ ІІІ УСЕБЕЛАРУСКАГА З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАУ.

НА КВАТЭРЫ РЭДАКТАРА НАСЦЕНГАЗЕТЫ

Кватэра кацельшчыка Мухарчыка, рэдактара насценгазеты кацельскага цэха мепскага паравознага дэпо, прыбрана па-святотнаму. Сёння сюды сабраліся рэдактары насценгазет, лепшыя рабкоры-ўдарнікі дэпо, каб за шыльняк чаю ў чыскай кватэры лепшага ўдарніка абмеркаваць даклад тав. Коўкіна на ІІІ ўсебеларускім з'ездзе рабселькораў.

Даклад робіць дэлегат з'езда, рэдактар насценгазеты падсобнага цэха тав. Меляшкіч. Ён расказвае аб метадах работы насценнай газеты, яе масавых мерапрыемствах і тых задачах, якія ставіць перад нізавым транспартным друкам у сувязі з рашэннямі ІІІ ўсебеларускага з'езда рабселькораў.

Тав. Меляшкіч гаворыць аб ролі насценнай газеты ў выхаванні людзей. Пры дапамозе насценгазеты малады токар Левін, раней адсталы рабочы, які не выконваў промфіндлава, стаў алчым з

перадавых ўдарнікаў, дае лепшую якасць выраджэцкі.

Адно з мерапрыемстваў насценгазеты—праведзены пятаўна «мітынг варштатаў». Пасля гэтага мітынга рабочыя пачалі лепш адпосіцца да варштатаў.

У абмеркаванні даклада тав. Коўкіна і выніках ІІІ ўсебеларускага з'езда рабселькораў прыняў ўдзел і тав. Жэлезнякоў — парторг дэпо. Тав. Жэлезнякоў узняў перад рэдактарамі насценных газет пытанні палашчэння партыйна-масавай работы ў цэхах і асвятлення яе ў пачынам транспартным друку.

Удзельнікі нарады прымаюць прапанову—лепшы вопыт масавай работы насценгазеты падсобнага цэха перанесці ў работу ўсяго нізавога друку дэпо.

На прапанову тав. Меляшкіча рэдактары насценгазет заключылі паміж сабой сагдзавор на лепшую работу нізавога транспартнага друку па рэ-

агізацыі паставоў VII ўсесаюзнага з'езда саветаў і III ўсебеларускага з'езда рабселькораў.

У канцы таварыскай гутаркі ўдзельнікі вечара абмеркавалі план работы нізавых газет па рэалізацыі рашэнняў ўсебе-

ларускага з'езда рабселькораў. У дэпо пачынае рэгулярна працаваць семінар для падрыхтоўкі рэдактароў і членаў рэдакцый нізавых газет.

Рэдактар шматтыражкі «За здаровы вагон» Л. ФРЫД.

Дэлегаты III ўсебеларускага з'ездарабселькораў (злева направа): ПАУЛАВА КЛАВДЗІЯ — брыгадзір свінагадоўчай фермы саўгаса «Чырвоны Окцябр», Чэрыкаўскага раёна; ОСІПАЎ НІКАЛАЙ — рэдактар насценгазеты калгаса імя Мопатэва, Рогачоўскага раёна, СЯМЁН ЕФРЭМЕНКА — рэдактар насценгазеты кавузвода.

Спаборнічаем на лепшую работу

Наш калгас «Бязбожнін» спаборнічае з калгасам «Новы шлях». Нядаўна на спецыяльнай нарадзе быў прыняты дагавор па спаборніцтву.

Праз некалькі дзён пасля заключэння дагавора нашы селькоры ўзялі пытанне аб правярцы падрыхтоўкі да сяўбы ў абодвух калгасах. Стварылі селькораўскую рэйдавую брыгаду. Перш за ўсё правярылі становішча ў сваім калгасе. Выявілася, што ў трэняй брыгадзе калёсы не ў парадку. Знайшлі рад недахопаў і ў першай брыгадзе. Выпусцілі спецыяльную рэйдавую газету. Недахопы хутка выправілі.

Брыгада селькораў выехала ў калгас «Новы шлях». Там справы былі значна горшыя, чым у нашым калгасе. Калёсы, бораны простыя і спрунжыновыя яшчэ не пачыналі рамантаваць, адрамантаваныя плугі стаялі нязмазаныя. Коней даглядаюць дрэнна, у выніку 2 коней загінула, а большасць іх ніжэй сярэдняй упітанасці, не пастаўлены на адпачынак. Гной толькі пачалі вывозіць, збіраць попел яе пачыналі.

Селькоры выявілі, што і калгасная МТФ дрэнна працуе. Адыход маладняка даходзіць да 15 проц. Каровы брудныя — іх ніколі не чысцяць. План паставак малака калгас не выканаў.

Зацікавіліся нашы селькоры, як-жа

працуе ў калгасе насценная газета. Аказалася, насценная газета выходзіць вельмі рэдка, у гэтым годзе вышлі толькі 2 нумары і тыя без подпісу рэдактара. У адным з нумароў рэдакцыя сама скардзіцца, што газета працуе дрэнна, калгаснікі не пішуць. Рэдактар газеты **Новікаў** бліжэйлічае. Ён нават не ведае, што існуе ў калгасе.

Аб усім гэтым нашы селькоры запісалі ў вынуктаную рэйдавую газету. Сабраў сход селькораў з ўдзелам калгаснікаў, паказалі аб ўсебеларускім з'ездзе селькораў. Сход вылучыў брыгаду для азнаймяння з работай нашага калгаса, ў прыватнасці з работай калгаснай, брыгадных насценгазет і селькораў. Назаўтра ж гэтая брыгада выехала ў калгас «Бязбожнін».

На гэтым жа сходзе наша насценная газета «Ударныя палосы» заключыла дагавор па соцспраборніцтву з газетай калгаса «Новы шлях». Асноўнымі ўмовамі спаборніцтва вызначылі: выпуск калгаснай насценнагазеты адзін раз у тры дні, брыгадных — штодзённа; арганізацыю насценнагазет па МТФ, ўключэнне ў вытворчы паход за лён мя тав. і каало.

Цяпер мы сістэматычна будзем праглядаць выкананне соцямістэчнага дагавора абодвума калгасамі і насценнагазетамі.

С. ШАІРКА, М. ПІМЕНАВА.

Пасля ўсебеларускага з'езда рабселькораў

ЧЫРВОНАЯ СЛАБАДА. Раённая газета «Каласнік» у нумары за 14 сакавіка эмітавала п'ятое каласнага брыгадэра, дэлегата III ўсебеларускага з'езда рабселькораў тав. Драбень Міхась. У сваім п'ятым тав. Драбень расказаў аб рабоце ўсебеларускага з'езда рабселькораў і перадаў вопыт сваёй работы па падрыхтоўцы да вясняной сяўбы. У брыгадзе тав. Драбень так адрамантаваў увесь інвентар, вылазны у поле пной, падрыхтаваны коні.

У лісьме тав. Драбень звяртае ўвагу гадкалегіх каласных насенгазет усяго раёна на пачаткі выхаду газет і ўзмацненне іх аператыўнай работы па падрыхтоўцы да сяўбы

ЛЁЗНА. Дэлегат III ўсебеларускага з'езда рабселькораў Сцяпан Шаўра прабіраў справы аб рабоце з'езда па сходах жаўнераў Унаўскага сельсавета. На сходзе прысутнічала 200 каласніц-ударніц. Жэнічкі горача адгуляліся на пастановах з'езда аб правядзенні ўсебеларускага вытворчага пошуку імя т. Гікало за дзень і ўключыліся ў практычную работу па падрыхтоўцы да сяўбы.

На прапанову вытворчай нарады каласніц-ударніц праўленне каласнага «Новае шпях» вызначыла 1.000 руб. на праграмы і лепшых ідэяў, якія, ўключыўшыся ў вытворчы пошук імя тав. Гікало пакажуць узоры барацьбы за лепшы дзень у СССР

БАРЫСАЎ. У дзень адкрыцця ўсебеларускага з'езда рабселькораў «Большэвік Барысаўшчыны» вышаў са спецыяльнай паласой, прысвечанай паказу ролі рабселькораў у каласным будаўніцтве і ў барацьбе за выкананне промфінплана. Гэтая падрабязна расказала аб рабоце чатырох дэлегатаў ўсебеларускага з'езда: селькора Мазеля Лунаша, рабкоркі Шустэрман, селькора і актыўнага ўдзельніка ў рабоце польскай староўкі газеты Станіслава Невяроўскага і рэдактара шматтыражкі «Гута» тав. Стася Брынка. Лу-

наш Мазель, адзін з актыўнейшых селькораў «Большэвік Барысаўшчыны», прэміраван п'ядаўна райвыканкама за ўдзяе правядзенне рэйда па падрыхтоўцы каті да сяўбы. Невяроўскі Станіслаў адзін з першых арганізатараў каласнага «Лазішчыны», актыўны арганізатар п'ярых газет у польскіх нацыянальных каласках Брынка Стася прышоў на шклозавод імя Дамбала 17-гадовым комсамольцам і з тады ён становіцца лепшым майстрам-шліфавальнікам упорна прыцягваў да павышэння свайго паптычнага і культурнага ўзроўню, становіцца актыўным рабкорам. Яго выбіраюць рэдактарам п'яравай насенгазеты і, урэшце, пасля ручобы па курсах газетных работнікаў Стася Брынка прызначаюць рэдактарам шматтыражкі шклозавода. Пры яго актыўнай дапамозе на заводзе выдаюцца 17 п'ярых насенгазет

БЕШАНКОВІЧЫ. Селькоры каласнага «8-ы з'езд саветаў» аднымі з першых у расіе ўзяліся за вывучэнне і рэалізацыю III ўсебеларускага з'езда рабселькораў. На сходзе дэ абмяркоўваўся новы статут сельскагаспадарчай арцы і даклад тав. Коніка на III ўсебеларускім з'ездзе рабселькораў, селькоры запрасілі і аднаасобніцаў. Пасля абмеркавання статута і даклада тав. Коніка п'яра тры аднаасобніцы падалі заявы аб уступленні ў каті

ЛЮБАНЬ. «Каласнік Любаньшчыны» у дзень адкрыцця рэдактараў каласных насенгазет, прысвечаных раёнаму з'езду селькораў. Дэлегат III ўсебеларускага з'езда рабселькораў Сяргей Барыс выступаў па староўках раёнай газеты са сваімі ўражаннямі аб рабоце з'езда. На агульнакаласным сходзе сярод вучняў школы тав. Сяргей правёў гутарку аб рынках работы ўсебеларускага з'езда рабселькораў і задачах п'яравага каласнага друку і селькораў у падрыхтоўцы да сяўбы.

ГАЗЕТА НЕ ЗРАЗУМЕЛА СВАІХ ЗАДАЧ

КАЛГАСНАЯ ПРАўДА

Ці ведаюць шырокія масы калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў Гарадоцкага раёна аб такім важнейшым палітычным дакуменце, як сталінскі статут сельскагаспадарчай арцелі? Што робіцца ў раёне па прапрацоўцы статута, па праводу калгасаў на новы статут?

Такое пытанне ўзнікае, калі знаёмімся з камплектам гарадоцкай раённай газеты «Калгасная праўда».

Рэдакцыя «Калгаснай праўды» неадпаведна мала робіць для палепшання новага статута сельскагаспадарчай арцелі: для растлумачэння яго велізарнага палітычнага і практычнага значэння. Хіба можна лічыць дастатковай прапагандай сталінскага статута тое, што «Калгасная праўда» 21 лютага надрукавала статут у выглядзе дадатку да газеты і перадрукавала 27-га лютага артыкул «Правды» «Сталінскі статут зможнага калгаснага жыцця»?

Больш-жа аб статуте ў газеце няма ні аднаго артыкула. Рэдакцыя змяшчае тым, што калгаснікі ў перадавых артыкулах прыводзіць агульныя пытанні з «Правды», ці дае некалькі сваіх агульных рэкаў аб статуте.

І зусім нічога не робіць гарадоцкая газета, каб дапамагчы партыйнай арганізацыі раёна шырока разгарнуць прапрацоўку статута ў кожным калгасе, кожным паселішчы, дапамагчы перавесці калгасы раёна на новы статут. На старонках «Калгаснай праўды» няма ні аднаго матэрыялу, які-б паказаў, як прапрацоўваюць новы статут, як яго ўспрымаюць шырокія масы калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў, як ужо цяпер у асобных калгасах пачынаюць працаваць на аснове новага статута.

42 27-га лютага пад агульным «Калгаснікі адабраюць новы статут» газета змя-

шчае карэспандэнцыю з калгаса «Беларуская вёска».

«Мы, калгаснікі калгаса «Беларуская вёска», Вірэўскага сельсовета адабраем рашэнні партыі аб зацверджанні прыкладнага статута сельгасарцелі...

...На новы прыкладны статут мы адказваем узмацненнем барацьбы за павышэнне ўраджайнасці. Ставім сваёй мэтай падваенне агульнага калгаснага працяжжя».

Вось усё, што ёсць у гэтай карэспандэнцыі аб статуте. Далей ідуць абавязальствы калгаса аб павышэнні ўраджайнасці, аб высокакасным правядзенні сяўбы.

Карэспандэнцыя гэта сведчыць аб велізарным энтузіязме, творчым уздыме калгаснікаў, выліканым прапрацоўкам сталінскага статута. Але няўжо ў калгасе «Беларуская вёска» толькі працягалі статут, ўхвалілі яго і прынялі самаабавязальствы? Мы ўпэўнены, што ў часе прапрацоўкі статута вакол кожнага пункта ўзніклі пытанні, разгортваліся гарачыя спрэчкі. Калгаснікі параўноўвалі кожны пункт статута з становішчам у калгасе, ўносілі дадаткі, канкрэтызавалі кожны пункт, выходзячы з канкрэтных умоў свайго калгаса. У матэрыяле аб прапрацоўцы статута ў калгасе газета павінна была паказаць усё гэта, тым больш, што гэта быў першы матэрыял аб прапрацоўцы статута.

Газета гэтага не зрабіла. Не, зрабіла яна гэтага і ў другім матэрыяле з калгаса імя Сталіна («Адказваюць на новы статут ўступленнем у калгасы», № за 4 красавіка). Зноў толькі некалькі слоў аб тым, што калгаснікі ўхваляюць статут, што ў адказ на новы статут

«аднаасобнікі вёскі Нашо ўступаюць у калгас. У калгас імя Сталіна ўступілі 2 аднаасобных бядняцкіх гаспадаркі».

Як абмяркоўваўся статут, якія дадавалі ўносіліся ў яго, што гаварылі асоб-

ныя калгаснікі і аднаасобнікі — гэта «Калгасную праўду» не цікавіць.

І гэтымі двума заметкамі газета абмежавала свой «паказ» ходу прапрацоўкі статута сельскагаспадарчай арцелі ў раёне.

На 10-е сакавіка ў раёне быў склікан раённы з'езд калгаснікаў-ударнікаў. Цэнтральным пытаннем у парадку дня з'езда была вызначана прапрацоўка статута. Здавалася-б, усе матэрыялы аб падрыхтоўцы да з'езда, аб рабоце калгасаў, падрыхтоўцы да сяўбы, рабоце жыўёлагадоўчых ферм, змешчаных ў нумарах газеты, вышаўшых да з'езда і ў часе работы з'езда, павінны былі быць прасякнуты прапатавдай асноў статута. Газета павінна была ўзняць пытанне аб севазваротах, аб пастаянных брыгадах, аб аграмералпрыемствах, забяспечваючых высокі ўраджай, аб становішчы і прысядзібымі ўчасткамі.

Трэба было паказаць, як ставяцца гэтыя пытанні ў статуте і якое становішча ў гэтых адносінах у канкрэтных калгасах, аб якіх ішла газета. Газета павінна была моцна паставіць і пытанні культурнага будаўніцтва ў калгасах, якія так ярка вызначаны ў прыкладным статуте, і аб падрыхтоўцы кадраў, і аб жанчыне-калгасніцы.

У Гарадоцкім раёне многа адстаючых калгасаў. Дзяржная работа, адставанне многіх калгасаў асабліва выражана былі відны ў часе ўборкі і ільнозагатавак. Гарадоцкі раён у гаспадарча-палітычных кампаніях мінулага года быў на адным з апошніх месцаў у рэспубліцы. Пакончыць з адставаннем асобных калгасаў, зрабіць усе калгасы перадавымі, большавіцкімі — такая задача пастаўлена партыяй. Зрабіць гэта можна толькі на аснове сталінскага статута сельскагаспадарчай

арцелі. Значыць, газета абавязана была ўзняць пытанне аб адстаючых калгасах, паказаць іх работу, прычыны іх адстагання, паказаць, што толькі работа на аснове новага статута можа вывесці гэтыя калгасы ў рады перадавых. Тым больш, што справа-ж ідзе аб падрыхтоўцы да раённага з'езда калгаснікаў-ударнікаў, дзе будзе абмяркоўвацца новы статут.

Выходзіць нумар за 6-е сакавіка. Амаль уся першая паласа прысвечана падрыхтоўцы да сяўбы. І ўсе матэрыялы гэтай паласы зусім адарваны ад прапрацоўкі статута. Выходзіць нумар за 8-е сакавіка. Дзве пятнаццацірадковыя заметкі ў кутку другой паласы аб тым, што на канферэнцыях аднаасобнікаў у Кабінчанскім сельсавеце пасля прапрацоўкі статута аднаасобнікі падаюць заявы аб уступленні ў калгас — вось і ўсё, што ёсць у гэтым нумары аб прапрацоўцы статута.

Выходзіць нумар за 10-е сакавіка — дзень адкрыцця з'езда, за 12, 15, 17, 20-е сакавіка. І ні аднаго матэрыялу аб прапрацоўцы статута ў калгасах і іхсках раёна няма.

Рэдакцыя гарадоцкай газеты не зразумела сваіх задач у сувязі з зацвярджэннем партыяй і ўрадам новага прыкладнага статута сельскагаспадарчай арцелі.

Цэнтрам работы газеты зараз, не барачыся за большавіцкія калгасы, за высокакаснае правядзенне веснавой сяўбы павінна стаць прапаганда кожнага пункта сталінскага статута заможнага калгаснага жыцця, практычная дапамога калгасам раёна перабудаваць іх работу на аснове гэтага статута. Гэта трэба зразумець рэдакцыі «Калгаснай праўды», так ёй трэба будаваць зараз сваю работу.

Да юбілею бабруйскай газеты «Комунист». Асобныя нумары газеты за ранейшымі гадамі.

СПАБОРНИЦТВА БРЫГАДЗІРАЎ ПАЧАЛОСЯ

ШЛЯХ СОЦЫАЛІЗМА

Напярэдадні адкрыцця 2-га ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў — 10 лютага — менскай раённай газетай «Шлях соцыялізма» было надрукавана пісьмо 80 лепшых брыгадзіраў і калгаснікаў-ударнікаў раёна. Перадавалі людзі калгасаў Меншчыны пісалі аб тым, як яны будуць працаваць, каб заваяваць перамогу на палях у надыходзячую веснавую сяўбу. Брыгадзіры і калгаснікі-ударнікі прапанавалі пачаць спаборніцтва калгасаў, брыгад і званняў на прышывацтва ў сяўбе.

Прайшло некалькі дзён. Скончыў работу гістарычны з'езд перадавікоў савецкай калгаснай зямлі, які працаваў пад непасрэдным кіраўніцтвам тав. **Сталіна**. Вярнулася са з'езда ў свой родны калгас «Чырвоныя Скарыпічы» Кацярына Якаўлеўна **Кульба** — знатная калгасніца Меншчыны. Газета «Шлях соцыялізма» выкарыстоўвае гэта для далейшай папулярызаванні ідэі соцыялістычнага спаборніцтва за поспех у веснавой сяўбе, за ўтрыманне прышывацтва Менскага раёна ў рэспубліцы і далейшы росквіт сельскай гаспадарні раёна.

Савецкая Беларусь павінна выйсці на першае месца ў Саюзе — аб гэтым Кацярына Кульба заявіла камісіі па выпрацоўцы Прыкладнага статута сельскагаспадарчай арцелі і тав. **Сталіну**. Гэта-ж вялікая ідэя правізвае матэрыялы менскай раённай газеты аб тым, як калгаснікі прапрацоўваюць рашэнні з'езда, як рыхтуюцца да сяўбы. Газета змясціла справаздачу т. Кульбы перад сялімі аднавіскоўцамі, надрукавала яе артыкул аб тым, як працаваў гістарычны з'езд калгаснікаў-ударнікаў.

І вось 11 сакавіка чытаем у газеце пастанову бюро Менгаркома КП(б)Б і прэзідыума РВК аб арганізацыі раённага конкурса-спаборніцтва наляводных і гарадских брыгад. У пастанове падрабяз-

на ўказваецца, якую канкрэтную работу брыгады і калгасы павінны прарабіць для таго, каб заваяваць у спаборніцтве прышывацтва, каб атрымаць у гэтым годзе з гектара 18-20 цэнтнераў зерня чых і 200 цэнтнераў бульбы.

Трэба адзначыць аператыўнасць, з якой газета даводзіць пастанову Менгаркома і РВК да калгаснікаў свайго раёна. Праз тры дні пасля апублікавання пастановы — 14 сакавіка — газета ўжо надрукавала афіцыйнае ўключэнні брыгад у спаборніцтва. У гэтым жа нумары надрукавана пісьмо конюха калгаса імя Дзержынскага тав. **Герасімовіча** з прапановай уключыць у спаборніцтва наляводных брыгад таксама і калгасных конюхаў.

У наступных двух нумарах за 18 і 20 сакавіка газета адводзіць многа месца паказу таго, як брыгады і калгасы ўключаюцца ў конкурс-спаборніцтва.

Спынімся падрабязней на гэтых матэрыялах і ўкажам газеце на іх якасць.

Сярод большасці добрых, канкрэтных заматак аб уключэнні ў спаборніцтва брыгадзіраў ёсць замяткі, складзеныя з агульных фраз. Возьмем, напрыклад, зачатку «Разгарнулася спаборніцтва паміж калгасамі і брыгадамі». Што-ж паведамляецца пад гэтым гучным заглаўкам? Аказваецца, у Бараўненім сельсавеце на курсах брыгадзіраў і старшын калгасаў была прапрацавана пастанова Менгаркома КП(б)Б і РВК аб спаборніцтве. Газета паведамляе, што пастанову курсанты сустрэлі з вялікім энтузіязмам і ўключыліся ў спаборніцтва.

Агульна і неканкрэтна замятка старшыні Трастэяненскага сельсавета тав. **Каўшоўіча**, надрукаваная 14 сакавіка. Уся яна складаецца з такіх агульных фраз: «з вялікім задавальненнем мы

сустраля пастапоў гаркома і прэздыума райвыканкома», «зараз-жа намёцілі рад іграцкіх мерапрыемстваў» і т. д.

Соцыялістычнае спаробніцтва патрабуе масавасці. Нельга заключаць спаробніцтва паміж брыгадамі без рашаючага ўдзелу **калгаснікаў гэтых брыгад**. Спаробніцтва трэба праводзіць на аснове **канкрэтных паказальнікаў**, якіх ніх не павінаць агульнымі вымагамі, агульнымі арыентацыямі.

Шчыры аб гэтым, мы ні ў якім разе не сцвярджаем, што ўказаныя недахопы з'яўляюцца **характэрнымі** для газеты «Шлях соцыялізма». Не, трэба адзначыць, што ў большасці матэрыялаў газеты правільна ставіць пытанні спаробніцтва брыгад. У газеце надрукаваны дзесяткі выступленняў брыгадзіраў, старшых калгасаў і сельсоветаў, рэдактароў наспенгазет, конюхаў, у якіх пераважае пра канкрэтных факты, якія ўключаюцца ў спаробніцтва, брыгады і асабліва падрыхтоўку да сяўбы.

Надыходзячая веснавая сяўба пройдзе пад знакам рэалізацыі сталінскага статута калгасага заможнага жыцця. Прыкладны статут сельгасарцелі ставіць і перад газетай рад новых важных пытанняў. І задача газеты ў тым, каб умела спалучыць барацьбу за рэалізацыю статута з усёй сувай пытанняў падрыхтоўкі і правядзення сяўбы.

ВАЛАСЕВІЧ Г. Я. —
рэдактар наспенгазеты
калгаса «Ленінскі шлях»,
Самахвалавіцкага сель-
совета, Менскага рэёна.

ДЗВЕ ПАМЫЛКІ ДУБРОВЕНСКОЙ ГАЗЕТЫ

ЗА СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Дубровеншчына самы адстаючы сель-
пагодчы раён БССР. У мінулым годзе
план ілгызатывае раён выканаў толь-
кі на 84,3 проц.

У гэтым годзе ў ордэнаносцай БССР
не павіна быць адстаючых раёнаў. Ду-
бровеншчына павіна выйсці ў рады пе-
радавых раёнаў. Ліквідаванне адставан-
ня рашаецца большавіцкай бараць-
бай за лёс—асвоўную культуру ў раёне.

Поспех гэтай барацьбы ў асноўным зале-
жыць ад таго, як раённыя арганізацыі
раённая газета здолеюць разгарнуць аб-
вешчаны III усебеларускім з'ездам раё-
сёлкараў паход імя тав. Гікало за лёс.

Раённая газета «За соцыялістычнае
будаўніцтва» гэты паход абвясціла.
Правда, на «раскачку» пачало 12 дзён.
З'езд раёнаў закончыўся 28 люта-
га, а газета «За соцыялістычнае будаў-
ніцтва» толькі 12 сакавіка паведаміла
сваім чытачам, што пачынаецца паход
імя т. Гікало за лёс.

У перадавым, які займае амаль поў-
старонку, газета ўспамінае пра леташ-

якую запізнана сць дзяржава (сёдавы-
настанне п'яна); пераконвае чытачоў,
што барацьба за лён пачынаецца з восе-
сені і цяпер; нарэшце, заклікае напру-
жыць усе сілы на барацьбу за ўдлым
ўраджайнасьцю, за раннюю сяўбу, за тое,
каб зрабіць Дубровеншчыну перадавым
раёнам у рэспубліцы.

Паглядзім-жа, як газета распортуе
паход за лён імя т. Гікало.

У тым-жа нумары за 12 сакавіка га-
зета змяшчае пісьмо брыгадзіраў і кал-
гаснікаў з калгаса «Чырвоная паляўні-
ца», Маршаліўскага сельсовета. Гэты
сельсовет—перадавы па ільну. Тут у мі-
нулым годзе план ільнозагатоўак не толь-
кі выканалі, але і пераўзыхалі. Закон-
нае жаданне чытачоў—даведацца пра
сваю раённую газету, як-жа маршаліў-
скія калгасы дабіліся высокага ўраджаю.

Дарэмна жаданне. Яго не задаволяць
пісьмо з калгаса «Чырвоная паляўні-
ца». У ім не гаворыцца аб вопыце, аб
практычных мерапрыемствах на наступ-
ны год.

«З гэтага года мы будзем строга над-
трымліваць севазвароту і пікідуем
абязлічкі зямлі»

гаворыцца ў адным месцы пісьма.

А чаму-б не пракаваць, які севазварот,
калі і як ён уведзены ў калгасе? Якія аг-
рамерпрыемствы былі праведзены ў кал-
гасе для павышэння ўраджайнасці іль-
ну? Як арганізаваны пастаянныя бры-
гады і як замяцаліся на імі вытворчыя
ўчасткі ў палях севазвароту? Як рас-
стаўлены сілы ў брыгадах? Аб гэтым у
пісьме—ні слова. У ім няма напружас-
ці, паказу, вопыта.

А задача-ж паходу імя т. Гікало як-
раз у тым і заключаецца, каб на аснове
зешмага вопыта барацьбы за лён у пе-
радавых сельсоветах і калгасах падцяг-
нуць адстаючыя калгасы, перавесці гэ-
ты вопыт у практычную работу па па-
рыхтоўцы і правядзенню сяўбы па ўсіх
калгасах і сельсоветах раёна. А гэтай пе-
радачай вопыта няма ні ў нумары газеты
за 12 сакавіка, ні ў астатніх нумарах.

Аб уключэнні ў паход ёсць матэрыялы
ў кожным нумары. 21-га сакавіка матэ-
рыялы паходу займаюць цэлую падагу.
У паход уключаюцца старшыні калгасаў,
брыгадзіры, рэдакцыі падарожных газет.
Але ўсе матэрыялы як даве кроплі вады
кадобны адна да аднаго. У іх гаворыцца

аб тым, што калгасы гатовы да сяўбы,
перабітваюцца, кожны засыпана насення,
апрамантавана інвентару, кожны выве-
лена гною і т. д. Далей ідуць абавяза-
цельствы правесці сяўбу высока якасця,
дабіцца высокага ўраджаю ільну. Розні-
ца толькі ў назвах калгасаў і ў лічбах.

Другой задачай паходу для дубровен-
скай газеты з'яўляецца тымбокае ўскры-
ццё прычын адставання раёна ў цэлым,
асобных сельсоветаў і калгасаў у міну-
лым годзе, практычнае дапамога калга-
сам у знішчэнні гэтых прычын. Тое, што
газета гэтага не робіць, з'яўляецца буй-
нейшым негаспадарчым у распортуванні пахо-
ду імя т. Гікало, негаспадарчым, які газета
павінна ўлічыць і неаркадна выказаць.

Грубейшай палітычнай памылкай Ду-
бровенскай газеты з'яўляецца адсут-
насць якой-бы там ні было работы па
прапагандае сталінскага статута сель-
гасарцелі, па распортуванні прапрацоўкі
гэтага статута па ўсіх калгасах і вёсках
раёна.

24 лютага газета надрукавала даклад
г. Іваўлева на з'ездзе калгаснікаў-удар-
нікаў аб прыкладным статуте, 28 люта-
га надрукавала статут. І гэтым абмежа-
валася. Ні аднаго артыкула аб найваж-
нім значэнні статута, ні аднаго арты-
кула, які-б растлумачваў асновы гэтага
важн-шага палітычнага дакумента, га-
зета не дала.

Да 8 сакавіка газета вусім забылася
пра статут. Толькі 8-га сакавіка яна
змяшчае заўвагу з калгаса «Трудавін»
Баеўскага сельсовета: «Сталінскі статут
—праграма нашых перамог». І ў гэтай
першай заўважцы аб прапрацоўцы стату-
та напісана толькі тое, што.

«З вялікай цікавасцю і ўважліва кал-
гаснікі праводзяць распрацоўку новага
статута сельскагаспадарчай арцелі, пры-
нятага не другім усясоюзным з'ездзе
калгаснікаў-ударнікаў. Распрацоўваю-
чы сталінскі статут, калгаснікі, усе
яны адзіны, заяўляюць, што ў гэтым го-
дзе яшчэ з большай энергіяй будуць
працаваць чэсна і добрасумленна з
тым, каб у 1935 годзе стаць сапраўды
заможнымі і культурнымі калгасніка-
мі».

Але ўжо ў паступных пунарах газета дае разгорнутыя матэрыялы аб ходзе прапрацоўкі статута ў раёне?

Дарэмна спадзяванні. Аднаго абзаца ў прыведзеным вышэй лісьме брыгадзіраў калгаса «Чырвоная палярэжжа», дзе яны абавязваюцца «змагальца за выкананне новага статута», і ў лісьме рэдактара насценнай газеты калгаса «Чырвоныя торы» Аляксандра Якіма, які піша:

«Нашы калгаснікі, прапрацаваўшы новы статут сельскагаспадарчай арцелі, аднагалосна заявілі: «Будзем працаваць яшчэ лепш з тым, каб атрымаць высокі ўраджай і забяспечыць заможнае і культурнае жыццё калгаснікаў. Указанні нашага любімага правадыра і настаяніка таварыша Сталіна «працягнем у жыццё».

Больш аб статуте ні ў гэтым, ні ў наступным пунарах газета не згадвала ні адным словам. Не даведаецца чытач у сваёй раённай газеце, як ідзе прапрацоў-

ка сталінскага статута сельскагаспадарчай арцелі ў калгасах Дубровенскага раёна. Газета маўчыць. Маўчыць злосна, упарта.

А газета-ж абавязана па канкрэтных прыкладах паказаць, які ўдзел прымаюць калгаснікі і калгасніцы ў абмеркаванні статута, якія канкрэтныя прапановы, задаткі ўносяць яны ў прыкладны статут, якія мерапрыемствы намятаюць для рэалізацыі кожнага пункта. Адначасова з гэтым газета абавязана ўскрываць і скажэнні прыкладнага статута, якія сустракаюцца ў асобных калгасах у часе канчатковага прыняцця статута, сёчасова выпраўляць гэтыя скажэнні.

Прапаганда сталінскага статута сельскагаспадарчай арцелі, арганізацыя мас калгаснікаў на рэалізацыю кожнага пункта статута ў кожным калгасе—вось што газета павінна зрабіць асновай сваёй барацьбы за поспехі веснавой сяўбы, зрабіць цэнтральным звыш у сваёй рабоце па разгортванні паходу імля Гітлера.

АБ НОВЫМ СТАТУЦЕ І КАЛГАСНАЙ БРЫГАДЗЕ

КАЛГАСНЫ ЗМАГАР

Пастаянная брыгада — галоўнае звязно калгаснай вытворчасці. Практыка калгаснага будаўніцтва паказала, што лепш ураджаю цалкам залежыць ад работы брыгады, правільнай арганізацыі працы ў ёй.

Найбольшай прадукцыйнасці працы дасягае брыгада, пабудаваная паводле вытворчага прынцыпу, з пастаянным складам людзей, замацаванымі за ёй участкамі ў палях севазвароту, цягавой сілай і інвентаром і ўзброеныя дакама-ным плававым заданнем на ўвесь сельскагаспадарчы год.

Толькі такая брыгада, пры большавіцкіх адносінках да працы і разгортванні сацыялістычнага спароніцтва, можа дасягнуць рэкорднага ўраджаю.

Вось чаму сталінскі статут сельскагаспадарчай арцелі аддае вялікую ўвагу пытанню арганізацыі брыгад у калгасе, ліквідаты абязлічкі ў рабоце. З прыняццем і ўвядзеннем новага статута кожны

калгаснік павінен заяць пастаяннае месца ў калгаснай вытворчасці. Гэта добра ўлічыў дэлегат ўсесаюзнага в'езда калгаснікаў-ударнікаў, перадавы брыгадзір Рэчыцкага раёна Тарас Гарай.

Вярнуўшыся са в'езда ў свой калгас «Савецкая Беларусь», ён адразу-ж узяўся за правядзенне ў жыццё статута сельскагаспадарчай арцелі ў рабоце сваёй брыгады. Брыгада Гарая зараз ужо мае галав веснавой сяўбы, пастаянны склад людзей, замацаваныя за ёй участкі ў палях севазвароту, цягавую сілу, інвентар. Вялікую ўвагу Гарай аддаў расстаноўцы людзей у самой брыгадзе, раздзяліў іх на звонкі. Яго брыгада гатова хоць гэтыя выйсці ў поле. Гарай звярнуўся з просьбай да ўсіх калгасных брыгадзіраў паследаваць яго прыкладу, каб паспяхова правесці сяўбу і заяваць права падпісаць рапарт любіму правадыру таварышу Сталіну.

Бяжымская раённая газета «Калгасны змагар» поўнасю перадрукавала лісьме брыгадзіра Гарая ў пунарах ад 10 сакавіка. Пасля гэтага вышлі тры нумары газеты, у якіх змяшчаны водгукі

брыгадзіраў Бягомльскага раёна на зважэнне Гарая. Аднак, трэба сказаць, што газета вядзе спаборніцтва брыгад вельмі наважліва, не ўваходзячы ў сутнасць справы.

У нумары ад 13 сакавіка газета змяшчае адказ Гарая брыгадзіраў калгаса «Чырвоны баяц». У гэтым пісьме, як і ў раззе іншых матэрыялаў, газета зусім ігнаруе сталінскі статут селькагаспадарчай арцелі. Больш таго: тут наогул няма нават самаго слова **статут**. Газета кабыла, што сваю **практычную работу па падрыхтоўцы да веснавой сяўбы брыгада павінна весці зараз на аснове новага сталінскага статута**, штодзённа праводзячы яго ў жыццё.

Змяняючы пісьмо брыгадзіраў, газета мела наўняву моту: перадаць ім вопыт работы і арганізацыі працы другім брыгадам уцягваючы ў спаборніцтва ўсе калгасныя брыгады раёна. Але, на жаль, вопыт работы брыгад у перадавым калгасе газета і не паказвае.

Як арганізавана праца ў самой брыгадзе, ці замацаван за ёю пастаянны склад людзей, пастаянны вытворчы ўчастак, як гэтыя людзі расставлены, як яны будуць працаваць у часе сяўбы, — аб усё гэтым газета замоўчвае. Яна абмяжоўваецца толькі тым, што паказвае, колькі вывезена плуо, якое становіцца з пасеннем, інвентаром і цягавой сілай. Усё гэта, зразумела, трэба паказаць. Але асноўнае — як у брыгадзе расставлены людзі, як ініцыяваны звыш на час вес-

навай сяўбы, ці ведаюць члены брыгады, якія культуры і дзе яны будуць сеяць, — вось аб гэтым у пісьме няма ні слова.

Гэта не выпадкова. У наступным нумары за 15 сакавіка першая старонка газеты прысвечана надыходзячаму пробнаму выезду ў поле. У перадавым «Праверка баявой гатоўнасці» — перадаючы чарговыя задачы калгасаў, газета зноў ігнаруе новы статут селькагаспадарчай арцелі і гэтым **адрывае** практычную падрыхтоўку да веснавай арганізацыі статута ў жыццё ў кожным калгасе, кожнай брыгадзе.

У перадавым газета закранае пытанні аб пасенні, цягавой сіле, рамонтце інвентару. Але аб людзях, якія павінны ў гэтай праводзіць у жыццё, газета зноў замоўчвае.

«Калгасны змагар» пачаў на сваіх старонках паказваць спаборніцтва калгасных брыгад. Але газета не зразумела, што ажыццявіць асноўную моту спаборніцтва паміж калгасамі брыгадамі і ўнутры брыгад дабіцца ў гэтым годзе іскорднага ўраджаю і пераўдара званне пераможцаў рэспубліка можа толькі на **аснове правядзення ў жыццё сталінскага статута**. Паспех работы брыгады залежыць ад правільнай яе пабудовы і расстаноўкі людзей ўнутры брыгады там, як гэта прадумана новым статутом.

Вось гэтыя асноўныя моманты газеты павінны ўлічыць пры далейшым разгортванні соцыялістычнага спаборніцтва калгасных брыгад.

ВАЖНЕЙШАЯ СПРАВА ФАБРЫЧНА-ЗАВОДСКАГА ДРУКУ

«Узброеныя рашэннямі двух гетарычных зездаў, мы ўступаем у 1935 селькагаспадарчы год»

Мы маем выключныя даныя, каб гэты год зрабіць годам небывалага ўраджаю, каб гэты год зрабіць на ўсім Савецкім Саюзе і ў тым ліку ў Беларусі годам высокай ўраджайнасці, дабіцца для кожнага калгасніка замойнага жыцця і пераважыць ўсе калгасы ў большавіцкіх (З прамовай т. Бенека на III ўсебеларускім з'ездзе рабселькораў).

Гэтыя задачы, паставленыя нашай ле-

нінскай партыяй, ускладаюць вялікія абавязкі не толькі на раённы і нязвысоўтасны і калгасны друк, але і на шматтыражкі і нязвысоўтасны друк нашых традыцыйнаў. Пытанні шэфскай работы, дапамогі ідэяльным калгасам у арганізацыі работы, у расстаноўцы рабочай сілы, у рамонтце інвентару, арганізацыі культурна-выхаваўчай работы — вельмі важныя пытанні работы фабрычна-заводскага друку.

Не менш важнымі з'яўляюцца і пытанні падрыхтоўкі і правядзення веснавой

сяўбы ў прыгарадных гаспадарках. Каапгасы, як і калгасы і саўгасы, павінны працаваць так, каб і для каапгасаў 1935 год з'яўляўся годам пэўнага ўрадка.

Зусім зразумела, што фабрычна-заводскі друк і рабкоры ў гэтай важнейшай рабоце павінны адыграць немалаважную ролю.

Як жа павінны фабрычна-заводскія газеты практычна ажыццяўляюць сваю абавязкі па падрыхтоўцы да вясновай сяўбы?

Трэба прама сказаць, што пельмі дрэнна.

Газета «Кіравец» (завод імя Кірава, Мінск) яшчэ ў пачатку стварэння гэтай года змяшчала замітку «Шэфкует бяздзейнічае». У гэтай заметцы казалі, аб тым, што шэфкует не працуе, ніхто не цікавіцца справамі падшэфных калгасаў, што адказы за шэфства тав. Крывашэў нават не ведае, хто ўваходзіць у шэфкует.

Праз месяц у «Кіравцы» з'яўляецца арганізаваны матэрыял аб падшэфных калгасах.

Рэдакцыя «Кіраўца» зрабіла вялікую справу. Яна арганізавала выезд у калгасы падшэфнага Карышчашанскага сельсавета. Брыгада «Кіраўца» азнаёмілася з становішчам калгасаў, вырыла буйныя падохны ў падрыхтоўцы да вясновай сяўбы і т. д.

Газета ў другі раз пайшла аб тым, што кіраўніцтва шэфкуета, аб тым, што, нарэшце, патраба ўзяцца за дапамогу падшэфным калгасам па сапраўднаму.

Брыгада прыехала на завод, зматэрыяла змешчана. А што зроблена па гэтых матэрыялах? Невядома.

«Кіравец» мясціць. Больш у гэце няма ні слова аб падшэфных калгасах, аб падрыхтоўцы да вясны аб дачынах падшэфным калгасам.

Сур'ёзнейшыя спалы «Кіравцы» аталця ў наветры.

Што датычыць падрыхтоўкі да вясновай сяўбы каапгаса, то ў «Кіраўцы» мы аб гэтым ні слова не знаходзім.

На торфзаводзе «Асінторф» ёсць досыць вялікая прыгарадная гаспадарка, ёсць і малочная ферма. У мінулыя гады прыгарадная гаспадарка Асінторфа стала на адным з апошніх месцаў у рэспубліцы.

Мы прагледзелі камплект газеты «За торф» (орган парткома і торфкома Асінторфа) і ні ў адным нумары не знайшлі нічога аб становішчы падрыхтоўкі да вясновай сяўбы ў прыгараднай гаспадарцы.

Арганізуючы сацыялістычны калгас на лясную падрыхтоўку і сустрачу з'яўдаў саветаў. Над такім ампілажам газеты «Металіст» (завод «Чырвоны металіст» імя Кірава, Віцебск) прысвячае цэлую паласу пытанням работы падшэфных калгасаў.

У апошнім перадавым артыкуле газеты пісала:

«Вялікая рэдакцыя завода за тры дні знаходжання ў падшэфных калгасах «2-я пяцігодка» і «Прагрэс» зрабіла пачатак той работы, якая ў далейшым павінна вясціся сістэматычна».

Але, па жаль, газета забыла прыгаворыць.

На гэтым выезде рэдакцыя супакоіла. Больш яна не займалася падшэфным калгасамі, больш ні слова вы не знайцеце аб падрыхтоўцы да сяўбы.

Як і газета «За торф», газета «Металіст» ні аднаго слова не казала аб прыгараднай гаспадарцы завода, нібы яна не існуе.

Прыведзены вышэй прыклады работы пачасовых фабрычна-заводскіх газет паказваюць, што фабрычна-заводскі друк Беларусі вельмі дрэнна ўключыўся ў справу арганізацыі і намоці падшэфным калгасам у большэўскай падрыхтоўцы і правядзенні вясновай сяўбы. Гэтак і дрэнна арганізаваў барацьбу за пераўтварэнне сяўбы ў прыгарадных гаспадарках.

Многі пачатковыя фабрычныя і заводскія газеты, якія да гэтага часу існуюць у калгасах, у выніку гэтых выездаў з'яўляюцца па старонках фабрычна-заводскіх газет матэрыялы аб тым і іншым калгасе і т. д. Гэта вельмі добра.

Але... Выехала брыгада з калгаса і ўзяла сувязь рэдакцыі з падшэфным калгасам сямілетка. Выезды рабкораў з падшэфных калгасаў патрабуюць практыкаваць не толькі і не столькі для арганізацыі матэрыялаў для газеты, колькі ў першую чаргу для сувязі рабкораў завода з селькарамі падшэфных калгасаў.

Черад брыгадамі рабкораў шматтыражкі. Якія вынаходзяць у калгас, трэба ставіць задачу: дапамагчы калгасу наладзіць работу друку, перанесці ў калгас метаты работы прадыржвання ў барацьбе з ілаш, за якасць работы, па арганізацыі соцнаборніцтва і ўдарицтва. Гэтыя выезды павінны быць больш доўгімі.

Кожнай фабрычна-заводскай шматтыражцы трэба ўстанавіць сувязь з селькорамі ладшэфных калгасаў. мець з імі сістэматычную перапіску Гэта дасць магчымасць сістэматычна амяняць матэрыял на старонках газеты аб стані ладшэфных калгасах, быць у курсе іх работы.

Вельмі каштоўна бучзе прымацаваць

паэценгазеты — паэсііных пэчаў да пэўных брыгад ладшэфных калгасаў і сістэматычна сачыць за іх сувязню

Адной з важнейшых задач усіх фабрычна-заводскіх газет зараз ёсць ладшэфнага калгасам у распрацоўцы сталінскага статута калгаснага — замужнага жыцця. Напмы рабкоры і фабрычна-заводскі друк павінны дэпазіты дасяць гэты статут да кожнага калгаснага днара, да кожнага калгасніка ў паасобіцу.

Газета можа сумесна з шэфкустом арганізаваць выезд у ладшэфны калгас брыгады старых рабочых і рабкораў для прапрацоўкі статута, звязваючы прапрацоўку з практычнымі задачамі падрыхтоўкі і правядзення веснавой сяўбы 1933 года

У САМАГУБСТВЕ ЧАРНАВУСАВАЙ ВІНАВАТА І РАЁННАЯ ГАЗЕТА

7 сакавіка настаўнік бэльскай няпоўнай сярэдняй школы. Крычаўскага раёна. Салаўёў згваліў 15-гадовую вучаніцу гэтай-жа школы Чарнаўскай Вольку. Праз некалькі дзён Чарнаўскава пакончыла жыццё самагубствам.

Калі гэта справа разбіралася на бюро РК КП(б)Б рэдактар крычаўскай раённай газеты «Соцыялістычны шлях» Жураўлёва і намеснік рэдактара т. Гармоцька паспяхліся заверыць, што газета займалася нямаючымі справамі школ, што аб тых агіднасцях, якія былі ў школах, асабліва бэльскага сельсовета, яны сігналізавалі, зрабілі ўсё, што могуць на быць.

Ці так гэта?

Сапраўды, аб рабоце школ у прыкнаснасці аб бэльскай, газета атрымала нямаючым сігналаў. Селькоры пісалі аб тым, што не працуюць комсамольская і піонерская арганізацыі, што ў бэльскай школе не праводзіцца ніякай па-за-школьнай работы з вучнямі, што настаўнікі п'янествуюць і т. д. і т. д.

Вось вучань IV класа «Б» піша яшчэ

у пачатку студзеня аб тым, што «у бэльскай КПСМ не праводзіцца грамадзянска-агледна, не працуюць грамадскія арганізацыі як Асабныхім. «Бязбожнік», «МОНР». Гэты сігнал так і астаўся сігналам у сценах рэдакцыі.

Другі вучань піша аб тым, што

«Нармальныя заняткі 2-й змены бэльскай школы сістэматычна зрываюцца», што настаўнікі, зрываючы заняткі гавораць: «Нам вас нікогда позна затрымліваць». На справе-ж яны адгуквалі рапна і гэтай таму, што часта наладжвалі няправільныя балы.

4 снежня мінулага года вучні і селькоры пішуць аб тым, што ў бэльскай школе

«Піонерработы няма. Піонерработнік Тначова толькі грошы атрымлівае, але нічога не робіць».

А колькі заматак было аб дрэннай рабоце школьнай бібліятэкі, аб збіванні вучняў настаўнікамі!

Як-жа да гэтых сігналаў адносілася крычаўская раённая газета «Соцыялі-

стычны шлях»? На-кажышаму, па-бюра-кратычнам.

У лепшым выпадку гэтыя сігналы да-валіся па некалькі радкоў петытам у ад-зеле «Кароткія сігналы», а ў большасці - пасылаліся ў райана, якое не рэагавала на іх, або рэагавала фармальна.

Так, у канцы лютага рэдакцыя выд-ла ў райана 42 допісы, якія ляжалі без рэагавання. Нават пасля рэйду па пра-верцы рэагавання і пастановы бюро РК КП(б)Б па яго выніках, пасля сама-губства вучаніцы Чарнавусавай Волькі, у райана знойдзена 8 зметак аб дрэнна-пастаўленай выхаваўчай рабоце ў шко-лах Бельскага сельсавета і, асабліва, у Бельскай школе.

А рэдакцыя райгазеты, адаслаўшы гэтыя зметкі ў райана, палічыла сваю місію скончанай. Яе не трывожыць шматлікія сігналы аб Бельскай школе. Яна не паслала свайго работніка пра-верыць, што робіцца ў гэтай школе. На-ват пасля таго, як быў змешчаны сігнал аб тым, што ў Бельскай школе настаў-нікі плянкуюць, наладжваюць банке-ты, на якія запрашаюць вучаніц, рэ-дакцыя не падняла гэта пытанне на прынцыповую вышчыню.

Не глядзячы на шматлікія сігналы селькоры аб тым, што ў многіх шко-лах дрэнна абстаіць справа з выхаван-нем вучняў, што рад настаўнікаў проста разлажылася, плянкуюць, «содмы-стычны шлях» не даў аб школах ні ад-наго перадавога артыкула, ні адной супольнай падборкі, абмежаваліся толькі «кароткімі сігналамі».

Селькоры прадаўжалі пісаць аб агід-насцях у школах, пастойліва патрабую-чы рэагавання. Але рэдакцыя іх допіс-та проста здавала ў архіў.

Але з вучняў піна зметку аб агід-насцях настаўніка Салаўёва (таго сё-мага, што зваліў вучаніцу Чарнавуса-ву), сігналізую аб тым, што ён панапіс-ла доорыя пуні, патрэбныя для школ. Гэта зметка пасылаецца проста ў архіў.

Вучань пад псеўданімам «Селькор» зноў піна, што зрываюцца заняткі 2-й змены Бельскай школы, патрабую рэ-агавання па гэту агідную з'яву. Гэта за-метка пасылаецца ў... архіў з рэ-залюцыяй т. Гармоцкі: «Такая зметка была ўжо паслана ў райана».

Селькоры пішуць аб тым, што загад-чык хаты-чытальні Дзяўбушоў не пра-цуе, што з Бельскай школьнай бібліятэ-кі не выдаюць вучням кнігі — гэтыя зметкі ідуць у архіў з рэзалюцыяй: «Надобнае змяшчалася».

Усё гэта гаворыць аб тым, што работ-нікі крычаўскай раённай газеты страц-лі пачуццё адказнасці за большавіцкае рэагаванне на кожны сігнал селькора, што яны страцілі класавую пільнасць.

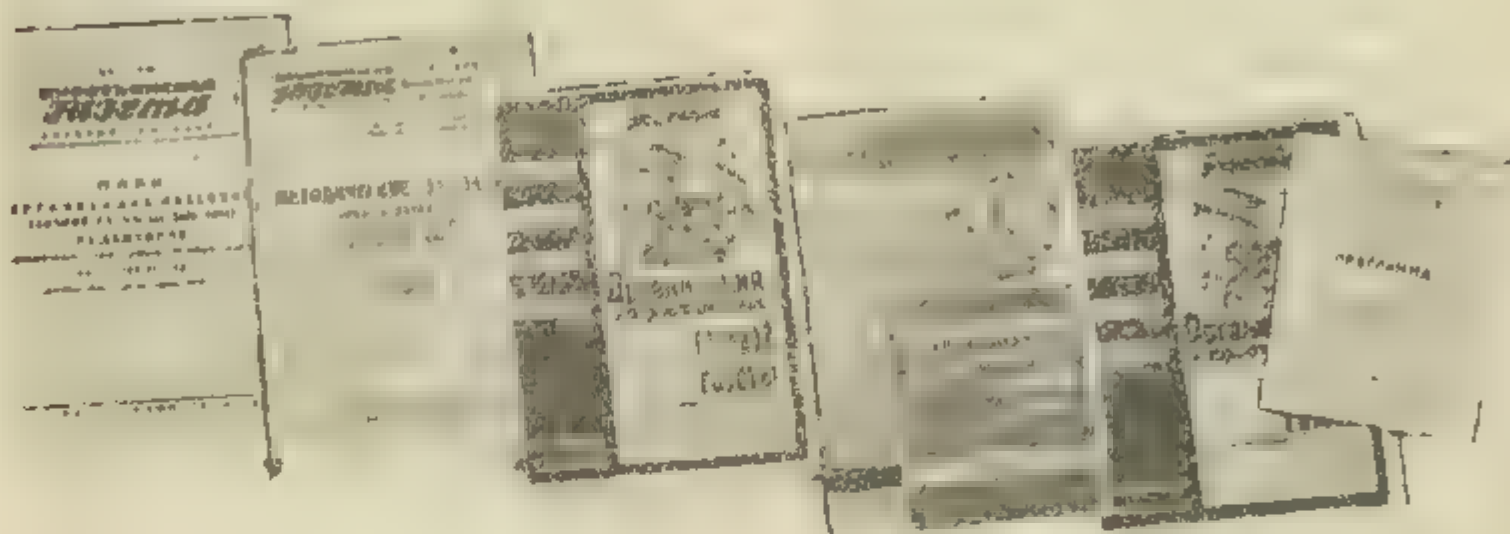
Усё гэта гаворыць аб тым, што ў Крычаве няма работы з допісамі і пісь-мамі працоўных. Рэдакцыя такімі адно-сінамі да пісем і допісаў сама патра-ла зажымішчыкам крытыкі і самакрыты-кі, сама замахвае тыя агіднасці, аб-якіх сігналававалі селькоры, і тым да-памагае стварэнню гнілой абстаноўкі ў Бельскай школе, пры якой матчыны быў пачуваны, дзкі выпадак згвалтвання на-стаўнікам вучаніцы.

Вось чаму вінавата і рэдакцыя кры-чаўскай раённай газеты, якая жэла-вала сігналаў аб гнілой абстаноўцы ў Бельскай і другіх школах, але на гэ-тыя сігналы не рэагавала.

ЗА ГЛЫБОКУЮ І СІСТЭМАТЫЧНУЮ ВУЧОБУ

КАЛГАСНАГА РЭДАКТАРА

ВОПЫТ АРШАНШЧЫНЫ—ВА ЎСЕ РАЁНЫ БССР

Асобныя выданні «Крестьянской газеты» ў дапамогу завочнай вучобе рабоча-сельскараў.

13-га сакавіка пры рэдакцыі аршанскай раённай газеты «Ленінскі прызыў» адбылася раённая канферэнцыя рэдактароў насценгазет — завочнікаў курсаў «Крестьянской газеты». Канферэнцыя была прысвечана першым результатам вучобы, выяўляючы тое, што дала рэдактарам завочная вучоба і якім ведахоты яшчэ ёсць у ёй. На канферэнцыі выступіла каля 15 завочнікаў. Усе яны заявілі аб велізарнай карысці завочнай вучобы, аб палепшэнні работы рэдагуемых ім насценгазет.

Шыкай мы друкуем артыкул рэдактара аршанскай газеты т. **Дамарацкага** аб вопыце арганізацыі ў раёне завочнай вучобы, а таксама выступленні завочнікаў. У Аршанскім раёне вучоба пастаўлена як належыць. Аршанская газета «Ленінскі прызыў» паказала сапраўды прыклад сур'ёзных большавіцкіх адносін да арганізацыі завочнай вучобы сельскараў — капітальнай ініцыятывы «Крестьянской газеты».

Інакш аднеслася да гэтай гажоўчай работы большасць раённых газет БССР.

Зразумела, было-б выправіць, сцвярджаючы, што ўсе астатнія раёны газеты Беларусі зусім не займаюцца завочнай вучобай рэдактароў. Аднак на іх трэба пастаўлена вучоба ў Тураўскім, Дрысенскім, Клімавіцкім, Горацкім, Плесчаніцкім і некаторых іншых раёнах.

Але калі ў памянёных раёнах вучоба пастаўлена больш-менш здавальняюча, то ў астатніх, значна большай, частцы раёнаў завочная вучоба амаль зусім не разгорнута. Яна за гэта кладзецца ў першую чаргу на рэдакцыі раённых газет гэтых раёнаў.

Селькоры Кармянскага раёна зусім не ведаюць пра існаванне завочных курсаў «Крестьянской газеты». Раённая газета «**Калгаснік Кармяншчыны**» нават аб існаванні курсаў не паведавала сельскараў, не гаворачы ўжо аб тым, што яна павінна быць арганізатарам завочнай вучобы ў раёне.

Таксама нічога не ведаюць пра завочную вучобу селькоры Капыльскага, Старабінскага, Старадарожскага, Барысавскага і раду другіх раёнаў. Аб гэтым гавораць дзесяткі тысяч сельскараў, атрымальных рэдакцый газеты «Калгаснік Беларусі».

Вось чаму мы настойліва просім усіх рэдактарам раённых газет выкарыстаць вопыт аршанскай газеты і Аршанскага райкома партыі на арганізацыі завочнай вучобы рэдактароў насценгазет і сельскараў.

Нара ўсім рэдакцыям раённых газет сур'ёзна ўзняцца за глыбокую і сістэматычную вучобу рэдактара калгаснай газеты.

К. ДАМАРАЦІН.

рэдактар газеты «Ленінскі прызыў». (Орша).

ЯК МЫ АРГАНІЗАВАЛІ ВУЧОБУ ЗАВОЧНІКАУ

Вучоба рэдактароў калгасных і брыгадных наццегазет на завочных курсах «Крестыянскай газеты» ў Аршанскім раёне пачалася 25-га студзеня. Першы кансультацыя адбылася 2-га лютага.

Мы паставілі перад сабой заданне: паабраць на завочныя курсы «Крестыянскай газеты» сапраўды лепшых калгаснікаў, рэдактароў і членаў рэдакцый наццегазет, стварыць ім умовы для вучобы.

Утрымаўшы пільна з «Крестыянскай газеты» аб курсах, мы праз парторгаў і старшын калгасаў абвясцілі аб наборе на гэтыя курсы. На працягу двух тыдзень колькасць запісаўшыхся на курсы дасягнула 183 чалавек.

Але склад запісаўшыхся нас не ўвесь вывады не задавальняў. Бо ў іх было праймаў у іх было рэдактароў, пастаўнікаў і вучняў і зусім мала калгаснікаў, занятых на непасрэднай інтэлектуальнай рабоце.

Разам з інструктарамі райкома партыі і парторгамі мы правялі кожнага запісаўшага на курсы. Не дачуецца на курсы 60 чалавек. Замест іх паставілі кандыдатуры з лепшых членаў рэдакцый і сельсораў.

Пасля арганізацыйнага сходу курсаў і абвясцілі рэзультаты камплектавання. Ужо гэта адно мерапрыемства падняло аўтарытэт курсаў і выклікала сур'ёзны адносіны рэдактароў наццегазет да вучобы.

Але нам трэба было стварыць больш адпаведны пералом у адносінах да вучобы калгасных рэдактароў і членаў першых партыйных арганізацый, сельсаведаў і інструктароў райкома. Тут мы дзейнічалі праз райком партыі. Як толькі скончылі камплектаванне і правялі арганізацыйны сход, пачалі аб завочнай вучобе рэдактароў было пастаўлена на бюро райкома партыі. Райком абавязаў інструктара парторгаў, старшын сельсаведаў і старшын калгасаў стварыць усе неабходныя умовы для нармальнай вучобы і склаў персанальную адказнасць за вучобу рэдактароў, за іх яўку на кансультацыі на інструктараў райкома парторгаў.

Усталяваў райком партыі ўсталяваў для правядзення кансультацый. Райком партыі ўсе наватныя, саветы і іншыя арганізацыі ў дні кансультацый 13 і 22 кожнага месяца — не праводзіць ніякіх масавых сходаў, пасяджэнняў і т. д.

Складам за гэты перыяд працы на работай не аднамі нафта на пытанне аб вучобе.

Вывады. Нам трэба было стварыць кансультацыі пры рэдакцыі раённай газеты з той мэтай, каб жац-

НА ЗДЫМКАХ
Уверсе — т. МА
ГЕРАЎ МІХАСЬ
рэдактар наццегазеты калгас
«Працавік», за
вочнік; далей —
ФЕДАР ШУНАЎ
—рэдактар на
ццегазеты калгаса
«Комунар»

Унізе — БА
ЦЮКОУ — рэ
дактар наццегазеты калгаса
«Чырвоныя ўсходны», завочнік.

□ □ □

сультацую на газетных дысцыплінах праводзіў рэдактар раённай газеты. Але што значыць сабраць у раён на кансультацыю 94 чалавекі? Ці-ж кансультант змог-бы правярць і ўлічыць работу кожнага завочніка і аказаць кожнаму патрэбную дапамогу? Гэта фізічна немагчыма было зрабіць. К таму-ж збіраць тры разы ў месяц завочнікаў з усяго раёна ў Оршу значыла-б ніколі не дабіцца поўнай лугі на кансультацыі. І мы рашылі склікаць кансультантаў ў пяці пунктах на зонах дзейнасці дзевяці роў райкома партыі.

Такое вырашэнне пытання 26 месца кансультацыі дало наступныя станоўчыя рэзультаты: колькасць слухачоў на кансультацыі не перавышала 25, азідаўшы да месца кансультацыі скарацілася да 10-12 кілометраў. Райком партыі і райвыкалком абавязалі парторгав старшын сельсоветаў і калгасаў арганізаваць падвозку завочнікаў да месца кансультацыі і вызваляць іх ад якой-бы там ні было работы ў дні кансультацыі.

Не менш сур'ёзнай задачай быў выбар кансультантаў. Мы добра ўлічылі, што якасць кіраўніка кансультацыі, яго падрыхтаванасць вырашае і якасць рэзультатаў завочнікаў. Таму падбору кіраўнікоў кансультацыі мы надавалі вялікае значэнне.

Кансультацыю на газетных дысцыплінах мы даручылі найбольш моцным работнікам рэдакцыі: рэдактару, намесніку рэдактара, загадчыкам партыйным прамысловым і сельскагаспадарчым аддзелаў. Перад кожнай кансультацыяй яны праводзілі нараду кансультантаў, правяраючы іх падрыхтаванасць. На гэтых нарадах кансультанты абменьваюцца думкамі, аб лепшых правяральніках якасць работы завочнікаў, на што трэба звярнуць асаблівую ўвагу. Пасля кожнай кансультацыі кансультанты робяць асправаздачы на вытворчай нарадзе рэдакцыі, дзе ў іх чытаўся кансультацыя, якая была прапрацаваная і ўсваеная слухачамі прайшоўшай тэмы, якія былі найбольш характэрныя выступленні і т. д.

На роднай мове склад кансультантаў падобраны з лепшых выкладчыкаў літаратуры і мовы публічных і навуковых і ўдзельных школ.

Не асталося на-за нашай увагай і памяшканне для правядзення кансульт

тацыі. Гэта на першы погляд як-бы дробнае пытанне. Маж тым-яно-мае ў практыцы вялікае значэнне. Таму мы рашылі кансультацыю праводзіць, як праўда ў памяшканніях школ. Слухачы ў часе кансультацыі сядзяць за партыямі, знаходзяцца ў сапраўднай школьнай абстаноўцы, усе расцранаюцца, адмаюць галаўныя ўборы, не кураць і т. д.

З пачатку вучобы намі праведзены чатыры кансультацыі, пятую замяніў агульнараённая канферэнцыя завочнікаў. Наведваючы кансультацыі характарыстыва наступнымі лічбамі: на першай кансультацыі п 94 чалавек прысутнічала 91, на другой — 92, на трэцяй — 74, на чацвёртай — 16. Некагорае зніжэнне працэнта наведвання апошніх двух кансультацый тлумачыцца тым, што ад нашага раёна аддзілі ў нова-створаныя раёны тры сельсаветы, дзе было 15 завочнікаў. Такім чынам нам удалося дасягнуць амаль прапрантажнага наведвання кансультацый завочнікамі.

Добра-дзе былі спробы сабраць агульнае наведванне кансультацый, але чаму-ці рашуча з'ягаліся. У гэтай справе рэдакцыя многа дапамог райком партыі, які наогул усёй справай завочнікаў і рэдактароў насяценнага ўдзелу выключна вялікую ўвагу.

Вось, напрыклад, у Вясяцкім месце на трэцюю кансультацыю не выявілася Шалашка сельсовета 6 завочнікаў. Рэдакцыя напэўна не пісьмы, патрабавалі даць тлумачэнні прычыны нягукі. Паслалі пісьмо парторгу сельсовета тав. **Заватчану**. Выяснілася, што праўдзены асабных калгасаў не вызвалі завочнікаў ад работы ў дзень кансультацыі. Або вось яшчэ адзін факт. Старшыня калгаса «Вольная Беларусь» **Мішэў** наогул забараніў завочніку т. **Макарашка** наведваць кансультацыю і брыгадзіра загадаў не даваць т. **Макарашка** канік.

Як толькі мы даведваліся пра гэтыя атіднасці, зарав-жа праз райком партыі забіліся прыняцця тэрміновых мер. Парторг тав. **Заватчану** атрымаў партыйнае спавіненне, а старшыня калгаса «Вольная Беларусь» **Мішэў** знят з работы.

Некалімі слоў аб тым, як мы арганізавалі работу завочнікаў ў часе кансультацый. Для кожнай кансультацыі ў

Праводзіў я першую кансультацыю ў
Высоцкай зоне. Насценныя газеты пры-
чэпілі толькі тры заводчыкі. Прышлася
падзяліць слухачоў на тры групы. І
нешалым чалавек у кожнай. Даў ім са-
ташэ зрабіць агляд прынесеных газет.
Яныжэ прычыталі ў групах пачаліся та-
кавыя спрэчкі пры агэнцы тое ці іншая
замечанні, яе стылю, палітычнай заостра-
насці і т. д. А калі пачалі рабіць вус-
ныя атэлы, то літаральна ўсе слухачы

[illegible]

Ды не толькі адна тав. Дзерваея, у
выступу вучобы на курсах, стала лешш
працаваць. Непазнавальна лешш вы-
пускаюць насценгазеты. Цяпер і гт. Бе-

раснёў, Шакуцін, Шульгін, Белін, са-
вучаюць кожны завочнік.

Аб тым, як завочная вучоба да-
памагае рэдактару-завочніку ў рабоце,
гэтым ярка гаворылі завочнікі на сваёй
раёнай канферэнцыі, праведзенай у
Оршы 13 сакавіка.

Узяць хоць-бы тав. **Загарэльскага**. На
пытанне, што дала яму вучоба, ён ад-
казаў так:

Насценная газета «За лямоннае
жыццё» фактычна існуе з ліпеня 1934
года, але работу як належыць разгарну-
ла толькі з студзеня 1935 года, з часу
ёй вучобы на завочных курсах. Да гэ-
тага рэдакцыя планавала дрэзна, газе-
та выходзіла два-тры разы ў месяц. Пі-
салася няграмадна, дзе кранданом, дзе
тарішам. Прачытаеш другую заметку і
не зразумееш, аб чым у ёй гаворыцца.
Часта выгляду не мела газета, замет-
кі былі без адрасіроўкі. Аб плане
работы рэдакцыі ўспаміну не было.
Проста сорамна дара: ўспомніць. Іншыя
справы ў нас зараз. У мяне ёсць план
работы рэдакцыі, расклад выхаду газе-
ты, канкрэтныя планы чарговых нумароў,
а ў рэдакцыі ўсё і сярод членаў
рэдакцыі. Кожны з нас аткавае і
дае ўклад, і ўсё ўжо мае белы
і сельскараў.

У нас завочнік **Захараў** Арсень так
ацэньвае значэнне для яго вучобы:

На першай кансультацыі слухачы
знаюць, што заглавак у маёй газеце
будуць толькі заметкі перабарчыва на-
шым, а ўся газета аформлена надзвычай
дрэзна. Пры выпуску чаровага нумара
я ўсё гэта ўлічыў і выправіў. Цяпер
выпускаем насценную газету па плане, праз
кожныя чатыры дні.

На раёнай канферэнцыі завочнік
дазначыў высокую якасць вучобных за-
даванняў «Крестыянскай газеты».

У пачатку вучобы мы мелі сярод
завочнікаў толькі 35 процантаў рэдактароў
насценнага. Цяпер усе завочнікі за-
планаваныя выключэннямі выбраны рэ-
дактарамі. Гэта ярка гаворыць аб росце
гаварышчэ за час вучобы на завочных
курсах.

Ён нямае завочнікаў, якія ўжо ця-
пер могуць справіцца з работай у раён-
най газеце. Пасля скасавання вучобы мы
і бяром нашых лепшых завочнікаў на
работу ў рэдакцыю «Ленінскага прызы-
ва». Тав. **Шчэрбава** Сямёна — рэдакта-

ра насценнага калгаса «ХВІ парт-
іезд» бяром у якасці намесніка загадчы-
ка сельгассектара, двух таварышоў ба-
ром інструктараў.

Але сёння ніяк нельга прайсці міма
раду недахопаў у вучобе. Галоўным не-
дахопам з'яўляецца слабае ўсваенне ву-
чобных задаванняў па беларускай мове.
Калі па газетных дысцыплінах коль-
касць непаспяваючых дасягае толькі 15
%, то па беларускай мове колькасць
слаба ўсвоіўшых вучобны матэрыял пе-
равышае 32 чалавекі.

Каб палепшыць якасць усваення ву-
чобнага матэрыялу па беларускай мове,
мы зараз дабавілі адну кансультацыю
спецыяльна па беларускай мове.

У заключэнне неабходна яшчэ раз на-
гадаць галоўнае, што заахвочвае по-
спех завочнай вучобы ў нашым раёне.
Гэта і ёсць вялікая ўвага партыйнай
арганізацыі спрыяе выхавання і падрых-
тоўкі большавіцкіх кадраў іспраўнаму
навіскаму друку.

І першая для вучобы і на гэты час
лічым партыі акружаў завочнікаў вы-
ключнай увагай. Райком партыі і рай-
выканком са сваіх сродкаў выдзелілі
вышні 2 тысяч руб. на завочную вучобу.
Вялікую ўвагу аддаюць завочнікам ін-
структары райкома партыі. Узяць хоць-
бы тт. **Кегелеса і Здановіча**, якія пры-
сутнічаюць амаль па ўсіх кансульта-
цыях, цікавяцца тым, як кожны завоч-
нік вучыцца, хто з завочнікаў не з'яў-
ляецца, правяраюць прычыны няўдзя.

Можна прывесці не адзін факт, як
гаворыць аб вялікай увазе да вучобы
завочнікаў з боку партыйных арганіза-
цый. Трэба адзначыць парторга Ду-
броўскага сельсавета тав. **Якубоўскага**
Кірыла. Тав. **Якубоўскі** сістэматычна
працаваў з кожным завочнікам, як ён пра-
цаваў вучобны матэрыял па зада-
ваў, як працуе насценная газета, якую ра-
давае завочнік, дапамагае завочніку, дае
практычныя парады па тых ці іншых
пытаннях масавай работы.

Такая ўвага з боку ўсёй партыйнай
арганізацыі раёна і з'явілася зарукай
наспяховага правядзення вучобы.

Не пазней 15-га красавіка — пачат-
ку налявых работ — прапрацоўка ўсяго
вучобнага матэрыялу будзе закончана.

С. ШЧАРБАКОУ

рэдактар насяценгазеты калгаса «16-ты парт'саль».

Што я атрымаў за два месяцы вучобы

З першых-жа дзяў вучобы я адчуў, што курсы «Крестьянской газеты» дадуць мне імёна тое, што вельмі патрэбна мне, як рэдактару насяценгазеты. — ведаў, як арганізаваць работу рэдакцыі і выпуск насяценгазеты. Адразу мы адтулі тую сур'ёзную і ўвагу, з якой адносіліся да нас. За сямі гады раённая газета і раённы партый.

Я працую рэдактарам насяценгазеты «Ударнік калгаснага поля» з 1933 года. І раней наша насяценгазета была не на дрэнным рахунку ў раёне. Але калі цяпер я ўспамінаю, як мы працавалі раней і параўноўваю з тым, як працуе насяценгазета працягваючы, то мне становіцца ясным, што працавалі мы раней дрэнна.

Да курсаў я нават не ведаў, што рэдакцыя павінна працаваць па плане. На курсах я не толькі даведаўся пра гэта, але і навучыўся складаць план. Цяпер наша рэдакцыя мае план масавай работы на два месяцы. Мы таксама складаем канкрэтны план на кожны нумар насяценгазеты за некалькі дзён да яго выхаду. План вельмі дапамагае ў рабоце. Мы даем кожнаму члену рэдакцыі заданне, вызначаем, які матэрыял, аб чым, у які нумар павінен быць арганізаван.

Або вось скажу аб рэдакцыі. Чув я і раней, што насяценгазета павінна арганізавана рэдакцыя селькоў. Але як праводзіць рэдакцыя — гэтага не ведаў. У заданні-ж курсаў «Крестьянской газеты» ўсё напамінае было растлумачана. Прапрацаваў я гэта заданне разам з усімі селькоўмі нашага калгаса. Добра мы ўсё заламяталі і нядаўна правялі ўжо рэдакцыю па правярцы падрыхтаванасці калгаса да сяўбы.

Раней у нас у калгасе ўсе лічылі, што кожны селькор павінен мець пэўны псеўданім. Без псеўданіма, думалі, і записка не записка. І стракацця тады насяценгазеты ўсім «ведаючымі», «працадзіммі», «вокамі», «шпількамі». За псеўданімамі не відаць было жывых людзей, удзельнікаў насяценгазеты. Прынёс я на першую кансультацыю адзін з нумароў нашага «Ударніка калгаснага поля». Паглядзелі таварышы на газету і ўказалі

мне на тое, што ў газеце запатрабавана многа псеўданімаў. І тут-жа па заданню мы прапрацавалі раздзел аб тым, чаму менш патрэбна ў насяценгазеце псеўданімаў.

Указвалі мне на кансультацыі і на спільную мову асобных замітак, а з матэрыялаў курсаў мы даведаліся, што мена насяценгазеты павінна быць самай зразумелай, каб замітку маглі лёгка прачытаць кожны калгаснік і калгасніца.

Цяпер мы больш працую над мовай кожнай заміткі, імкнемся падаць замітку як можна жывей, ярчэй, цікавей. Сталі змяшчаць у насяценгазеце вершы, частушкі, невялікія фельетоны.

Заняткі на завочных курсах прывучылі мяне працаваць над сабой. Цяпер, калі толькі маю вольную гадзінку, саджуся за кніжку, за газеты і журналы. З газет выпісваю «Звязду» і «Ленінскі прызыў», выпісваю журналы — «Рабкресткор» і «Вокруг света». Пачаў чытаць мастацкую літаратуру. З пачатку заняткаў на курсах прачытаў «Поднятую долину», «Дрытву», «Спалох на затоках» і «Железный поток».

Вельмі і вельмі дзякую «Крестьянской газете» і раённай газеце «Ленінскі прызыў» за добрую арганізацыю завочнай вучобы рэдактароў калгасных насяценгазет.

А. БЕЛКІН

рэдактар насценгазеты калгаса «Х і год советаў»

ПЕРАДАВЫ КАЛГАС БУДЗЕ МЕЦЬ ЛЕПШУЮ У РАЁНЕ НАСЦЕНГАЗЕТУ

Намятаю, гэта было ў пачатку студзеня. Прыязджаў да нас у калгас тав. **Даміацкі** — рэдактар «Ленінскага прымыка». Наглядзеў нашы насценгазеты, гутарыў з членамі рэдкалегіі. Мне сказаў, што зачынае мяне на звычайныя курсы рэдактароў насценгазет.

І ў калгасе класіфікую працу. Апрача молаты і кавалца мала што ведаў. І вочна ад гэтых адно і тых пачатковых з'яўленняў Якаўлевічы на кансультацыю заходзілі і прынеслі з сабой апошні нумар насценгазеты.

Ну, думаю, курсы змы курсы, трэба ісці. Зняў я са сцяны насценгазету і пашоў у Якаўлевічы. Трэба сказаць, насценгазета тады была ў нас слабая. А той нумар, як на зло, вісеў на сцяне з паўгода.

Кансультацыя пачалася з прагляду прынесеных намі насценгазет. Дайшла чарга і да мяне. Разгарнуў я сваю насценгазету, а ўсе як зарагочуць: што гэта, кажучы, у цябе з насценгазетаю? У якім перамяце яна была?

Пачаў мяне прадстаўнік раённай газеты распякаць. Многа сораму прыняў я тады на сябе за той нумар насценгазеты. **Але многаму і навучыўся.** Давёдаўся я, што ад насценгазеты карысць тады, калі яна часта выходзіць, калі хутка адгукаецца на розныя падзеі ў калгасе.

Таксама гаварылі на першай кансультацыі аб тым, што трэба дабівацца разглядавання на кожную замку, змешчаную ў насценгазеце.

Далі нам першае заданне па вучобе і размыслилі мы на хатах.

Я адтуў, што гэтыя курсы — справа сур'ёзная, што калі буду добрасумленна працаваць над заданнямі, то многаму навучуся.

Так я і зрабіў. Уважліва прапрацоўваю кожнае заданне і ўсе атрыманыя ўказанні і парады імкнуўся перавесці ў практыку работы нашай насценгазеты.

Аачу сказаць аб заданніх «Крестыянскай газеты». Яны вельмі добрыя, у іх проста і аразумела раскажана аб тым, як трэба працаваць рэдкалегіі, якой павінна быць калгасная насценгазета.

Заданні я прапрацоўваю не адзіна. Да мяне збіраюцца ўсе члены рэдкалегіі селькоры калгаса, і мы працуем над заданнямі разам. Можна сказаць, што ў нас у калгасе працуе сваясаблівы наставны селькоравы семінар.

Наш калгас стаіць на першым месцы ў раёне па ўраджайнасці і па даходах сельгасу. Аб нашым калгасе ведаюць не толькі ў Аршаншчыне, але і ў суседніх раёнах. Вось мы, селькоры і рэдакцыя: перадавы ў раёне калгас павінен мець лепшую ў раёне насценгазету. І ўжо шмат зрабілі, каб выканаць гэта сваё абавязацельства.

Выпрацавалі план работы рэдкалегіі. Складваем план на кожны нумар. Уцягнулі ў работу ўсіх членаў рэдкалегіі. Кожны мае пэўную нагрузку: адзін прымацоўвае на канюшы і сочыць, як даглядаюць коні, другі — да малочна-таварнай формы і т. д. Усе члены рэдкалегіі пачалі асцяліва працаваць. Насценгазета выходзіць рэгулярна раз у пяцідзёнку.

Па падрыхтоўцы да сяўбы наш калгас ідзе ўперадзе ў раёне. Але гэта нас селькорав, не супакоіла. Нядаўна мы правялі рэйд селькораў па правярцы падрыхтаванасці да сяўбы. Гэта быў першы селькоравы рэйд у нашым калгасе. Характэрны факт. Калі рапцюю ў рэйд вышлі толькі некалькі селькораў, то над паўднем да нас далучыліся дзесяткі калгаснікаў і к позняму вечару мы разам з калгаснікамі правярылі ўсё, што датычыць пасёўнай: насенне, інвентар, зброю, калёсы, ковей, адным словам — усё да самых дробязей.

І знайшлі ўсё-ж такі недахопы, хоць і нязначныя, але ўсё-ж недахопы. А мы хочам, каб ні аднаго недахопу ў падрыхтоўцы да сяўбы наш калгас не меў.

Вось, напрыклад, выявілі, што ў калёсах стулкі і загвалткі падальшты не зусім ідала. На жалюшні ўбачылі, што жарысты стаялі два дні нячышчаныя. А ўсім гэтым мы напісалі ў насценгазете і адразу-ж недахопы былі выправлены.

Насценгазетай зацікавіліся ўсе каласнікі і калгасніцы. Выхад чарговага нумара — гэта пэрая падзея ў калгасе. Цяпер нам сталі больш 15 калгаснікаў. Мы даручылі кожнаму члену рэдкалету гаварыць селькорам насценгазеты. Там мыны растлумачваюць калгаснікам задачы насценгазеты, і справа ённе наперад.

Раней ні адна калгасніца не пісала ў нашу насценгазету. Цяпер мы ўжо маем шматлікіх жыхароў калгасніц пашых агітуйных селькорак. Гэта Акуліна **Сцепаненкава**, Параска **Белкіна**. Іх прыцягну-

ла да ўдзелу ў насценгазете член рэдкалеті калгасніца **Ахрэмава Мар'я**.

Рэагавалі на заветкі цяпер у нас настаўлена вельмі добра. Кожны нумар насценгазеты разглядаецца на спецыяльным пасяджэнні праўлення калгаса. І такая цікавасць усіх узятая, што на праўленне, на якім разглядаюцца заветкі насценгазеты, збіраецца столькі калгаснікаў, што на сход.

На курсах я даведаўся, як робяцца светавыя газеты, і мы напісалі ўжо калгаснікам дзве светавыя газеты.

Вучоба на курсах яшчэ не закончылася, але і цяпер я адчуваю, што навука і многаму. Усе сілы прыкладу на тое, каб да канца вучобы набыць яшчэ больш ведаў, каб зрабіць нашу насценгазету лепшай у раёне.

МІХ. БЕРАСНЕУ

Селькоры насценгазеты і селькоры насценгазеты

НЕ ПАЗНАЦЬ ЦЯПЕР НАШАЙ НАСЦЕНГАЗЕТЫ

Надавалі працаваць у рэдкалеті насценгазеты ў мяне і раней было вялікае, але з чаго пачаць работу, як выпускаць юбрую аператыўную газету — не ведаў. Калі парторг гаварыў мне, што трэба выпускаць насценгазету, я пачынаў збіраць матэрыял, прасіў калгаснікаў напісаць.

Але рэзультат гэтага часта быў вельмі малы. Тады я садзіўся за стол і пачынаў адзіл пісаць ўсе заветкі. Сяк-так запісваў нумар. Зразумела, такая насценгазета не магла быць ні аператыўнай, ні цікавай. Нават у часе гарачых палітых работ выходзіла яна рэдка і не асветляла важнейшых галін работы калгаса.

Так, мусіць, я доўга яшчэ працаваў, каб не дапамагі завочныя курсы

Крестыянскай газеты». Я ўжо прапрацаваў тры заданні і кожнае з іх мяне многаму навучыла. Я навучыўся, як трэба ўцягваць калгаснікаў у работу насценгазеты, і цяпер у насценгазету пішуць больш 15 калгаснікаў.

На курсах я навучыўся праводзіць рэйды селькорам. Нядаўна мы правялі

рэйд-праверку падрыхтаванасці калгаснікаў сябам. Рэзультаты рэйда змясцілі ў насценгазете і абмеркавалі на сходзе калгаснікаў.

Складаў план работы рэдкалеті на сакавік. У плане мы прадугледзілі правесці нараду старыкоў-вспытнікаў і ішпектароў па якасці.

Курсы навучылі мяне і тэхнічнаму афармленню насценгазеты. Цяпер я ведаю, як трэба выпраўляць селькорамскую заветку, каб была яна праматная, палітычна вострая і жывая. Завёў у насценгазете карыкатуры, малюнкi.

Не пазнаць цяпер нашай насценгазеты, з усіх бакоў стала яна лепшай, чым была раней. Падняўся і аўтарытэт асирод калгаснікаў, бо калгаснікі бачаць, што насценгазета дапамагае выпраўляць недахопы.

З нашага калгаса на завочных курсах апрача мяне вучацца яшчэ два рэдактары брыгадных насценгазет. Кансультацыі наведваем усе трое акуратна. Заданні прапрацоўваем разам з усімі членамі рэдкалеті і селькорамі калгаса.

Пра пісьмы, што трапілі у архіу

Заходзім у адзед пісем і бюро рас-
судваіня раённай газеты «Калгаснік
Капыльшчыны». За адным сталом ма-
шыністка друкуе матэрыялы для газеты,
за другім яна-ж рэгіструе атрыманыя
селькораскія допісы. Тут-жа ў пакоі
станць спецыяльная шафа з архівам раб-
селькораскіх пісем і картатэкай.

Цікавімся, як пастаўлена ў рэдакцыі
праца з пісьмамі працоўных.

— Кожнаму работніку я растлумачыў
яго абавязкі — заяўляе рэдактар газеты
тав. Слабодчанка. — Асабліва звярнуў
увагу на выкарыстанне кожнага пісьма
селькора і калгасніка. Раз у месяц сам
праглядаю заметкі, якія накіроўваюць
работнікам у архіў.

І раптам такая нечаканасць. З архі-
ва за студзень і люты месяцы дасталі
некалькі дзесяткаў нявыкарыстаных
селькораскіх заmetaк з падпісамі: «ар-
хіў», «факты малаважныя», «без подпі-
са». Здаёмся са зместам гэтых заме-
так і знаходзім важнейшыя сігналы аб
цвярджальнай рабоце ў асобных калгасах, аб
шкодніцкай дзейнасці класавых ворага.

По бюджэту перапісваюць усе пісьмы,
якія былі дастаны з архіва. Прыкладзем
толькі паасобныя з іх. Бярэм пісьмо сель-
кора з калгаса «Чырвоны камень». Ён
просіць рэдакцыю звярнуць увагу на тое,
што Каліда Црапор і Вядзёрка Сёмка,
нядаўна ўступішыя ў калгас, не агуа-
мадзілі насенне і фураж. Праўленне кал-
гаса, у якім ёсць сваямі Каліда і Вя-
дзёрка, мер не прымае, а гэта выклікае
незадавальненне ў многіх калгаснікаў.
Гэта пісьмо накіроўваецца ў архіў з
падпісам «факты мелачныя».

Дастаем другое пісьмо. Селькор з кал-
гаса «Чырвоны жалінавец» піша: калгас
кантрактаваў гарочную, канусту і пня-
ху, а здаў толькі кантрактаную кан-
усту. Дагавор на кантрактацыі няпэ-
ўна не выканаў. Старшыня калгаса
Рудзень Іван і яго намеснік Галушка Іг-
нат напіліся і збілі калгасніка Корзана
Міхася Якубава, ад чаго ён аглух і ўжо

больш за месяц не можа выйсці на ра-
боту. Рудзень і Галушка ноччу ўварвалі-
ся ў хату аднаго калгасніка, звязалі яго,
а сямя «арыштавалі». І толькі пачы-
нартіўнік калгаса іх суняў.

«Просім рэдакцыю, — піша селькор,
— высветліць усю гэту справу праз
судныя органы і винаватых прыцяг-
нуць да адказнасці, бо ўсе калгасні-
кі баяцца гэтых зладзей-дзлігаў і
яны запужаны».

Чырвонаармеец «К» таксама наведва-
ла рэдакцыю, што член праўлення кал-
гаса «Чырвоны жалінавец» Галушка Іг-
нат, той самы, што збіваў калгаснікаў
за іх сацыялістычную маёмасць і пры-
свойвае калгасныя грошы.

І ўсё гэта адказны работнік рэдакцыі
Пратасевіч, якому даручана размяркоў-
ваць паступаючыя ў рэдакцыю пісьмы
на сектарах і накіроўваць на расследван-
не, падпісчы «добразю» і накіраваў пісь-
мы ў архіў.

«У калгасе «Май», — пішуць чырво-
наармейцы «Калгаснік Капыльшчыны»,
— сістэматычна раскрадваюць свіначы-
нак, гусей і т. д. Гэта робяць раскулача-
ныя браты Станіслаўчык Павел і Іван.
Кулакі гэтыя жывуць на хутары ў калга-
се «Хвала рэвалюцыі». Аб гэтым калгас-
нікі наведзілі міліцыю, але і да гэтага
часу не прыняты меры».

Чырвонаармейцы былі ўзвешаны, што
кулакам арудваць у калгасе ўжо больш
но прыдзецца. Але рэдакцыя накіравала
пісьмо ў архіў — «рэагавала» што на-
зывается.

Селькор Касінскі Язеп напісаў аб
шкодніцтве ў старакапыльскай школе,
дзе дырэктар Саўчанка згнаў буды, а ў
выніку няма гарачых снеданняў. Насцен-
ная газета ў школе не выходзіць ужо
больш поўгода. Факты Пратасевічу нібы
спадобаліся, ён нават быў схілоў змяс-
ціць гэту заметку ў газеце. Але.. рап-
там яго настрой змяніўся, на пісьме кла-
дзецца резолюцыя: «Архіў, заметка без
подпіса».

Аўтар жа заветкі паведаміў рэдакцыі не толькі сваё прозвішча і імя, але і падрабязны адрас. Ён толькі прасіў не падпісваць прозвішча, а напісаць псеўданім «Вучань».

Такіх заметак за студзень і люты аказалася ў архіве шмат. Мы прагледзелі іх толькі 25, і ўсё яны сігналізавалі аб дрэнным ходзе важнейшых гаспадарча-палітычных кампаній, аб раскраванні сацыялістычнай маёмасці, аб пераходзіх дзеяннях кулацкіх элементаў.

Дзе прычыны такіх няўважлівых і чыноўніцка-бюракратычных адносін да пісем селькораў і калгаснікаў у рэдакцыі «Калгасніка Капыльчыцы»?

Пратасевіч, які вядзе аддзел пісем, — малады работнік, комсамалец. Ём нішто не кіруе. Ён усё робіць так, як сам разумее. Рэдактар вельмі рэдка цікавіцца пісамі, рэдка праглядае пашку архіва. Ён свадзяецца на сваіх работнікаў. Пратасевіч расказвае:

— Усю заметку я не чытаю, а толькі першыя два-тры радкі. Ведаючы добрыя і дрэнныя селькораў, я бачу, хто хлусіць, а хто праўду піша. Вось быў я ў адным калгасе, азнаёміўся там з яго работай і напісаў у газету, як прыкладна вядуць гаспадарку. Праз тыдзень-два селькор з калгаса паведамляе аб дрэнных адносінах да работы асобных калгаснікаў, аб трыдах у рабоце. Я і жакіроўваю гэта ў архіў, бо я ведаю, што ён хлусіць, а-ж сам быў у гэтым калгасе.

ПА ВІНЕ „КАЛГАСНАЙ ПРАЎДЫ“ Я ТРАЧУ АЎТАРЫТЭТ СЕЛЬКОРА

Увосень 1934 года я напісаў карэспандэнцыю ў сваю раённую газету «Калгасная праўда». У сваім пісьме я расказаў пра зрыўніцкаў апрацоўшчы, якіх напісаў пра калгасніцу Вячэрскую Ніну, якая зрывала здзелачыню на імпампартным туніку.

З пільгім спачненнем з'явілася мая заметка ў раёнай газеце. З лёгкай рукі літаратурыста работніка лепецкай газеты павяшчана яной калгасніца Вячэрская Ніна ператварэцца ў «брыгадзіра». А ў выніку мне сталі задаваць пытанні:

Вось як разумее Пратасевіч работу з пісьмамі селькораў.

Пісьмамі ў рэдакцыі ведае і Пратасевіч, і толькі што вылучаны на работу ў рэдакцыі селькор Бахта, і малывіетка Усё патроху, а фактычна ніхто.

Пасля ўсяго гэтага зусім зразумела, чаму кладуцца ў архіў дзесяткі селькорскіх пісем, чаму так блэдуць, пачыноўніцку адносяцца да іх.

У раёне, асабліва за апошнія месяцы, завяшала работа з селькорамі. Нізкая газеты не выходзяць у радзе перадавых калгасаў, бо ніякага кіраўніцтва з боку рэдакцыі няма. А калі селькоры ў сваіх неатлікіх допісах сігналізавалі аб дрэнным становішчы паштовай друку і работы з селькорамі, гэтыя сігналы траплялі ў архіў.

Ні можна пасля ўсяго гэтага верыць рэдактару Слабодчанка, што ён правярае работу кожнага работніка, што ён дае кожнаму напрамак, інструкцыю, вучыць, як працаваць. Факты, прыведзеныя намі, гавораць аб адваротным.

Так працаваць нельга. Трэба забяспечыць самыя чутлівыя, уважлівыя адносіны да кожнай селькорскай заветкі, кожнага пісьма калгасніка, максімальна скарыстоўваць у газеце гэтыя пісьмы, забяспечыць большэвіцкае рэагаванне на кожную заветку, кожнае пісьмо, паступіўшае ў рэдакцыю. А для гэтага трэба змяніць сістэму работы ў рэдакцыі. За работу з пісьмамі павінен адказваць сам рэдактар, або яго памочнік. Р. Сімховіч.

гэта: два тыдні таму назад. І ў дзень
в'яўлення заметкі ў раённай газеце наш
калгао ўжо меў значныя поспехі ў ра-
хаванні інвентару. Нічога дзіўнага, што,

прачытаўшы заметку, калгаснікі, пачалі
абшэнаваць мяне ў падобрасуд-
ных адносінах да сельгасарбскай работы,
у хлусні.

Масціцкі Дзяніс.

АД РЕДАКЦЫІ: Нядбайная праўка, запам'яванне рабсельгасарбскіх заметак па
некалькі тыдняў, а то і больш, маюць месца не толькі ў лепельскай газеце. Ба-
чаму факты, указаныя ў пісьме сельгасарбскага МАСЦІЦКАГА, заслугоўваюць сур'ёзнай
увагі ўсіх раённых і фабрычна-заводскіх газет БССР.

Ні ў якім разе нельга дапускаць запам'явання рабсельгасарбскіх пісьм. Своеча-
совае змяшчэнне сельгасарбскай заметкі ўзнімае не дзейнасць. Заметка, праляжаў-
шая 2—3 тыдні ў рэдакцыі траціць сваю вартасць. Змяшчэнне ўстарэлай заметкі
знямае аўтарытэт самой газеты, падрывае аўтарытэт аўтара заметкі, бо зусім зра-
зумела, што факты і лічбы, прывадзімыя сельгасарбам, бесспрэчна правільныя два-
тры тыдні назад, могуць не адпавядаць фактычнаму становішчу ў момант апублі-
кавання.

Гэта трэба ўлічыць рэдакцыям газет і забяспечыць своечасовае і дзейснае рэаг-
ванне на кожнае рабсельгасарбскае пісьмо.

А Б ПАДБОРЦЫ У ГАЗЕЦЕ?

Пытанне аб падборцы ў газеце, узнятае тав. ГАРТ, вельмі важнае. Ці па-
трэбна падборка наогул? Якое месца павінна яна займаць у газеце? Як пабу-
даваць кожны нумар газеты, каб зрабіць яго найбольш баявым, аперацыйным, дзей-
сным, найбольш даходчывым да чытача? Гэтыя пытанні хвалюць многіх рэдакта-
роў і другіх работнікаў нашых газет. Вось чаму мы ставім на абмеркаванне ра-
ботнікаў большэвіцкага друку БССР пытанне аб падборцы ў газеце. Рэдакцыя
просіць рэдактароў і ўсіх работнікаў раённых, фабрычна-заводскіх, транспарт-
ных, саўгасных газет выказацца на старонках журналу па гэтай пытанню.

Наглядзіце нашы раённыя газеты,
яны амаль поўнасю будуюцца на пад-
борках.

Вось селіненская раённая газета «Ко-
мунар». Нумар ад 21 сакавіка складаец-
ца з двух палос і амаль поўнасю з
падборака — аб пробным выхадзе ў поле,
аб падрыхтоўцы каня, аб становішчы
жывёлагадоўчых ферм. Таматыку некаль-
кі пашырае аддзел «Баротыя сігналы».

Крычаўская газета «Соцыялістычны
шлях» таксама будуюцца на падборках.
Вось нумар ад 17 сакавіка: на першай
старонцы падборка аб школе, на другой
— аб культуры ў калгасах. У нумары ад
20 сакавіка ўся другая паласа занята
падборкай аб чыгуначным транспарце.

«Нагаснік Старобіншчыны» амаль усю
чацвёртую паласу нумара ад 16 сакавіка
завяў падборцы аб распаўсюджванні друку.

Зразумела, пытанні, узнятыя ў пад-
борках гэтымі газетамі, безумоўна важ-
ныя. Яны накіраваны на ажыццяўленне
баявых задач, пастаўленых партыяй і
ўрадам. Аднак, ці неабходна даваць гэ-
тыя матэрыялы абавязкова ў выглядзе
падборака?

Рэдактар любой раённай газеты налі-
чыць дзесяткі важнейшых тэм, якія про-
сяцца на старонкі газеты. Мы ведаем, як
большай часткай робяцца падборкі: ат-
рымала рэдакцыя заметку — яе адклад-
ваюць, пакуль на гэту-ж тэму не пая-
віцца яшчэ 3-4-5 заметак, каб аб'яднаць
іх у падборку.

А чаму-б нашым раённым газетам не
ўзнімаць за пашырэнне тэматыкі кожнага
нумара? Чаму-б пытанні аб выкаванні
фінансаванага плана, аб падвозцы матэ-
рыялу для дарожнага будаўніцтва, аб
жывёлагадоўчай ферме, аб падрыхтоўцы
сельгасгаспадарчага інвентару і інш. не
давалі газетным баявым, аперацый-
ным заметкам? І хатэрал не ўстарэ-
лы, і газета шырай разгарнула-б фронт
барацьбы за ажыццяўленне чарговых
гаспадарча-налітых задач.

Узнімаючы пытанне аб падборках, мы
лі ў якім разе не прапануем наогул ад-
маўляцца ад усіх падборака. Але ці не
скараціць іх колькасць у газеце?

ГАРТ.

(работнік газеты «Звязда»).

СПРАВА СЕЛЬКОРА СЦЯПАНА ШАІРКІ

9-га лютага рэдакцыя журналу «**Большэцінскі друк**» атрымала пісьмо ад дэлегата 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькораў, рэдактара насценгазеты «**Ударнік палёў**» калгаса «**Вязьбожнік**» (Лёзненскі раён) тав. **Шаірка Сцяпана**. Тав. Шаірка пісаў нам, што 5-га лютага Лёзненскі РК ЛКСМБ беспадстаўна выключыў яго з комсамола, пастанавіў адхіліць яго ад работы рэдактара калгаснай насценгазеты.

Для правэркі пісьма тав. Шаірка ў Лёзну неадкладна выехаў работнік журналу.

Што паказала расследаванне справы т. Шаірка? За што яго выключылі з комсамола?

У студзені лёзненскі РК ЛКСМБ выключыў з комсамола брыгадзіра калгаса «**Вязьбожнік**» селькора **Струкава**. Струкаў быў выключан на падставе заметкі ў раённай газеце «**Ленінскі сцяг**», абвінавачваючай Струкава ў тым, што ён жыве з маткай, асуджанай на 10 гадоў пазбаўлення волі за раскраванне калгаснай маемасці, што ён не выканаў задання па мясапастаўках і т. д. Тав. Шаірка, як комсамольскі арганізатар калгаса, прарэчыў супроць выключэння Струкава з комсамола, даказаў, што ў большасці абвінавачванняў яго беспадстаўныя. На справе Струкава ў калгас два разы выязджала камісія райкома ЛКСМБ. Частка абвінавачванняў не пацвердзілася, і пастанова аб выключэнні Струкава з комсамола была скасавана. Абмежаваліся абвешчанням яму вымовы. А т. Шаірка за «абарону Струкава» РК ЛКСМБ выключыў з комсамола. Як бачыце, логікі ў дзеяннях Лёзненскага РК ЛКСМБ няма ніякай.

У той-жа дзень у справу ўмяшаўся лёзненскі райком КП(б)Б. Член бюро РК КП(б)Б растлумачыў комсамольскаму камітэту няправільнасць рапэўня аб выключэнні Шаірка з комсамола, паставіў пытанне аб пераглядзе гэтага рашэння. На бюро РК ЛКСМБ галасы раскалоліся: два члены бюро галасавалі за адмену рашэння аб выключэнні, два — супроць. Пытанне асталася адкрытым.

12 лютага гэта пытанне разбіралася на пасяджэнні бюро райкома партыі ў прысутнасці прадстаўніка рэдакцыі журналу. РК КП(б)Б указаў комсамольскаму камітэту на няправільнае рашэнне аб выключэнні тав. Шаірка — старога селькора, брыгадзіра, аднаго з лепшых рэдактараў насценгазет у раёне — і прапанаваў перагледзець гэта пытанне.

РК паставіў у сувязі са справай т. Шаірка праверыць становішча партыйнага кіраўніцтва работай селькораў і нізавога друку, мабілізаваць усю раённую партыйную арганізацыю на ўзмацненне барацьбы з фактамі зашыму самакрыткі, на паліпшэнне работы і кіраўніцтва рабселькорамі. Адначасова РК КП(б)Б паставіў праверыць работу раённай газеты, асабліва ў галіне работы з рабселькорамі і з пісьмамі працоўных, заслухаць па адным з бліжэйшых пасяджэнняў бюро РК дашлад рэдактара газеты і склікаць пасля ўсебеларускага з'езда рабселькораў раённы рабселькараўскі з'езд.

Тав. Шаірка ў комсамоле адноўлен.

Але сёння мы не можам не адзначыць дзіўных паводзін газеты «**Ленінскі сцяг**». Да 27-га лютага газета ні слова не сказала аб справе тав. Шаірка. 27-га лютага газета выступіла па сутнасці з інфармацыйнай заметкай: «**Візьмыць унцер-прышыбееўскія метады ў выхаванні комсамольцаў**». Яна не ўзняла пытанне па належную прынцыповую вышынню, нават не закнўлася аб рабоце з селькорамі і нізавым друкам. А пункт паставы РК КП(б)Б аб мабілізацыі партыйнай арганізацыі на паліпшэнне парткіраўніцтва селькорамі абавязваў-жа рэдакцыю іменна так паставіць пытанне.

Пасля паставы РК КП(б)Б прайшло ўжо больш за месяц. За гэты час выйшла 10 нумароў газеты. А рэдакцыя «**Ленінскага сцяга**» да гэтага часу не сабралася надрукаваць у газеце пастанову РК па справе селькора Шаірка. Гэта сведчыць аб тым, што рэдакцыя лёзненскай газеты недаацаніла гэта справу, не зрабіла з яе ніякіх вывадаў.

Практика

ХАТЫ-ЛАБАРАТОРЫІ ІЛЬНАВОДЧЫХ КАЛГАСАУ

Ушацкая раённая газета «Прымажны калгаснік», уключыўшыся на ўсёбеларускіх лютворчы паход за лён, выступіла на сваіх старонках з прапановай аб стварэнні ў ільнаводчых калгасах раёна хат-лабараторый, якія павінны былі б лепшымі спосабамі сяўбы і апрацоўкі ільну. У спецыялізаваных хатах-лабараторыях перад пачаткам сяўбы павінна разгарнуцца сур'ёзная аграучоба брыгадэраў, ільнаводаў і ўсяго калгаснага актыва.

РЭДАКТАР ШАДУРКА РОБІЦЬ СПРАВАЗДАЧУ КАЛГАСНІКАМ

Чырвонаяслабодская раённая газета «Калгаснік» змясціла цэлыя матэрыялы аб справах рэдактара калгаснай насяненнага газеты. На справах рэдакцыі і на перавыбары ў тым жа калгасе сабраліся ўсе калгаснікі калгаса «Пуцільнавец». Яны ўважліва выслухоўваюць даклады рэдактара аб ролях у вытворчым жыцці калгаса вынаштых за год 100 нумароў насяненнага газеты «Ударнік», аб праведзеных ёю 5-ці рэйдах і 4 нарадах сельгораў, аб росце вакоя насяненнага калгаснага актыва.

Агульнакалгасны сход прызнаў работу рэдакцыі здавальняючай. Калгаснікі Чанко і іншыя ў сваіх выступленнях уласна на неабходнасць сістэматычнага паказу ў насяненнага газеты воньта работы лепшых ударнікаў і дасягненняў перадавых калгасных брыгад.

«ВЫЯЎЛЯЙЦЕ ТАЛАНТЛІВЫХ ДЗЯЦЕЙ»

«Сталінскі прызыў» — касцюковіцкая раённая газета, пад эгідаю «Выяўляйце талентлівых дзяцей. Усямерна развівайце дзіцячую мастацкую самадзейнасць» змясціла пісьмо рэдакцыі «Крестыянскай газеты» і газеты «Колхозные ребята» аб выяўленні талентлівых калгасных дзяцей для пасылкі на руюбу ў Маскоўскую дзяржаўную кансерваторыю.

«Сталінскі прызыў» расказвае аб выніках праведзеннай у Касцюковічах у лютым алмпіяды самадзейнага мастацтва і мабілізуе масы на падрыхтоўку да 2-й раённай алмпіяды, якая адбудзецца ў маі.

ЗА ЧЫСТАТУ І КУЛЬТУРУ У РАЁННЫМ ЦЭНТРЫ

Пленічаніцкая раённая газета «Барацьбіт за колентывізацыю» ўважліва вынаш пытанне аб прыкметнасці ў культуры выгляд дамоў, вуліц, двароў і плошчаў раённага цэнтры. У мястэчку Пленічаніцы ўжо абвешчаныя плацінкі санатанды. Ачышчаюцца ад снегу, смецця і розных нечыстот двары і вуліцы, рамантуюцца і ставяцца новыя платы, брамы, каля пад'ездаў вывешваюцца ліхтары, будуцца прыбіральні.

Раённая газета ставіць задачай: «Зрабіць мястэчка Пленічаніцы ўзорным для ўсіх мястэчак, калгасаў, саўгасаў і вёсак раёна».

3000-ы НУМАР БАБРУЙСКАГА «КОМУНІСТА»

23-га сакавіка 1935 г. бабруйская раённая газета «Комуніст» — адна з старэйшых раённых газет БССР — адзначае свой юбілей — выхад 3000-га нумара. Нізавы друк, рабноры і рабочыя прадпрыемстваў Бабруйска сустракаюць юбілей раёнай газеты дачэрніковым вынашнем промфінплана, пачынаюць ласціць вынашмай прадукцыі. На бабруйскім заводзе імя Варашылава абвешчаны вытворчы паход за вынашнем промфінплана першага квартала да 25 сакавіка. У дні падрыхтоўкі да юбілея арганізаваны гурток чытання мастацкай літаратуры. На спіртзаводзе пачаўся паход за чыстоту, 23 лепшых рабочых завода здалі тэхнічныя звышнормы.

У сувязі з юбілеем раёнай газеты ў радзе калгасаў пачаўся паход за чыстоту калгасных хат і двароў. Калгасніца калгаса «Усход» Худзенец Марыя, актыўны чытач раёнай газеты, набаліла і атрымала сваю хату, купіла шафу, самавар. Лялішкіна Марыя набывае цюны камплект пасуды, «каб сям'я не ела з адной міскі».

Нізавыя газеты і рабселькоры Бабруйшчыны сустракаюць юбілей сваёй раёнай газеты ўзмацненнем работы на падрыхтоўцы да веснявой сяўбы.

Цана 1 р.

1-к. 1-к. 1-к.
1-к. 1-к. 1-к.
1-к. 1-к. 1-к.